

ДОКЛАД

**за оценка степента на въздействие на инвестиционно предложение:
„Изграждане на стопанска сграда за съхранение на земеделска
продукция и инвентар в ПИ № 07357.115.11. землище на с. Български
извор, общ. Тетевен, обл. Ловеч ” върху защитена зона BG0001036
“Български извор”, за опазване на природни местообитания и на дивата
флора и фауна, обявена със Заповед №РД-306/31.03.2021 г. на МОСВ (ДВ
бр. 49/11.06.2021 г.).**

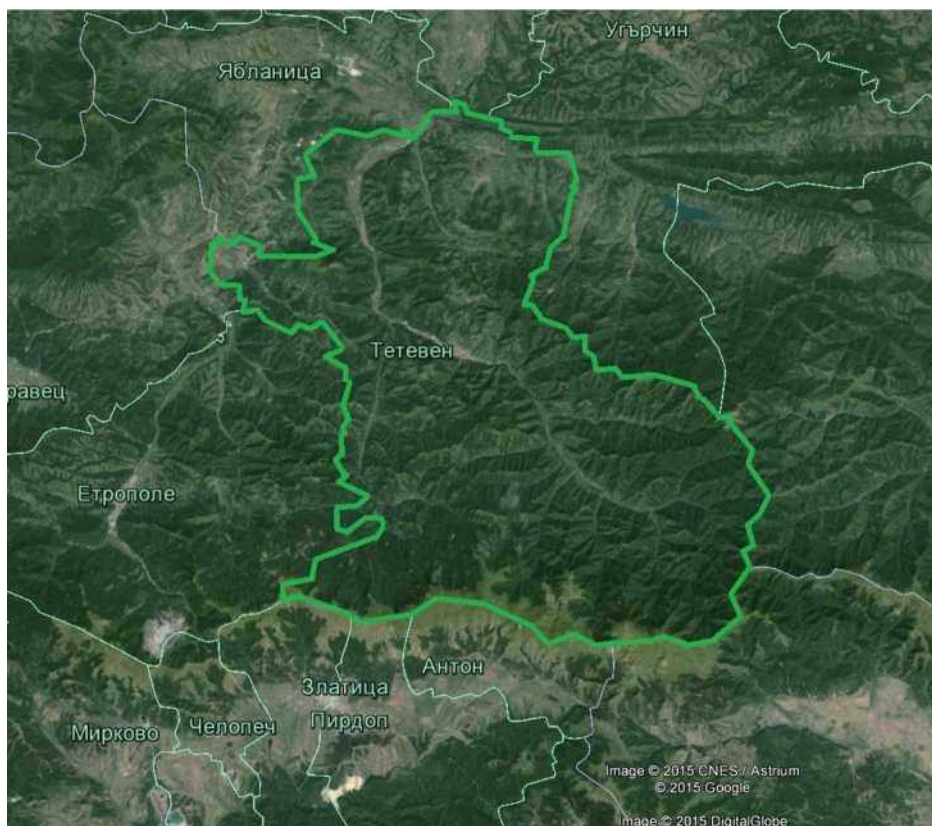
Октомври 2025

СЪДЪРЖАНИЕ:

	УВОД	3
1.	Анотация на ИП	7
2.	Описание на характеристиките на други планове, програми и проекти/инвестиционни предложения, съществуващи и/или в процес на разработване или одобряване, които в съчетание с оценявания план могат да окажат неблагоприятно въздействие върху защитената зона	11
3.	ОПИСАНИЕ НА ЕЛЕМЕНТИТЕ НА ИП, КОИТО САМОСТОЯТЕЛНО ИЛИ В КОМБИНАЦИЯ С ДРУГИ ПЛАНОВЕ, ПРОГРАМИ И ПРОЕКТИ/ИНВЕСТИЦИОННИ ПРЕДЛОЖЕНИЯ БИХА МОГЛИ ДА ОКАЖАТ ЗНАЧИТЕЛНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ ВЪРХУ ЗАЩИТЕНИТЕ ЗОНИ ИЛИ НЕЙНИТЕ ЕЛЕМЕНТИ.	45
4.	Описание на защитените зони, местообитанията, видовете и целите на управление на национално и международно ниво и тяхното отразяване (отчитане) при изготвянето на план, програма и проект/инвестиционно предложение	49
5.	Описание и анализ на вероятността и степента на въздействие на ИП върху предмета и целите на опазване на защитените зони	56
5.1.	Описание и анализ на въздействието на ИП върху видове – предмет на опазване в защитената зона	59
5.3.	Описание и анализ на въздействието на ИП, върху целостта на защитената зона с оглед на нейната структура, функции и природозащитни цели (загуба на местообитания, фрагментация, обезпокояване на видове, нарушаване на видовия състав, химически, хидроложки и геоложки промени и др.), както по време на реализацията, така и при експлоатацията на инвестиционното предложение	134
6.	Предложения за смекчаващи мерки, предвидени за предотвратяване, намаляване и възможно отстраняване на неблагоприятните въздействия от осъществяване на ИП, върху защитената зона и определяне на степента им на въздействие върху предмета на опазване на защитените зони в резултат на прилагането на предложените смекчаващи мерки	139
7.	Разглеждане на алтернативни решения и оценка на тяхното въздействие върху защитената зона, включително нулева алтернатива по отношение на местоположение, капацитет на урбанизираната територия и други	140
8.	Картен материал с местоположението на обектите/трасетата на ИП спрямо защитената зона и нейните елементи	142
9.	Заключение за вида и степента на отрицателното въздействие	144
10.	Наличие на обстоятелства по чл. 33 от ЗБР и предложение за конкретни компенсиращи мерки по чл. 34. от ЗБР (когато заключението по т. 9, е че предметът на опазване на съответните ЗЗ ще бъде значително увреден от реализирането на ИП, и че не е на лице друго алтернативно решение)	146
11.	Използвани методи на изследване, методи за прогноза и оценка на въздействието, източници на информация	146
12.	Използвана литература	149
	ПРИЛОЖЕНИЯ	155

УВОД

Община Тетевен е разположена в Ловешка област - Северозападен район за планиране. Общината граничи с 10 общини от Ловешка, Софийска и Пловдивска област. Това са общините Ябланица, Луковит, Угърчин и Троян от Ловешка област; Карлово от Пловдивска област и Антон, Пирдоп, Златица, Етрополе и Правец от Софийска област. Макар и да граничи пряко с общините Карлово, Антон, Златица и Пирдоп, практически с тези общини не съществуват преки транспортни връзки и няма възможност за непосредствен обмен на пътуващи хора и стоки. Традиционни и добре развити са връзките и обменът с общините Правец, Ябланица, Угърчин и Троян. През тези общини се осъществяват връзките с областния център Ловеч, столицата и важни републикански транспортни артерии като автомагистрала “Хемус” и първокласния път Е772. Територията на общината е 69774,32 ha или около 697 km², което представлява 16,86 % от територията на Ловешка област (4 132 km²).

Разположение и граници на община Тетевен

Разположението на общината благоприятства съвременното и икономическо и социално развитие, което води до прогресивно нарастване на необходимостта от количествено и качествено развитие на техническата и социалната инфраструктури, комуналното обслужване и пр. За територията са в сила система от документи за стратегическо планиране и програмиране на регионалното развитие по смисъла на *Закона за регионално развитие*, които в съответните си части извеждат обществените приоритети, свързани с опазването и развитието на физическата среда и функционалните системи. Реализациите на тези предвиждания на стратегическите документи, включително евентуалното им финансиране по структурните фондове на ЕС, се нуждаят от актуална и адекватна устройствена планова основа. За осигуряване плановата основа на управлението, *Законът за устройство на територията* (ЗУТ, обн. ДВ бр. 1, 02.01.2001 г., с изм. и доп. бр. 28 от 19.03.2013 г.) регламентира изработването на общи устройствени планове на община (ОУПО), които обхващат населените места в общината и техните землища. Предназначението на тези планови документи е дефинирано по-подробно в чл. 106 от закона, а прогнозният период - 15 години в чл. 17, ал. 3 от Наредба №8/2001 г. на МРРБ за обема и съдържанието на устройствените схеми и планове.

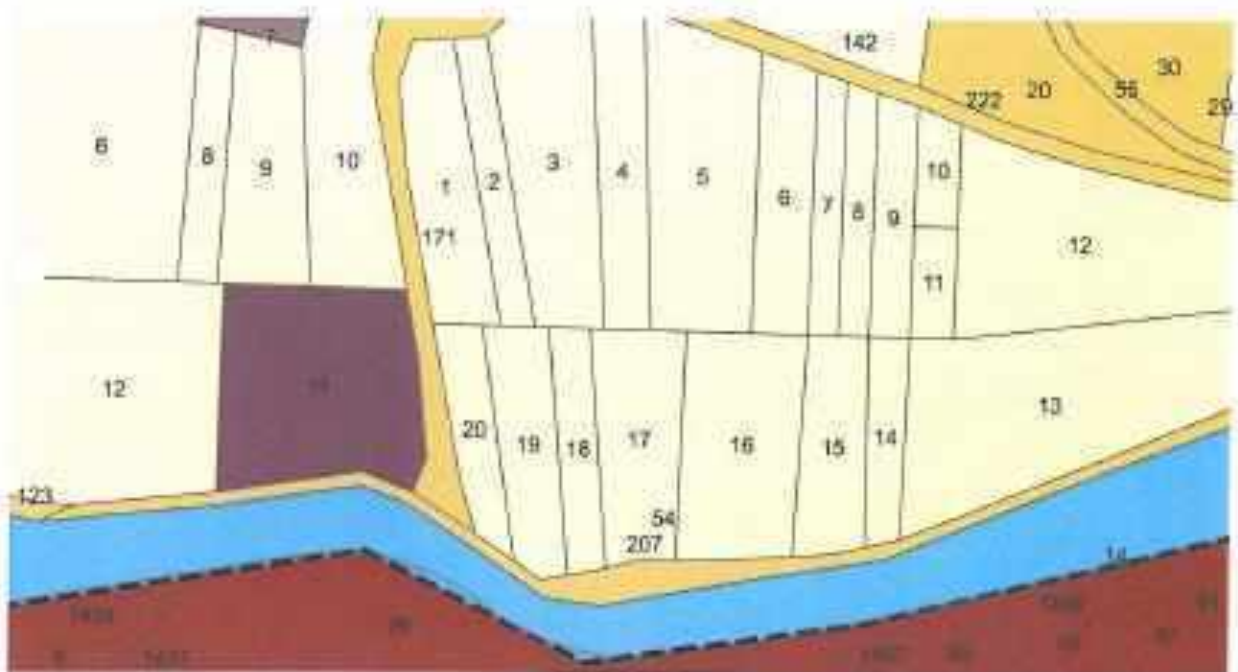
Предложението на Възложителя е свързано с изграждане на стопанска сграда за съхранение на земеделска продукция и инвентар в ПИ № 07357.115.11, з-ще на с. Български извор, общ. Тетевен, обл. Ловеч. Имотът обект на ИП е електрозахранен. Не се предвижда водоснабдяване на имота. От обекта няма да се формират отпадъчни води. Не се предвижда изграждане на нова или промяна на съществуваща пътна инфраструктура. ИП предвижда промяна предназначението и промяна начина на трайно ползване на имота. Съгласно действащ ОУП на община Тетевен ПИ № 07357.115.11, з-ще на с. Български извор попада в устройствена зона - Предимно производствена (Пп) (съгласно писмо изх. № КТИД04-36-58(1)/08.04.2024 г. на Община Тетевен).

ОБЩИНА ТЕТЕВЕН
 5700 Тетевен, ул. "Княз Симеон Велики" № 0
 тел.: 0870 9 22 00, факс: 067 8 06 1 21
 e-mail: info@tetevan.bg, rayon@intertek.bg

ИЗВАДКА
ОТ ЦИФРОВ МОДЕЛ НА ЧЕРТЕЖ:
ПРОГНОЗА ЗА СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКО И ПРОСТРАНСТВЕНО
РАЗВИТИЕ
КЪМ ОУП НА ОБЩИНА ТЕТЕВЕН

M1:1000

ЛЕГЕНДА

Подробни_устройствени_плановете_на_уличната_територия_на_общината

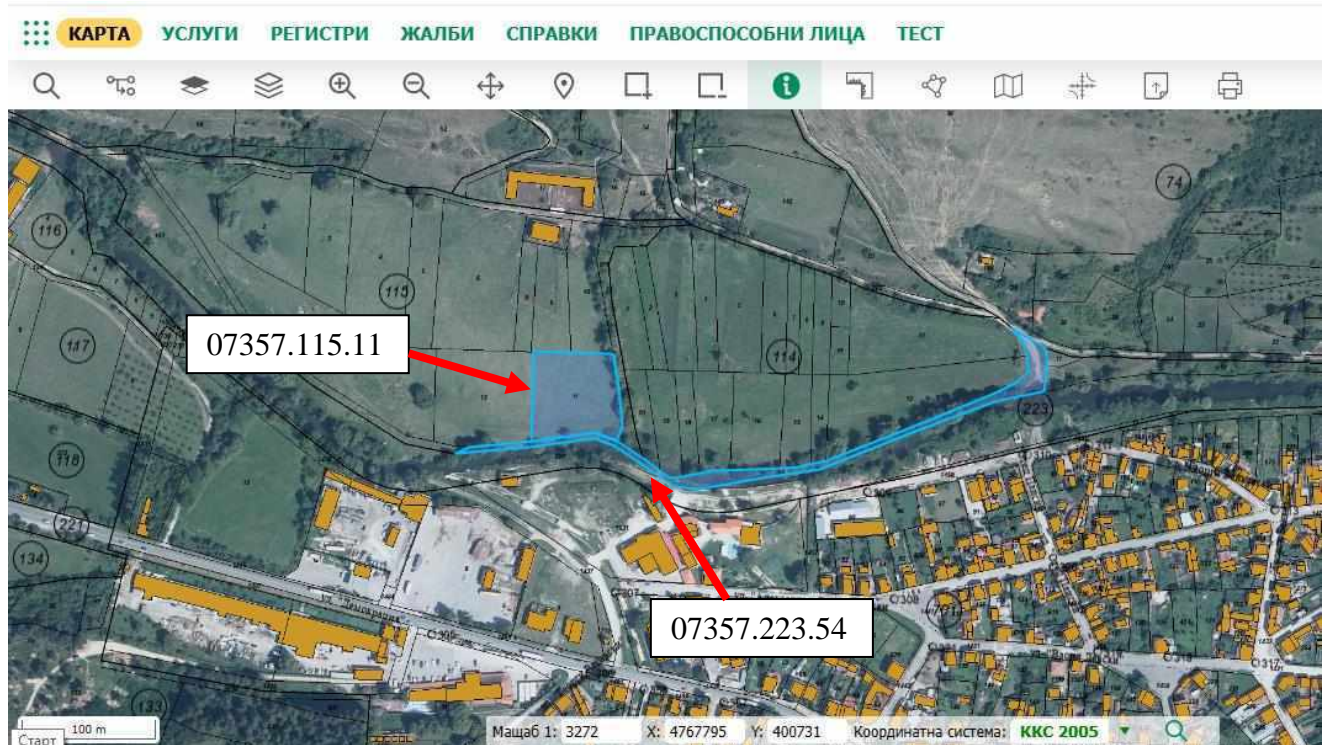
- Оз - рекреативна устройствена зона за амбиент озиди
- Жз - устройствена жилищна зона с преобладаващо застрояване с ниска височина и плътност
- Тезк - поземлен инвентар за техническа инфраструктура
- Со - поземлен инвентар за социална инфраструктура
- Пп - предимно производствена устройствена зона
- Ох - рекреативна устройствена зона, предназначени за курорт и допълващи дейности
- чл. 61 от ЗОУМЗ

Съгласно внесената документация Решение № К-7 от 30.10.2003 г. за промяна на предназначението на земеделски земи за неземеделски нужди, издадено от Областна дирекция „Земеделие и гори - Ловеч, с което е одобрена промяната на предназначението на ПИ №

07357.115.11, з-ще на с. Български извор, общ. Тетевен от „зеделска“ в „урбанизирана“ територия е изтекло. В РИОСВ - Плевен има проведена процедура по реда на Закона за опазване на околната среда (Решение № 29/2003 г. на РИОСВ - Плевен с характер да не се извърши ОВОС) за ИП „Стопанска сграда“ в ПИ № 07357.115.11, з-ще на с. Български извор, общ. Тетевен, обл. Ловеч. Съгласно писмо на Община Тетевен (изх. № КТИД04-36-58(1)/08.04.2024 г.) за имотът не е поискано издаване на разрешение за строеж, имотът не е застроен и Решение № К-7 от 30.10.2003 г. за промяна на предназначението на земеделски земи за неземеделски нужди, издадено от Областна дирекция „Земеделие и гори“ - Ловеч е изгубило правното си действие. Във връзка с гореизложеното и настъпили промени в Закона за опазване на околната среда Решение № 29/2003 г. на РИОСВ - Плевен е загубило правно действие.

ПИ № 07357.115.11, з-ще на с. Български извор, общ. Тетевен, обл. Ловеч е с площ 3999 кв. м, трайно предназначение на територията - земеделска и начин на трайно ползване - нива (съгласно скица № 15-1027029-11.10.2024 г., издадена от СГКК - гр. Ловеч).

На юг ПИ граничи с ПИ идентификатор 07357.223.54 с НТП „Селскостопански, горски ведомствен път“ откъдето се осъществява и достъпът до него; на изток с ПИ с идентификатор 07357.115.117 с НТП „дере“; на север с ПИ с идентификатори 07357.115.9 и 07357.115.10 с НТП „нива“; на запад с ПИ с идентификатор 07357.115.12 с НТП „нива“.

ИП попада в защитена зона BG0001036 „Български извор“, за опазване на природни местообитания и на дивата флора и фауна, обявена със Заповед №РД-306/31.03.2021 г. на МОСВ (ДВ бр. 49/11.06.2021 г.).

ИП не попада в границите на защитени територии по смисъла на Закона за защитените територии.

Елементите на ИП, произлизат от УЗ, в която попада ПИ, съгласно действащия ОУП - Тетевен:

Параметри на застрояване:

Показателите на застрояване са съобразени с устройствената зона:

- Плътност на застрояване (П застр.) - до 60 %;
- Интензивност на застрояване (К инт.) - до 1.5;
- Минимална площ на озеленяване (П озел.) - 25 %;

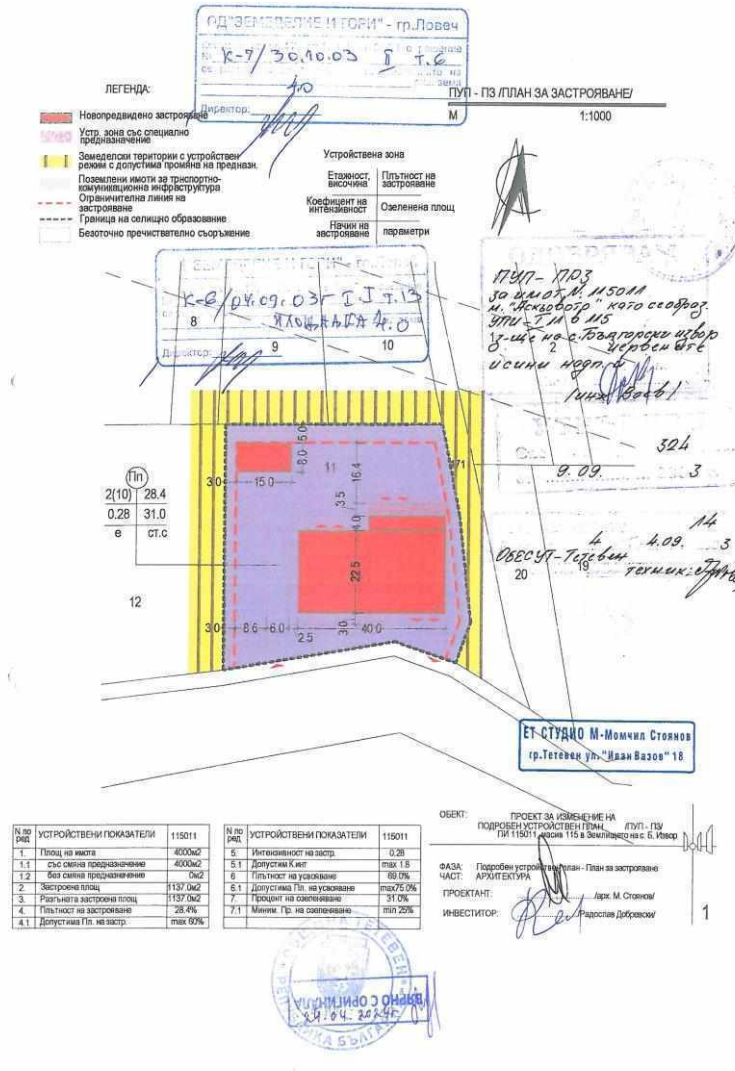
Част ВиК

Не се предвижда. Няма да се генерират отпадни води.

Част електроснабдяване

Имотът обект на ИП е електрозахранен.

Извадка от ПУП – ПРЗ от 2003 г.

Конкретно за настоящото ИП компетентният орган, в случая РИОСВ Плевен е преценил, че съществува вероятност от значително отрицателно въздействие на 33 BG0001036 „Български извор” поради:

1. Местоположението на ИП допринася за фрагментиране на местообитанията на видове, предмет на опазване в 33 BG0001036 “Български извор”. В районът ще се увеличи човешкото присъствие, с което времетраенето на безпокойството на видовете ще се увеличи, а процесът на възстановяване на популациите и екосистемите ще е невъзможен.

2. Засилването на човешкото присъствие в района ще окаже негативно влияние върху местообитанията за размножаване, укрытия и хранене на видове животни, предмет на опазване в защитена зона BG0001036 “Български извор” (Пъстър пор (*Vormela peregusna*), Видра (*Lutra lutra*), Голям гребенест тритон (*Triturus karelinii*), Жълтокоремна бумка (*Bombina variegata*), Дългоух ношник (*Myotis bechsteinii*), Голям подковонос (*Rhinolophus ferrumequinurri*), Малък подковонос (*Rhinolophus hipposideros*), Широкоух прилеп (*Barbastella barbastellus*) и др.), които са предмет на опазване в защитена зона BG0001036 “Български извор”.

Част от очакванията могат да бъдат отхвърлени при прецизиране на информацията, след наблюдения на място и анкетиране на местни жители относно бозайници и птици за които има данни, че обитават тази част на двете защитени зони.

Възможните въздействия, произтичащи от прилагането на ИП са оценени спрямо:

- Обхвата по отношение местоположението на имота за който се изготвя в двете защитени зони;
- Фаза в процеса на реализирането на допустимите от ИП, в която е вероятно да възникнат;
- Ефекта върху природните местообитания и видовете, предмет на опазване в защитената зона;
- Характер на въздействията - дълготрайност или са с временен ефект;
- Продължителност на въздействията - дали въздействията са постоянни, краткосрочни, периодични, инцидентни (не се предполага задължително да възникнат);
- С кои други въздействия на ИП/ПП имат комбинирано влияние върху даден параметър за благоприятния природозащитен статус на видовете и местообитанията

Нормативната рамка, която определя настоящото ИП не предполага значителни въздействия върху защитената зона поради разположение на имота в близост до границите на населено място.

По-долу в ДОСВ ще бъде направена оценка до каква степен е възможно засягане на местообитанията на видовете предмет на опазване в ЗЗ BG0001036 „Български извор”.

ИП се изготвя за територия, за която доколко попада в границите на местообитанията на видовете, предмет на опазване в ЗЗ BG0001036 „Български извор” ще бъде определено по-долу в анализа на база предоставените ни от МОСВ пространствени данни за границите на всяко едно местообитание на вид, който се опазва в ЗЗ.

Предназначението на ПИ, които се допускат да бъдат изградени в устройствена зона Пп и конкретното ИП не предполага генериране на отпадни води, контаминенти на атмосферния въздух, шумове, вибрации и други въздействия със значителен отрицателен ефект спрямо ЗЗ.

За територията за която се предвижда ИП, местоположението на които е в устройствена зона Пп в с. Български извор компетентният орган в случая РИОСВ Плевен вече се е произнесъл със **Становище по ЕО № 2-2/2020 г. устройствена зона Пп същият е съвместим с предмета и целите на ЗЗ BG0001036 „Български извор” и в определения в ДОСВ от реализирането на проекта за ОУП на Община Тетевен кумулативен ефект.**

При оценката на въздействията за референтните стойности на количествените параметри площ на местообитания (природни местообитания или местообитания на видове) и популация на вид са взети приетите за референтни и включени в актуализираните стандартни формуляри стойности и предоставените ни от МОСВ с Решение № ЗД-119/10.09.2025 г. (придружително писмо с изх. № ЗДОИД-2451/10.09.2025 г.) пространствени данни във формат shp, координатна система WGS 1984, UTM Zone 35 N граници на природните местообитания и местообитанията, предмет на опазване в ЗЗ BG0001036 „Български извор”. В ДОСВ е направен анализ на очакваните въздействия върху природните местообитания и видовете, за които има вероятност да бъдат засегнати, поради разположението им в землището на с. Български извор, съгласно определения със заповедта за обявяване на защитената зона предмет на опазване, като тези за които съгласно предоставените ни от МОСВ пространствени данни относно ЗЗ BG0001036 „Български извор” са извън обхвата на възможните от реализирането на ИП въздействия е прието, че не се очакват отрицателни въздействия и за тях в анализа на въздействията не се прави коментар.

1. Анотация на ИП

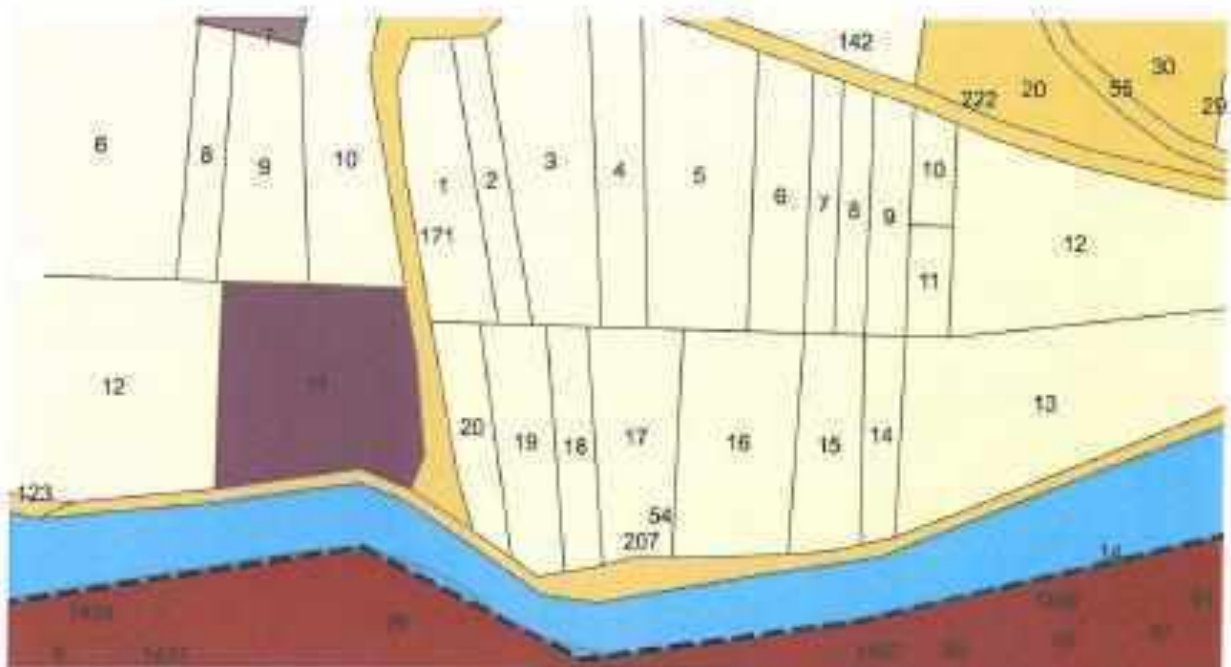
Предложението на Възложителя е свързано с изграждане на стопанска сграда за съхранение на земеделска продукция и инвентар в ПИ № 07357.115.11, з-ще на с. Български извор, общ. Тетевен, обл. Ловеч. Имотът обект на ИП е електрозахранен. Не се предвижда водоснабдяване на имота. От обекта няма да се формират отпадъчни води. Не се предвижда изграждане на нова или промяна на съществуваща пътна инфраструктура. ИП предвижда промяна предназначението и промяна начина на трайно ползване на имота. Съгласно действащ

ОБЩИНА ТЕТЕВЕН
8700 Tetevan str. "Kraji Biserica" 300.
тел.: 0035 722 00, факс: 0035 701 21
e-mail: mayor@tetevan.bg; info@tetevan.bg

*ИЗВАДКА
ОТ ЦИФРОВ МОДЕЛ НА ЧЕРТЕЖ:
ПРОГНОЗА ЗА СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКО И ПРОСТРАНСТВЕНО
РАЗВИТИЕ
КЪМ ОУП НА ОБЩИНА ТЕТЕВЕН*

M1:1000

ЛЕГЕНДА

Подробни_устройствени_плановете_за_пътища_урбанизирания_територия_на_общината

- Ои - рекреативна устройствена зона за анимален одиг
- Жи - устройствена жилищна зона с преобладаващо застрояване с ниска височина и плътност
- Теки - поземлени зони за техническа инфраструктура
- Со - поземлени зони за социална инфраструктура
- Пп - предимно производствена устройствена зона
- Ок - рекреативна устройствена зона, предназначени за курорт и допълващи дейности
- воден обект

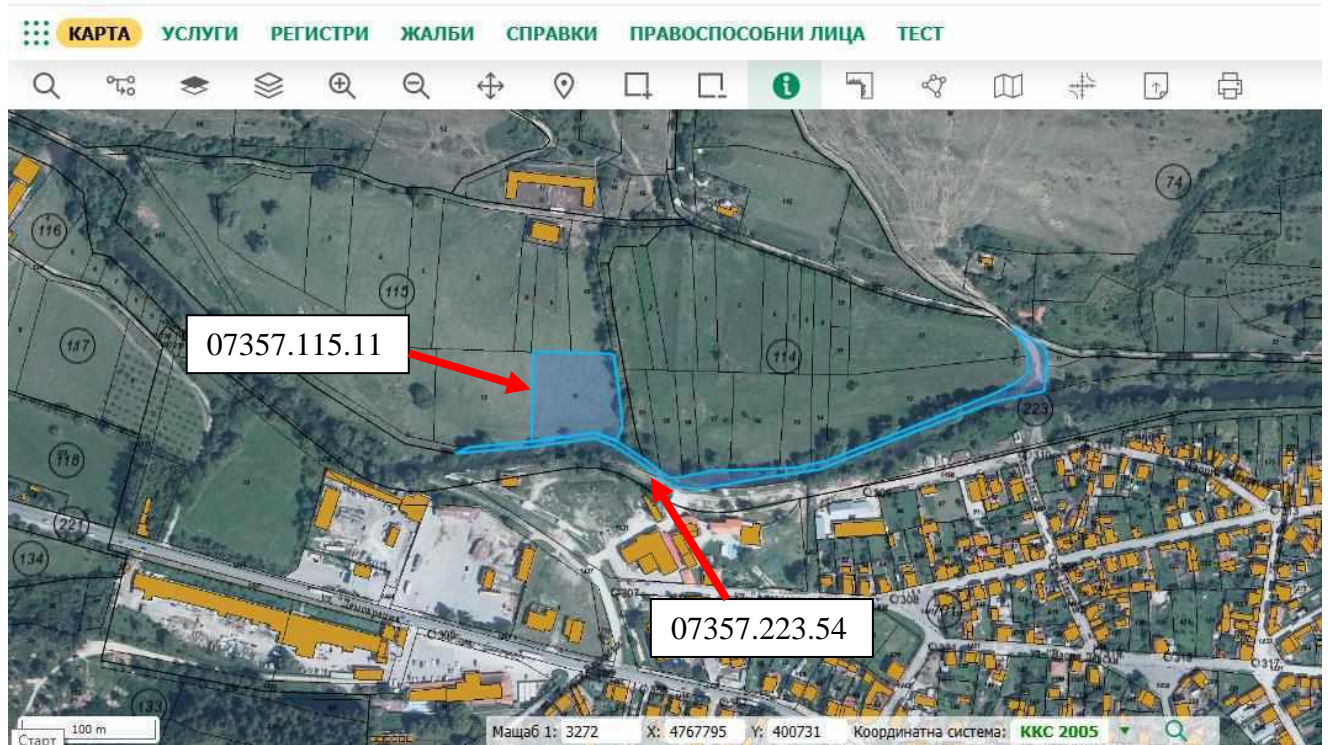
ОУП на община Тетевен ПИ № 07357.115.11, з-ще на с. Български извор попада в устройствена зона - Предимно производствена (Пп) (съгласно писмо изх. № КТИД04-36-58(1)/08.04.2024 г. на Община Тетевен).

Съгласно внесената документация Решение № К-7 от 30.10.2003 г. за промяна на предназначението на земеделски земи за неземеделски нужди, издадено от Областна дирекция ..Земеделие и гори - Ловеч, с което е одобрена промяната на предназначението на ПИ №

07357.115.11, з-ще на с. Български извор, общ. Тетевен от „зеделска“ в „урбанизирана“ територия е изтекло. В РИОСВ - Плевен има проведена процедура по реда на Закона за опазване на околната среда (Решение № 29/2003 г. на РИОСВ - Плевен с характер да не се извърши ОВОС) за ИП „Стопанска сграда“ в ПИ № 07357.115.11, з-ще на с. Български извор, общ. Тетевен, обл. Ловеч. Съгласно писмо на Община Тетевен (изх. № КТИД04-36-58(1)/08.04.2024 г.) за имотът не е поискано издаване на разрешение за строеж, имотът не е застроен и Решение № К-7 от 30.10.2003 г. за промяна на предназначението на земеделски земи за неземеделски нужди, издадено от Областна дирекция „Земеделие и гори“ - Ловеч е изгубило правното си действие. Във връзка с гореизложеното и настъпили промени в Закона за опазване на околната среда Решение № 29/2003 г. на РИОСВ - Плевен е загубило правно действие.

ПИ № 07357.115.11, з-ще на с. Български извор, общ. Тетевен, обл. Ловеч е с площ 3999 кв. м, трайно предназначение на територията - земеделска и начин на трайно ползване - нива (съгласно скица № 15-1027029-11.10.2024 г., издадена от СГКК - гр. Ловеч).

На юг ПИ граничи с ПИ идентификатор 07357.223.54 с НТП „Селскостопански, горски ведомствен път“ откъдето се осъществява и достъпът до него; на изток с ПИ с идентификатор 07357.115.117 с НТП „дере“; на север с ПИ с идентификатори 07357.115.9 и 07357.115.10 с НТП „нива“; на запад с ПИ с идентификатор 07357.115.12 с НТП „нива“.

ИП попада в защитена зона BG0001036 “Български извор”, за опазване на природни местообитания и на дивата флора и фауна, обявена със Заповед №РД-306/31.03.2021 г. на МОСВ (ДВ бр. 49/11.06.2021 г.).

ИП не попада в границите на защитени територии по смисъла на Закона за защитените територии.

Елементите на ИП, произлизат от УЗ, в която попада ПИ, съгласно действащия ОУП - Тетевен:

Параметри на застрояване:

Показателите на застрояване са съобразени с устройствената зона:

- Плътност на застрояване (П застр.) - до 60 %;
- Интензивност на застрояване (К инт.) - до 1.5;
- Минимална площ на озеленяване (П озел.) - 25 %;

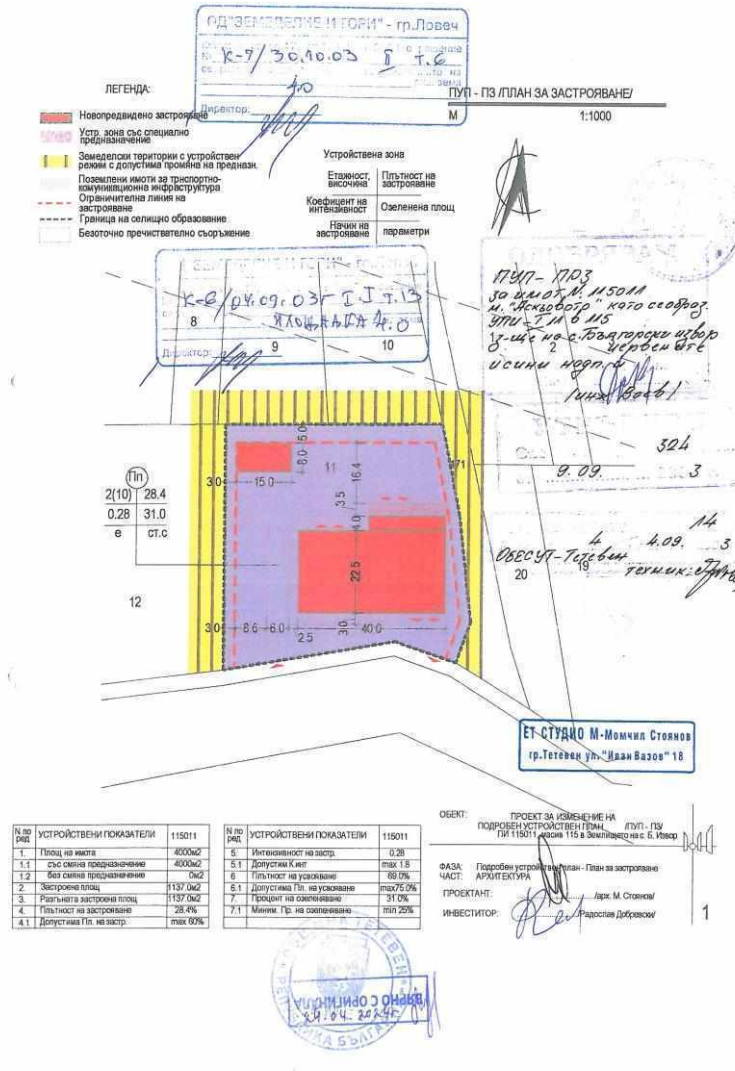
Част ВиК

Не се предвижда. Няма да се генерират отпадни води.

Част електроснабдяване

Имотът обект на ИП е електрозахранен.

Извадка от ПУП – ПРЗ от 2003 г.

Конкретно за настоящото ИП компетентният орган, в случая РИОСВ Плевен е преценил, че съществува вероятност от значително отрицателно въздействие на 33 BG0001036 „Български извор” поради:

3. Местоположението на ИП допринася за фрагментиране на местообитанията на видове, предмет на опазване в 33 BG0001036 “Български извор”. В районът ще се увеличи човешкото присъствие, с което времетраенето на безпокойството на видовете ще се увеличи, а процесът на възстановяване на популациите и екосистемите ще е невъзможен.

4. Засилването на човешкото присъствие в района ще окаже негативно влияние върху местообитанията за размножаване, укрития и хранене на видове животни, предмет на опазване в защитена зона BG0001036 “Български извор” (Пъстър пор (*Vormela peregusna*), Видра (*Lutra lutra*), Голям гребенест тритон (*Triturus karelinii*), Жълтокоремна бумка (*Bombina variegata*), Дългоух ношник (*Myotis bechsteinii*), Голям подковонос (*Rhinolophus ferrumequinurri*), Малък подковонос (*Rhinolophus hipposideros*), Широкоух прилеп (*Barbastella barbastellus*) и др.),

които са предмет на опазване в защитена зона BG0001036 „Български извор”.

Част от очакванията могат да бъдат отхвърлени при прецизиране на информацията, след наблюдения на място и анкетиране на местни жители относно бозайници и птици за които има данни, че обитават тази част на двете защитени зони.

Възможните въздействия, произтичащи от прилагането на ИП са оценени спрямо:

- Обхвата по отношение местоположението на имота за който се изготвя в двете защитени зони;
- Фаза в процеса на реализирането на допустимите от ИП, в която е вероятно да възникнат;
- Ефекта върху природните местообитания и видовете, предмет на опазване в защитената зона;
- Характер на въздействията - дълготрайност или са с временен ефект;
- Продължителност на въздействията - дали въздействията са постоянни, краткосрочни, периодични, инцидентни (не се предполага задължително да възникнат);
- С кои други въздействия на ИП/ПП имат комбинирано влияние върху даден параметър за благоприятния природозащитен статус на видовете и местообитанията

Нормативната рамка, която определя настоящото ИП не предполага значителни въздействия върху защитената зона поради разположение на имота в близост до границите на населено място.

По-долу в ДОСВ ще бъде направена оценка до каква степен е възможно засягане на местообитанията на видовете предмет на опазване в ЗЗ BG0001036 „Български извор”.

ИП се изготвя за територия, за която доколко попада в границите на местообитанията на видовете, предмет на опазване в ЗЗ BG0001036 „Български извор” ще бъде определено по-долу в анализа на база предоставените ни от МОСВ пространствени данни за границите на всяко едно местообитание на вид, който се опазва в ЗЗ.

Предназначението на ПИ, които се допускат да бъдат изградени в устройствена зона Пп и конкретното ИП не предполага генериране на отпадни води, контаминанти на атмосферния въздух, шумове, вибрации и други въздействия със значителен отрицателен ефект спрямо ЗЗ.

За територията за която се предвижда ИП, местоположението на които е в устройствена зона Пп в с. Български извор компетентният орган в случая РИОСВ Плевен вече се е произнесъл със **Становище по ЕО № 2-2/2020 г. устройствена зона Пп същият е съвместим с предмета и целите на ЗЗ BG0001036 „Български извор” и в определения в ДОСВ от реализирането на проекта за ОУП на Община Тетевен кумулативен ефект.**

На основание чл. 31, ал. 10 от Закона за биологичното разнообразие (ЗБР), чл. 20, ал. 1 и ал. 3 от Наредба за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони (Наредбата за ОС, обн., ДВ, бр. 73 от 11.09.2007 г., изм. и доп.), във връзка с чл. 6а, т. 2 от същата наредба, въз основа на критериите по чл. 16 от нея, е извършена преценка за вероятната степен на отрицателно въздействие, според която има вероятност планът да окаже значително отрицателно въздействие върху популации и местообитания на видове, предмет на опазване в защитени зони **ЗЗ BG0001036 „Български извор”.**

В Оценката за степента на въздействие са взети предвид и следните принципи:

- Принципът на предпазливост, залегнал като основа за опазване на околната среда в Договора за създаване на ЕС, в конкретния случай възприет като приемане на възможно най-

лошия сценарий за всяко вероятно въздействие, в рамките на научните предпоставки за съществуване на такова въздействие.

- Използване на най-добрата налична информация за провеждане на оценката.

- Връзката между чл.6 (3) на Директива 92/43/ЕИО за местообитанията, изискващ оценка на последствията за целостта и целите на всяка една зона и мрежата като цяло от една страна и чл.2 (2) на Директивата, посочващ, че мерките предприети по тази директива следва да водят до опазване или възстановяване на благоприятния природозащитен статус на видовете и местообитанията.

2. Описание на характеристиките на други планове, програми и проекти /инвестиционни предложения, съществуващи и/или в процес на разработване или одобряване, които в съчетание с оценявания план могат да окажат неблагоприятно въздействие върху защитена зона BG0001036 “Български извор”.

Обща оценка на кумулативното въздействие на ИП

Подходът, приложен за извършване на оценката на кумулативното въздействие, е основан на обща методологическа рамка, а именно оценка на потенциалните кумулативни въздействия на съществуващи, одобрени или в процес на одобряване и/или разработване обекти върху компонентите/фактори на околната среда като са анализирани:

1. Ефектите с натрупване – общият ефект от различни въздействия върху всеки отделен компонент/фактор на околната среда;

2. Ефектите с наслагване:

- натрупване на еднакви въздействия, което води до ново значително въздействие;
- натрупване на различни въздействия, което води до ново значително въздействие;

3. Ефектите във времето – оценка на възможни въздействия, които възникват в различните етапи на реализация на обектите (строителство, експлоатация и извеждане от експлоатация) и които водят до ново значително въздействие. Оценката на кумулативното въздействие и значимостта е извършена при отчитане на степента на въздействие върху компонентите/факторите на околната среда.

Докато индивидуалното въздействие на дадена дейност може да бъде приемливо само по себе си то в комбинация с други въздействия от други Инвестиционни предложения, може да доведе до неприемливи кумулативни въздействия.

Кумулативните въздействия са резултат от ефектите на дадено действие, свързано с определено инвестиционно предложение или дейност, комбинирани с ефектите от други проекти или дейности. Следователно при оценката на конкретно инвестиционно предложение, план или програма е важно да се вземат предвид и потенциалните кумулативни въздействия.

Има три основни типа кумулативно въздействие:

- Адитивни въздействия, при които ефектите от многобройни източници се натрупват и увеличават въздействията върху околната среда;

- Въздействия, при които множество източници си взаимодействат и причиняват нова форма на въздействие;

- Непреки въздействия, при които определена дейност, свързана с инвестиционно предложение води до действия и свързани с тях въздействия, които не са пряко свързани с инвестиционното предложение.

При идентификацията и оценката на кумулативните въздействия от строителството, предпусковите дейности (подготовка за пускане в експлоатация) и експлоатацията на Инвестиционното предложение и други предложени проекти е използван качествен подход. Идентифицирани са рецепторите на околната и социална среда, които има вероятност да се засегнат от кумулативни въздействия, като е отчетено географско и времево застъпване с

инвестиционното предложение, план или програма.

Трансгранични въздействия са тези въздействия, които могат да засегнат държави, различни от държавата или държавите, в които ще се осъществява инвестиционното предложение, план или програма.

Смекчаване на въздействията - Оценката на въздействията има за цел да гарантира, че решенията, свързани с инвестиционните предложения са взети при цялостно познаване на очакваните въздействия върху околната и социална среда. Оценката на въздействията е важен етап от процеса на екологична оценка, който улеснява определянето на мерки за смекчаване на въздействията.

В българското законодателство формулировка на понятието „кумулятивни въздействия“ единствено е дадена в параграф 3, т. 10 от ДР от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони (Наредбата по ОС приета с ПМС № 201 от 31.08.2007 г., в сила от 11.09.2007 г.) “Кумулативни въздействия” са въздействия върху околната среда, които са резултат от увеличаване ефекта на оценявания план, програма и проект/инвестиционно предложение, когато към него се прибави ефектът от други минали, настоящи и/или очаквани бъдещи планове, програми и проекти/инвестиционни предложения, независимо от кого са осъществявани тези планове, програми и проекти/инвестиционни предложения. Кумулативните въздействия могат да са резултат от отделни планове, програми и проекти/инвестиционни предложения с незначителен ефект, разглеждани сами по себе си, но със значителен ефект, разглеждани в съвкупност, и реализирани, нееднократно в рамките на определен период от време.

В тази точка ще бъдат разгледани кумулативните въздействия и връзката между всички планове, програми, проекти и инвестиционни предложения.

По експертно мнение за анализ на кумулативното въздействие от реализацията на ИП бяха разгледани всички землища в община Тетевен и общини в границата на зоната, в които има процедури намерения и всички землища на териториите на други общини и области, които попадат в обхвата на **33 BG0001036 “Български извор”** определена за за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна по чл. 6, ал. 1, т. 1 и 2 от Закона за биологичното разнообразие (ЗБР) по Директива за местообитанията.

За оценката на ИП/ПП е поискана и получена информация от МОСВ – с писмо с изх. № ЗДОИД-2451/10.09.2025 г. и Решение № ЗД-119/10.09.2025 г и публикуваната информация на интернет страницата на РИОСВ Плевен, както и от <https://registers.moew.government.bg/ovos/> за процедури по реда на ОВОС и <https://registers.moew.government.bg/eo/> за процедури по реда на ЕО са описани инвестиционни предложения в границите на защитена зона 33 BG0001036 “Български извор” от 2007 г. до 2025 г. във връзка с изготвяне на настоящата оценка.

Одобрените с Решение на Компетентния орган инвестиционни предложения, планове, програми и проекти, които са реализирани или се предвиждат да се реализират и попадат в границите на 33 са представени в долните таблици.

До момента няма изготвени и приети от МОСВ единни критерии, методики или математически модел за изготвяне на оценка на кумулативния ефект. Всяка оценка на кумулативния ефект при оценяване на ИП би била субективна. За определяне прага на риска и по-точно пресмятане, при оценяване на съвкупното въздействие от реализацията на новоприетите зони, са разгледани всички ППП/ИП на територията на всички населени места попадащи в разглежданите 33 (производства, които при изграждането и функционирането си,

биха влошили показателите на околната среда).

Представени са обобщени резултати, като площите са изчислени на база всички ППП/ИП, предоставени от РИОСВ Плевен, МОСВ и съществуващите регистри. При изчисленето на процента на отнемане на територия от ЗЗ, са изключени регионалните проучвания на водоснабдяване и канализация за подообряване и развитие на ВиК мрежата, програмите за управление на отпадъците, стратегиите за развитие и план - извлечения за промяна вида на сечта и горско - стопански програми, тъй като те практически не отнемат площи от защитената зона. Изчислен е процента на отнемане на територия от одобрените ППП/ИП, които са реализирани или ще се реализират и пряко отнемат площи от тези територии. За изчисляване на кумулативния ефект, трябва да се има предвид, този процент, отнесен към териториите, които ще бъдат отнети, след реализиране на ИП.

Съгласно налични данни за обекти, планове, програми, проекти и инвестиционни предложения, с чието бъдещо изграждане или едновременна експлоатация има вероятност от поява на кумулативен ефект при реализацията и на разглеждания ИП в неговата цялост, в границите на защитени зони ефектът може да бъде свързан с пряко усвояване и увреждане на природни местообитания и местообитания на видове, фрагментация и други косвени въздействия - замърсяване с отпадъци, промяна на хидрологичния режим, увеличаване на фактора безпокойство и др.) и във връзка с писмо с изх. № ЗДОИД-2451/10.09.2025 г. и Решение № ЗД-119/10.09.2025 г. на МОСВ и публикуваната информация на интернет страницата на РИОСВ Плевен, са описани инвестиционни предложения в границите на защитена зона **ЗЗ BG0001036 “Български извор”**, във връзка инвестиционното предложение за периода от 2007 г, до 2025 г. (<http://riew-pleven.eu/naturadoc2025.html>) и https://riew-pleven.eu/doc/naturadoc/reg_Bio.xls.

Имотът за който се планира ИП е разположен в землището на с. Български извор, Община Тетевен, което е в границите на защитена зона ЗЗ BG0001036 “Български извор” по Директивата за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна.

По данни на РИОСВ Плевен, Решение за достъп до предоставяне на информация, с придружаваща го справка, в границите на по-горе посочените защитени зони са заявени за одобряване следните инвестиционни намерения, проекти, планове и програми които заедно с инвестиционното предложение на възложителя могат да доведат до предизвикване на отрицателен кумулативен ефект.

33 BG0001036 „Български извор” по Директивата за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна

Списък на процедураните по реда на ЗБР/ЗООС инвестиционни предложения (ИП) в обхвата на дейността на РИОСВ - Плевен

Наименование на ИП	Община	Землище	№ на имот или координатни точки	Площ (дка)	НТП	На територията на 33 за местообитания		В близост до 33 за местообитания	Решение на РИОСВ
						код	площ (дка)		
Добив на речна баластра от динамичните запаси на река Вит	Луковит	Дерманци	река Вит	62,545		BG0001036	62,545		Да се извърши ОВОС ПН 76 - ПР/11.08. 2008
Интегриран проект за подобряване на водния сектор на село Дерманци	Луковит	Дерманци	056036	0		BG0001036	0	0	Да не се извършва ОВОС ПН 19- ПР/26.02. 2009
Добив на речна баластра от динамичните запаси на р. Вит в земл. на с. Дерманци, общ. Луковит	Луковит	Дерманци	река Вит	9,674		BG0001036	0		Да не се извърши ОВОС ПН 26- ПР/18.03. 2009
Създаване на тополово насаждение по проект мярка 223 от Програмата за развитие на селските райони 2007/2013 г. в ПИ 180011, ПИ 152009, земл. с. Торос, общ. Луковит	Луковит	Торос	180011, 152009	158,468		BG0001036	158,468		Съгласува ПН 018- ОС/ 03.06.2009
"Изграждане на животновъдна сграда за едър рогат добитък до 20 глави с битова част и обслужващ персонал"	Тетевен	Български Извор	ПИ № 112005	4,414		BG0001036	4,414	0	Да не се извърши ОВОС ПН 8 ПР /2013
Промяна начина на трайно ползване	Луковит	Дерманци	ПИ № 079004 ПИ № 079012	2,571 4,816		BG0001036	2,571 4,816	0	Прекратена ПН 324- ОС/2013
Промяна начина на трайно ползване	Тетевен	Български Извор	ПИ № 093002	12,002		BG0001036	12,002	0	Прекратена ПН 336- ОС/2013
Изграждане на мрежа на техническата инфраструктура - подземна тръбна мрежа за оптична свързаност на територията на община Луковит, област Ловеч	Луковит	Луковит, Карлуково Дерманци, Пещерна Румянцево, Торос Бежаново, Ъглен Тодоричене Петревене				BG0001036		0	Прекратена ПН 347- ОС/2013
Изграждане на мрежа на техническата инфраструктура- подземна тръбна мрежа за оптична свързаност	Тетевен	Български Извор, Галата, Глогово, Градешница, Малка Желязна				BG0001036		0	Прекратена ПН 359- ОС/2013
Изграждане на помпена станция "Царичин" с. Дерманци, община Луковит и реконструкция на водопровод от събирателна шахта до черпателен резервоар на помпена станция	Община Луковит	Дерманци	ПИ 0000024, ПИ 078001, ПИ 000268, ПИ 000023, ПИ 079066			BG0001036		0	Да не се извърши ОВОС Решение № ПН 32 ПР /2014

Изграждане на селскостопанска сграда за отглеждане на животни /30 крави/	Луковит	Дерманци	ПИ № 070061	4,207	ливада	0	0	BG0001036	Да не се извърши ОВОС Решение № ПН 33 ПР /2014
ПУП-ПРЗ и ПП за ИП "Животновъдна сграда със съответните съпътстващи съоръжения и елементи на техническата инфраструктура." /80 крави/	Луковит	Дерманци	ПИ № 051036	6,191	нива	BG0001036	6,191	0	Да не се извърши ОВОС Решение № ПН 43 ПР /2014
Изграждане на микро ВЕЦ на бавна вода в напоителен канал "Боаза" срещу помпена станция Лазар Станево	Луковит	Торос	ширина: 43°06' 20", дължина: 24° 15' 26.51" - ПИ № 000514	57,534	напоителен канал	0	0	BG0001036	Да не се извърши ОВОС Решение № ПН 46 ПР /2014
Модернизация на съществуваща животновъдна сграда - краварник	Луковит	Дерманци	051027	5,736	стопанск и двор	BG0001036	5.736	0	Да не се извърши ОВОС ПН 31 ПР /2015
"Конна база за селски туризъм и спорт", в ПИ № 165063, м. "Зелени ливади", земл. на с. Дерманци	Луковит	Дерманци	165063	8,58	нива	0	0	BG0001036	Да не се извърши ОВОС ПН 56 ПР /2015
„Създаване на орехова и сливова градини“ в землище на с. Сопот, общ. Угърчин и землище на с. Славщица, общ. Угърчин	Угърчин	с. Сопот и с. Славщица	ПИ №№ 68076.241.91, 68076.241.51, 68076.241.28, 68076.241.32, 68076.241.35, 68076.241.39, 68076.251. 11, 68076.251.16, 68076.251.25, 68076.251.34, 68076.251.35, 68076.251.39, 68076.241. 13, 68076.241.6, 68076.241.11, землище на с. Сопот, ПИ №№ 67057.19.84, 67057.19.89, 67057.43.111, 67057.43.27, 67057.46.12, 67057.20.35, 67057.20.58, 67057.20.57, 67057.19.33, 67057.19.29, 67057.22.8, 67057.22.11, 67057.13.83, 67057.14.140, 67057.20.49, 67057.20.40, 67057.22.10, 67057.20.38, 67057.20.13, землище на с. Славщица, общ. Угърчин	184,34	"нива", "ливада"	BG0001036	7.910	0	Съгласува ПН 57- ОС/2017 г.

мярка 4.1. - изграждане на система за капково напояване и противорадушкова инсталация	Луковит	Дерманци	061050, 061039, 061025, 061029, 061029, 160001	219,508	ниви	0	0	BG0001036	Да не се извърши ОВОС ПН 18 ПР /2017
мярка 4.1. - изграждане на система за капково напояване и противорадушкова инсталация	Луковит	Дерманци	061026, 061054, 061055, 061056, 061057, 060001, 060003, 064100	127,828	ниви	0	0	BG0001036	Да не се извърши ОВОС ПН 19 ПР /2017
Изграждане на животновъдни обекти - овцеферма за 1000 животни и кравеферма за 160 крави	Луковит	Дерманци	000005	1,214	УПИ	0	0	BG0001036	Да не се извърши ОВОС ПН 26 ПР /2017
Разширяване на съществуваща площадка с дейности по събиране и съхраняване на ОЧЦМ	Тетевен	Български извор	109006	1,0	УПИ	0	0	BG0001036	Да не се извърши ОВОС ПН 52 ПР /2017
“Създаване на нива“ в ПИ №№ 43058.157.59, 43058.157.61, гр. Луковит, общ. Луковит, обл. Ловеч	Луковит	Луковит	43058.157.59, 43058.157.61	0,473	за селскостопански, горски, ведомствен път	BG0001036	0,473	0	Да не се извършва ОС - ПН 51-ОС/17.04.2025 г.

Общо в контролираната от РИОСВ Плевен част от ЗЗ BG0001036 „Български извор“ са заявени 22 инвестиционни предложения.

Общата площ, която ще бъде увредена поради застрояване след реализиране на по-голямата част от заявените ИП, които са за стопански обекти и земеделие и друг вид строителство в защитената зона е 265,126 дка (1,01% от територията на защитената зона). По експертно мнение, за ИП с Решение ОВОС ПН 31 ПР /2015 г. не засягат пряко защитената зона, тъй като се касае за моденизация на съществуваща кравеферма на площ от 5,736 дка и ИП „Създаване на тополово насаждение по проект мярка 223 от Програмата за развитие на селските райони 2007/2013 г. в ПИ 180011, ПИ 152009, земл. с. Торос, общ. Луковит“ съгласувано с Решение ПН 018- ОС/ 03.06.2009 с площ от 158,468 дка – в ортофотото заснемането на АГКК в слой от 2022 г. се вижда, че не е реализирано. Така общата засегната площ е около 100,922 дка или 0,39% от общата площ на ЗЗ (26184,974 дка).

Планове, програми и проекти (ППП) в обхвата на 33 BG0001036 „Български извор”

По данни на МОСВ – с писмо с изх. № ЗДОИД-2451/10.09.2025 г. и Решение № ЗД-119/10.09.2025 г. и публикуваната информация на интернет страницата на РИОСВ Плевен за периода от 2007 г. до 2025 г. (<http://riew-pleven.eu/naturadoc2025.html>) и https://riew-pleven.eu/doc/naturadoc/reg_Bio.xls., както и от <https://registers.moew.government.bg/ovos/> за процедури по реда на ОВОС и <https://registers.moew.government.bg/eo/> за процедури по реда на ЕО в границите на 33 BG0001036 „Български извор” по Директивата за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна са процедирани 32 планове и програми които заедно с които заедно с инвестиционното предложение на възложителя могат да доведат до предизвикване на отрицателен кумулативен ефект. По-голямата част от тях са горскостопански планове и програми, а останалите са общински, общи устройствени планове, програми и стратегии и планове за регулация и застрояване (ПУП - ПРЗ).

Горскостопански планове, програми и план извлечения за вида на сечите;

Свързани са с начина на стопанисване на горите и извежданите в тях сечи. Изготвят се конкретно за всеки отдел по ЛУП на стопанисващите горите юридически и физически лица. Не променят вида на територията и всички територии за които се изготвят запазват предназначението си като гори. Основните видове сечи които се предвиждат с горскостопанските планове са за обновяване на горите (възобновителни сечи), за осветление на горските култури, за осветление на културите и превръщане (от издънкови в семенни). Тъй като териториите за които се прилагат запазват предназначението си реализирането им не води до натрупване на отрицателен кумулативен ефект изразяващ се в унищожаване на природни местообитания. Плановите се изготвят за ограничени територии в които дейностите са ограничени във времето от няколко месеца до 2-3 години в зависимост от големината на горския участък, като след приключването на предвидените дейности се преминава към реализирането на предвидения за друг участък план, поради което реализирането на плановите не води до натрупване на кумулативен ефект от шум, антропогенно присъствие и прогонване на видове от заеманите от тях местообитания.

Общински планове, програми и стратегии;

Програма за управление на отпадъците и Програма за опазване на околната среда.

Общ устройствен план на община Тетевен;

Поради характера си, програмите за дейности, свързани с опазването на околната среда не водят до натрупване на отрицателен кумулативен ефект. След направените редукиции и отпадане на част от предвидените УЗ в предварителния ОУП на Община Тетевен (Становище по екологична оценка ПН 2-2 ЕО/2020 г. на РИОСВ Плевен) засягането на природни местообитания и местообитанията на видовете, предмет на опазване в 33 BG0001036 „Български извор” ще бъде незначително без натрупване на значителен отрицателен ефект в резултат на прилагането на ИП.

Планове за регулация и застрояване (ПУП - ПРЗ);

От Плановите за регулация и застрояване (ПУП - ПРЗ) с цел промяна на предназначението на земите от земеделски за неземеделски цели, предимно жилищно строителство в границите на защитената зона са процедирани следните.

Наименование на ПП	община	землище	№ на имот или координатни точки	начин на трайно ползване	Площ (дка)/обхват	На територията на ЗЗ за местообитания		В близост до ЗЗ за местообитания	Решение на РИОСВ
						код	площ (дка)		
Програма за управление на дейностите по отпадъците на община Луковит, като част от Програма за опазване на околната среда на община Луковит за периода 2010-2020г. (по чл. 79 от ЗООС)	Луковит	Луковит	0		0	BG0001036	0	0	Да не се извърши ЕО ПН ЕО 19/22.12.2010
Общинска програма за управление на дейностите по отпадъците за периода 2010-2020 на община Тетевен като част от Програмата за опазване на околната среда на община Тетевен за периода 2010-2020г. (по чл.79 от ЗООС)	Тетевен	Тетевен	0		0	BG0001036		0	Да не се извърши ЕО ПН ЕО 21/23.12.2010
План - извлечение за промяна вида и/или интензивността на сечта	Тетевен	Български извор	297 в1		7	BG0001036	7	0	Съгласува ОСВ ПН026-ОС/16.05.2011
Горскостопанска програма	Тетевен	Български Извор	190005		14,802	BG0001036	14,802	0	Съгласува ОСВ ПН 140-ОС/2012
План-извлечение	Угърчин	Славщица	67057.186.11		14,7	BG0001036	14,7	0	Съгласува ОСВ ПН 210-ОС/ 2012
План-извлечение	Тетевен	Български Извор	297г1		19	BG0001036	19	0	Съгласува ОСВ ПН 215-ОС/2012
Горскостопански планове	Тетевен	гр. Тетевен, Бабинци, Български Извор, Галата,	Имоти на територията на гр. Тетевен,		492,95	BG0001493 BG0001036	428,62	0	Съгласува ОСВ ПН 001-ОС/2013

		Глогово, Гложене, Градежница, Малка Желязна	Бабинци, Български Извор, Галата, Глогово, Гложене, Градежница, Малка Желязна						
План-извлечение	Угърчин	Славцица	67057.186.2		25.60	BG0001036	25.60	0	Съгласува ОСВ ПН 001-ОС/2013
Горскостопанска програма	Тетевен	Български Извор	189001, 211010, 211016, 212002, 213001, 213002		362.24	BG0001493 BG0001036	362.24	0	Съгласува ОСВ ПН 012-ОС/2013
Горскостопанска програма	Ябланица	Брестница	237002		47.301	BG0001036	47.301	0	Съгласува ОСВ ПН 128-ОС/2013
Горскостопанска програма	Тетевен	Български Извор	190007, 192003		37,806	BG0001036	37,806	0	Съгласува ОСВ ПН 280-ОС/2013
Горскостопанска програма	Тетевен	Български Извор	187001		25	BG0001036	25	0	Съгласува ОСВ ПН 284-ОС/2013
Общински план за развитие на община Луковит 2014-2020 г.	Луковит	Луковит	община Луковит	0	0	BG0000240 BG0001014 BG0001036		0	Да не се извършва ПН ЕО 3 /2014
Горскостопански план	Община Угърчин		124 а, б, в, д, е, ж, з, к, л, м; 125 п, а1; 133 о1, р1	гора	679	BG0001036	679	0	Съгласува ОСВ ПН 84-ОС/2015
Горскостопански план	Община		3121 с2, х2; 3128 а, ж, з, и,	гора	495	BG0001036	495	0	Съгласува ОСВ ПН 85-ОС/2015

	Луковит		н, о, с, г1, д1, и1, 2; 3132 о, р, с; 3133 с, т, у, ч, к1						
Програма за управление на дейностите по отпадъците 2015 - 2020	Угърчин	Угърчин	Община Угърчин	0	0	BG0000616 BG0000240 BG0001493 BG0001036	0	0	Да не се извършва ЕО Решение № ПН ЕО 7 /2015
Програма за опазване на околната среда на Община Луковит	Луковит	Луковит	община Луковит	0	0	BG0000240 BG0001014 BG0001036		0	Да не се извършва ЕО Решение № ПН ЕО 8 /2015
Горскостопанска програма	Угърчин	Славщица	68076.171.7	гора	5.001	BG0001036	5.001	0	Съгласува ОСВ ПН 313-ОС/2016
Общинска Програма за опазване на околната среда 2015 - 2020 г.	Угърчин				523000.0	BG0000616 BG0000240 BG0001493 BG0001036 BG0000266 BG0000607	0	0	Да не се извършва ЕО ПН ЕО 2 /2016
Стратегия за местно развитие на МИГ - Троян, Априлци, Угърчин	Троян, Априлци, Угърчин				1651800.0	BG0001493 BG0000494 BG0000618 BG0000616 BG0000240 BG0001036 BG0000266 BG0000266	0	0	Да не се извършва ЕО ПН ЕО 8 /2016
Стратегия за водено от общностите местно развитие на МИГ - Тетевен	Тетевен				697000.0	BG0001493 BG0001036 BG0000269 BG0000494	0	0	Да не се извършва ЕО ПН ЕО 9 /2016

Програма за управление на отпадъците 2015 - 2020 на Община Луковит	Луковит				454200.0	BG0001014 BG0000240 BG0001036	0	0	Да не се извършва ЕО ПН ЕО 22 /2016
Горскостопанска програма	Угърчин	Славщица	ПИ №68076.186.6 9	гора	7.999	BG0001036	7.999	0	Съгласува ОСВ ПН 2-ОС/2017
Горскостопанска програма	Угърчин	Славщица	67057.186.1 67057.186.9	гора	16.7	BG0001036	16.7	0	Съгласува ОСВ ПН 95-ОС/2017 г.
Общинска Програма за опазване на околната среда, 2016 - 2020 г.	Ябланица	Община Ябланица	Община Ябланица			BG0001493 BG0001036		0	Да не се извършва ЕО ПН ЕО 4 /2017
Актуализирана Програма за управление на отпадъците 2016 - 2020 г. на Община Тетевен	Тетевен	Община Тетевен	Община Тетевен		697000.0	BG0001493 BG0001036 BG0000269 BG0000494	0	0	Да не се извършва ЕО ПН ЕО 9 ПР /2017
Горскостопанска програма	Угърчин	Славщица	67057.186.24	гора	6.699	BG0001036	6.699	0	Съгласува ОСВ ПН 130-ОС/2018 г.
Горскостопанска програма	Угърчин	Славщица	67057.186.43	гора	10.1	BG0001036	10.1	0	Съгласува ОСВ ПН 166-ОС/2018 г.
„Подробен устройствен план (ПУП) - План за застрояване (ПЗ)“ в ПИ № 112005, землище на с. Български извор, общ. Тетевен	Тетевен	с. Български извор	112005	нива	4.414	BG0001036	4.414	0	Съгласува ОСВ ПН 169-ОС/2018 г.
Горскостопанска програма	Угърчин	Славщица	67057.171.6	гора	10	BG0001036	10	0	Съгласува ОСВ ПН 54-ОС/2019 г.
Горскостопанска програма	Угърчин	Славщица	119, „в1“	гора	20	BG0001036	20	0	Съгласува ОСВ ПН 59-ОС/2020 г.

Реално засегнатата площ от ИП е в размер на Планове, програми и проекти (ПП) в обхвата на ЗЗ ВГ0001036 „Български извор” е в рамките на „Подобен устройствен план (ПУП) - План за застрояване (ПЗ)“ в ПИ № 112005, землище на с. Български извор, общ. Тетевен, съгласуван с Решение ПН 169-ОС/2018 г. на Директора на РИОСВ – Плевен, с което след преотреждането на начина на трайно ползване на земите се дава възможност за застрояване на територии в границите на защитената зона с обща площ 4,414 дка, съставляващи 0,017% от територията на защитената зона.

По данни на МОСВ в границите на по-горе посочената защитена зона са заявени за одобряване следните инвестиционни намерения, проекти, планове и програми които заедно с предложения за изготвяне план могат да доведат до предизвикване на кумулативен ефект:

- Решение № 53-ОС/2012 г. относно Горскостопански план (ГСП) и Ловностопански план (ЛСП) - лесоустройствен проект (ЛУП) на ТП Държавно горско стопанство (ДГС) „Тетевен”, с възложител ТП ДГС „Тетевен”;

- Решение № 07-ОС/2015 г. относно Горскостопански план (ГСП), Ловностопански план (ЛСП) и План на дейности за защита на горските територии от пожари (ПДЗГТП) на ТП Държавно горско стопанство (ДГС) „Лесидрен“, с възложител ТП ДГС „Лесидрен“;

- Решение № 14-ОС/22.05.2023 г. относно ГСП, ЛСП и ПДОГТП на ТП ДГС „Тетевен“, с възложител ТП ДГС „Тетевен“.

Заявените за одобряване горско стопански планове не променят вида на територията и са свързани със стопанисване на горите по предназначение и опазването им от пожари. Реализирането им не води до натрупване на кумулативен ефект от намаляване площта на природните местообитания и местообитанията на видовете, които се опазват в защитената зона, шум, антропогенно присъствие и прогонване на видове от заеманите от тях местообитания.

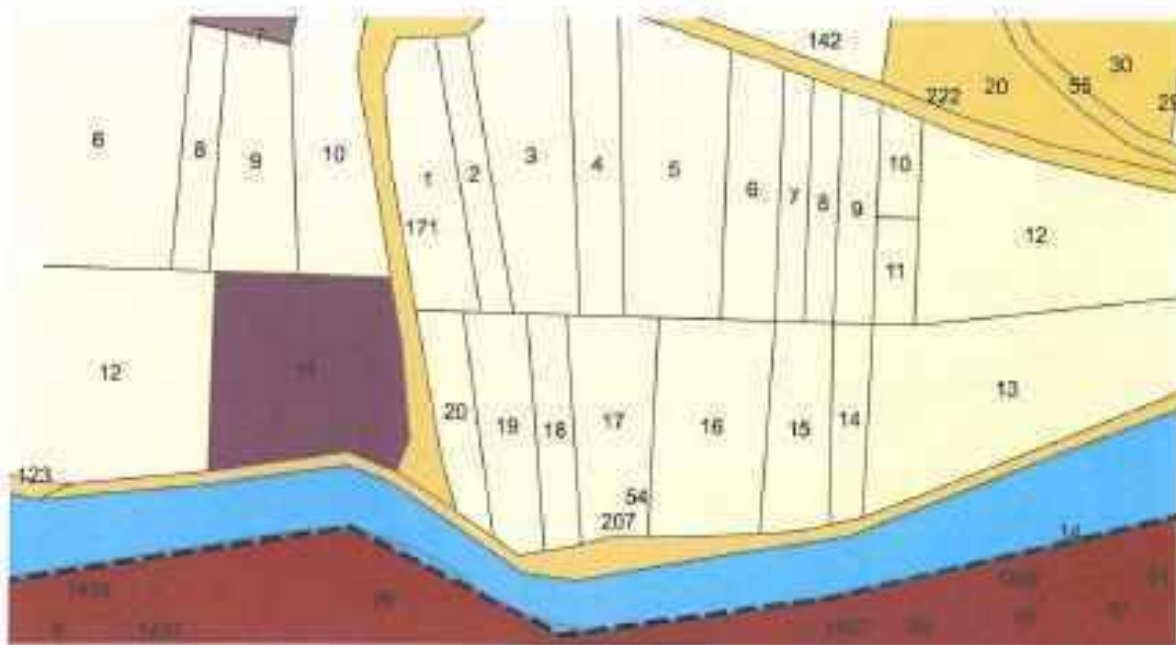
Не водят до натрупване на отрицателен кумулативен ефект, изразяваща се в отнемане на площи от местообитанията на дивите птици, предмет на опазване в защитената зона.

3. Описание на елементите на ИП, които самостоятелно или в комбинация с други планове, програми и проекти/инвестиционни предложения биха могли да окажат значително въздействие върху ЗЗ ВГ0001036 „Български извор” или техните елементи.

Предложението на Възложителя е свързано с изграждане на стопанска сграда за съхранение на земеделска продукция и инвентар в ПИ № 07357.115.11, з-ще на с. Български извор, общ. Тетевен, обл. Ловеч. Имотът обект на ИП е електрозахранен. Не се предвижда водоснабдяване на имота. От обекта няма да се формират отпадъчни води. Не се предвижда изграждане на нова или промяна на съществуваща пътна инфраструктура. ИП предвижда промяна предназначението и промяна начина на трайно ползване на имота. Съгласно действащ ОУП на община Тетевен ПИ № 07357.115.11, з-ще на с. Български извор попада в устройствена зона - Предимно производствена (Пп) (съгласно писмо изх. № КТИД04-36-58(1)/08.04.2024 г. на Община Тетевен).

**ИЗВАДКА
 ОТ ЦИФРОВ МОДЕЛ НА ЧЕРТЕЖ:
 ПРОГНОЗА ЗА СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКО И ПРОСТРАНСТВЕНО
 РАЗВИТИЕ
 КЪМ ОУП НА ОБЩИНА ТЕТЕВЕН**

M1:1000

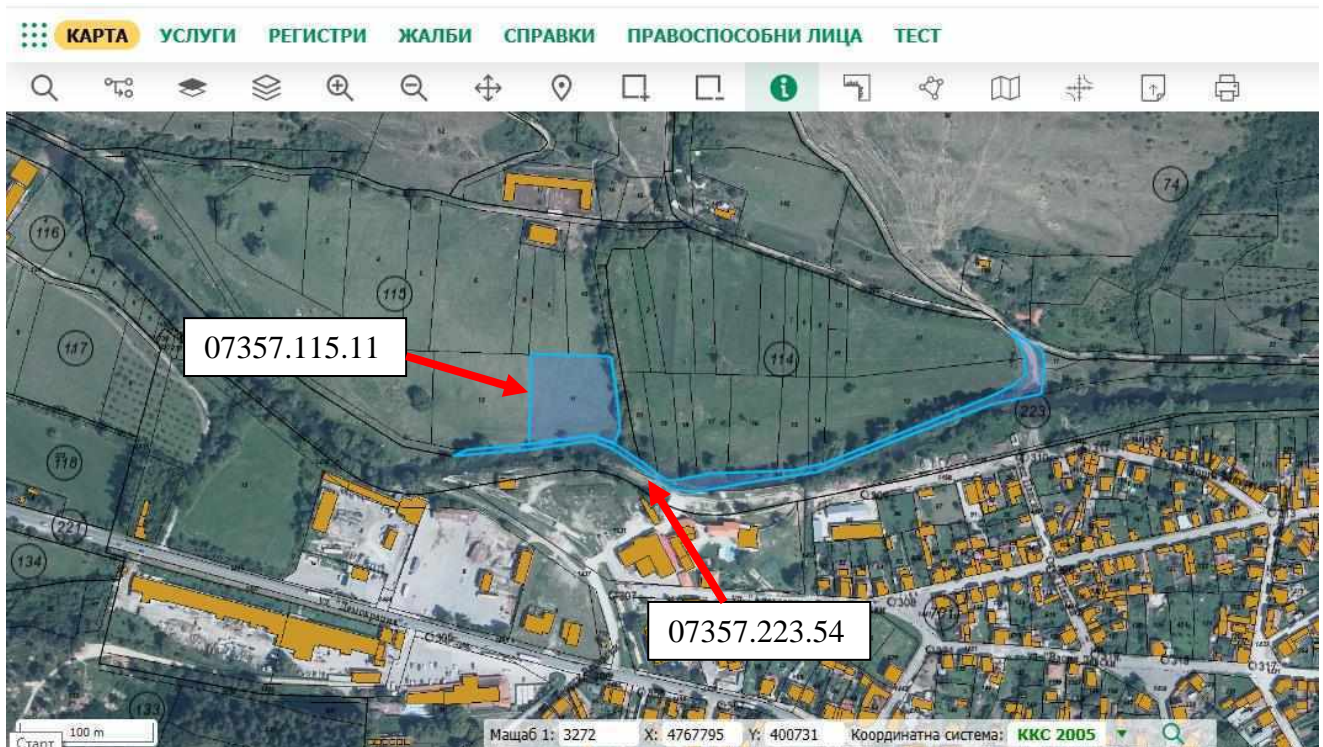
- ЛЕГЕНДА**
 Подробни устройствени планове, зони, урбанизирани територии, обекти
- Оз - рекреативна устройствена зона за активен отдих
  - Жз - устройствена жилищна зона с преобладаващо застрояване с ниска височина и плътност
  - Техз - поземелни зони за техническа инфраструктура
  - Со - поземелни зони за социална инфраструктура
  - Пп - предимно производствена устройствена зона
  - Оз - рекреативна устройствена зона, предназначени за курорт и допълващи дейности
  - "all other uses"

Съгласно внесената документация Решение № К-7 от 30.10.2003 г. за промяна на предназначението на земеделски земи за неземеделски нужди, издадено от Областна дирекция „Земеделие и гори - Ловеч, с което е одобрена промяната на предназначението на ПИ № 07357.115.11, з-ще на с. Български извор, общ. Тетевен от „земеделска“ в „урбанизирана“ територия е изтекло. В РИОСВ - Плевен има проведена процедура по реда на Закона за опазване на околната среда (Решение № 29/2003 г. на РИОСВ - Плевен с характер да не се извърши ОВОС) за ИП „Стопанска сграда“ в ПИ № 07357.115.11, з-ще на с. Български извор, общ. Тетевен, обл. Ловеч. Съгласно писмо на Община Тетевен (изх. № КТИД04-36-58(1)/08.04.2024 г.) за имотът не е поискано издаване на разрешение за строеж, имотът не е застроен и Решение № К-7 от 30.10.2003 г. за промяна на предназначението на земеделски земи за неземеделски нужди, издадено от Областна дирекция „Земеделие и гори“ - Ловеч е изгубило правното си действие. Във връзка с гореизложеното и настъпили промени в Закона за опазване на околната среда Решение № 29/2003 г. на РИОСВ - Плевен е загубило правно действие.

ПИ № 07357.115.11, з-ще на с. Български извор, общ. Тетевен, обл. Ловеч е с площ 3999 кв.

м, трайно предназначение на територията - земеделска и начин на трайно ползване - нива (съгласно скица № 15-1027029-11.10.2024 г., издадена от СГКК - гр. Ловеч).

На юг ПИ граничи с ПИ идентификатор 07357.223.54 с НТП „Селскостопански, горски ведомствен път“ откъдето се осъществява и достъпът до него; на изток с ПИ с идентификатор 07357.115.117 с НТП „дере“; на север с ПИ с идентификатори 07357.115.9 и 07357.115.10 с НТП „нива“; на запад с ПИ с идентификатор 07357.115.12 с НТП „нива“.

ИП попада в защитена зона BG0001036 “Български извор”, за опазване на природни местообитания и на дивата флора и фауна, обявена със Заповед №РД-306/31.03.2021 г. на МОСВ (ДВ бр. 49/11.06.2021 г.).

ИП не попада в границите на защитени територии по смисъла на Закона за защитените територии.

Елементите на ИП, произлизат от УЗ, в която попада ПИ, съгласно действащия ОУП - Тетевен:

Параметри на застрояване:

Показателите на застрояване са съобразени с устройствената зона:

- Плътност на застрояване (П застр.) - до 60 %;
- Интензивност на застрояване (К инт.) - до 1.5;
- Минимална площ на озеленяване (П озел.) - 25 %;

Част ВиК

Не се предвижда. Няма да се генерират отпадни води.

Част електроснабдяване

Имотът обект на ИП е електрозахранен.

зони;

- Фаза в процеса на реализирането на допустимите от ИП, в която е вероятно да възникнат;
- Ефекта върху природните местообитания и видовете, предмет на опазване в защитената зона;

зона;

- Характер на въздействията - дълготрайност или са с временен ефект;
- Продължителност на въздействията - дали въздействията са постоянни, краткосрочни, периодични, инцидентни (не се предполага задължително да възникнат);
- С кои други въздействия на ИП/ПП имат комбинирано влияние върху даден параметър за благоприятния природозащитен статус на видовете и местообитанията

Нормативната рамка, която определя настоящото ИП не предполага значителни въздействия върху защитената зона поради разположение на имота в близост до границите на населено място.

По-долу в ДОСВ ще бъде направена оценка до каква степен е възможно засягане на местообитанията на видовете предмет на опазване в ЗЗ BG0001036 „Български извор”.

ИП се изготвя за територия, за която доколко попада в границите на местообитанията на видовете, предмет на опазване в ЗЗ BG0001036 „Български извор” ще бъде определено по-долу в анализа на база предоставените ни от МОСВ пространствени данни за границите на всяко едно местообитание на вид, който се опазва в ЗЗ.

Предназначението на ПИ, които се допускат да бъдат изградени в устройствена зона Пп и конкретното ИП не предполага генериране на отпадни води, контаминенти на атмосферния въздух, шумове, вибрации и други въздействия със значителен отрицателен ефект спрямо ЗЗ.

За територията за която се предвижда ИП, местоположението на които е в устройствена зона Пп в с. Български извор компетентният орган в случая РИОСВ Плевен вече се е произнесъл със **Становище по ЕО № 2-2/2020 г. устройствена зона Пп същият е съвместим с предмета и целите на ЗЗ BG0001036 „Български извор” и в определения в ДОСВ от реализирането на проекта за ОУП на Община Тетевен кумулативен ефект.**

4. Описание на ЗЗ BG0001036 „Български извор” , местообитанията, видовете и целите на управление на национално и международно ниво и тяхното отразяване при изготвянето на ИП;

ЗЗ BG0001036 „Български извор”

ЗЗ BG0001036 „Български извор” е обявена със Заповед на Министерството на околната среда и водите № РД-306/31.03.2021 г. Публ. в ДВ бр. 49/11.06.2021 г.

В границите на ЗЗ попадат ПИ в землищата на с. Брестница, община Ябланица, област Ловеч, с. Малка Желязна, с. Български извор, община Тетевен, област Ловеч, с. Дерманци, с. Торос, с. Пещерна, община Луковит, област Ловеч, с. Славщица, с. Сопот, община Угърчин, област Ловеч.

Площ – 26184,974 дка.

Екологична характеристика. Защитената зона е частично разположена на територията на община Тетевен (землищата на с. Български извор и с. Малка Желязна) с около 1026.45 ha от общата площ на зоната, която е 26184,974 дка.

Защитената зона тръгва от било на Стара планина и продължава няколко километра по горното течение на р. Вит. Зоната включва средното течение на р. Вит, нейния приток р. Калник и малка част от Васильовска планина. Най-важни за зоната са реката и нейните крайречни екосистеми. Зоната опазва една от двете останали жизнени популации на сухоземни костенурки в по-високите част на Дунавската равнина. Тя представлява и стъпков биокоридор за видовете

риби.

Цели на опазване:

- 3.1. опазване и под държане на типовете природни местообитания, посочени в т. 2.1, местообитанията на посочените в т. 2.2 видове, техните популации и разпространение в границите на зоната, за постигане и поддържане на благоприятното им природозащитно състояние в Континенталния биогеографски регион;

- 3.2. подобряване на структурата и функциите на природни местообитания с кодове 91E0*, 91G0* и 91M0;

- 3.3. подобряване на местообитанията на видовете Голям гребенест тритон (*Triturus karelinii*), Обикновена блатна костенурка (*Emys orbicularis*), Шипоопашата костенурка (*Testudo hermanni*), Шипобедрена костенурка (*Testudo graeca*), Малка кротушка (*Romanogobio uranoscopus*) и Дългоух ношник (*Myotis bechsteinii*);

- 3.4. при необходимост подобряване на състоянието или възстановяване на типове природни местообитания, посочени в т. 2.1, местообитания на посочени в т. 2.2 видове и техни популации.

Класове земно покритие

Класове Земно покритие	Покритие(%)
Обширни зърнени култури	50
Широколистни листопадни гори	27
Други земи (включително градове, села, пътища, сметища, мини, индустриални обекти)	4
Сухи ливади, степи	17
Равнини, шубраци	2
Общо покритие	100

Предмет на опазване в защитена зона BG0001036 „Български извор“ съгласно заповедта с която е обявена са:

Следните типове природни местообитания по чл. 6, ал. 1, т. 1 от Закона за биологичното разнообразие (ЗБР):

– 6110 *Отворени калцифилни или базифилни тревни съобщества от *Alyso-Sedion albi*

- 6210 *Полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик (*Festuco-Brometalia*) (*важни местообитания на орхидеи);

– 8310 Неблагоустроени пещери;

– 91E0 *Алувиални гори с *Alnus glutinosa* и *Fraxinus excelsior* (*Alno-Pandion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*);

– 91G0 *Панонски гори с *Quercus petraea* и *Carpinus betulus*;

– 91M0 Балкано-панонски церово-горунови гори;

Типове природни местообитания, съгласно СДФ

Вид местообитание		Покритие по стандартен формуляр (ha)	Потвърдена площ по картиране (ha)	Пещера №	Оценка на местообитанието				
Код	Име				Качество на данните	Представителност A B C D	A B C		
							Относителна повърхност	Опазване	Глобално значение
6110*	Отворени калцифилни или базифилни тревни съобщества от <i>Alyso-Sedion albi</i>	3.334	1.97	-	M	D	-	-	-
6210*	Полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик (<i>Festuco-Brometalia</i>) (*важни местообитания на орхидеи)	368.16	106.79	-	M	A	C	A	A
6430	Хидрофилни съобщества от високи треви в равнините и в планинския до алпийския пояс	1.73	1.73	-	G	D	-	-	-
8310	Неблагоустроени пещери	-	-	4	G	C	C	C	C
91E0*	Алувиални гори с <i>Alnus glutinosa</i> и <i>Fraxinus excelsior</i> (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>)	1.82	11.66	-	M	A	C	A	A
91G0*	Панонски гори с <i>Quercus petraea</i> и <i>Carpinus betulus</i>	31.61	13.33	-	M	C	C	B	C
91M0	Балкано-панонски церово -горунови гори	162.80	161.99	-	M	A	C	A	A

Местообитанията на следните видове по чл. 6, ал. 1, т. 2 от ЗБР:

Бозайници:

- *Европейски вълк (*Canis lupus*)
- Пъстър пор (*Vormela peregusna*)
- Видра (*Lutra lutra*)
- Лалугер (*Spermophilus citellus*)
- Черногръд хомяк (*Mesocricetus newtoni*)
- Широкоух прилеп (*Barbastella barbastellus*)
- Голям подковонос (*Rhinolophus ferrumequinum*)
- Малък подковонос (*Rhinolophus hipposideros*)
- Голям нощник (*Myotis myotis*)
- Остроух нощник (*Myotis blythii*)
- Дългопръст нощник (*Myotis capaccinii*)
- Дългоух нощник (*Myotis bechsteinii*);

Бозайници без прилепи - посочени в член 4 от Директива 2009/147/ЕИО и изброени в приложение II към Директива 92/43/ЕИО и оценка на местообитанието им

Вид		Присъствие на вида в община Тетевен	Популация в защитената зона					Оценка на популацията				
Код	Наименование		Тип	Размер		Единица	Категория C R V P	Качество на данните	Популация A B C D	A B C		
				Мин.	Макс.					Опазване	Изолираност	Глобалност
1352	<i>Canis lupus</i>	Не	P				P	M	C	B	C	B
	Европейски вълк											
1355	<i>Lutra lutra</i>	Не	P	5	6	i		G	C	A	C	A
	Видра											
2609	<i>Mesocricetus newtoni</i>	Не	P				P	DD	D	-	-	-
	Черногръд хомяк											
1335	<i>Spermophilus citellus</i>	Не	P	1	1	colonies	V	G	D	-	-	-
	Лалугер											
2635	<i>Vormela peregusna</i>	Не	P				P	DD	C	B	C	B
	Пъстър пор											

Видове прилепи, посочени в член 4 от Директива 2009/147/ЕИО и изброени в приложение II към Директива 92/43/ЕИО и оценка на местообитанието им

Вид		Популация в защитената зона						Оценка на популацията			
Код	Наименование	Тип	Размер		Единица	Категория С R V P	Качество на данните	Популация A B C D	A B C		
			Мин.	Макс.					Опазване	Изолираност	Глобалност
1308	<i>Barbastella barbastellus</i>	P	11	50	i	V	M	C	B	C	C
	Широкоух прилеп										
1310	<i>Miniopterus schreibersii</i>	P				V	DD	D			
	Дългокрил прилеп										
1323	<i>Myotis bechsteinii</i>	P	14	29	i	V	M	C	B	C	C
	Дългоух нощник										
1307	<i>Myotis blythii</i>	P	11	50	i	R	G	C	B	C	C
	Остроух нощник										
1316	<i>Myotis capaccinii</i>	P	11	50	i	V	G	C	B	C	C
	Дългопръст нощник										
1321	<i>Myotis emarginatus</i>	P	1	5	i	V	G	D			
	Трицветен нощник										
1324	<i>Myotis myotis</i>	P	6	10	i	R	G	C	B	C	C
	Голям нощник										
1306	<i>Rhinolophus blasii</i>	P	6	10	i	R	G	D			
	Средиземноморски подковонос										
1305	<i>Rhinolophus euryale</i>	P				R	DD	D			
	Южен подковонос										
1304	<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>	P	51	100	i	R	G	C	B	C	C
	Голям подковонос										
1303	<i>Rhinolophus hipposideros</i>	P	11	50	i	R	G	C	B	C	C
	Малък подковонос										
1302	<i>Rhinolophus mehelyi</i>	P				V	DD	D			
	Подковонос на Мехели										

Земноводни и влечуги:

- Жълтокоремна бумка (*Bombina variegata*)
- Голям гребенест тритон (*Triturus karelinii*)
- Обикновена блатна костенурка (*Emys orbicularis*)
- Шипоопашата костенурка (*Testudo hermanni*)
- Шипобедрена костенурка (*Testudo graeca*);

Видове земноводни и влечуги, посочени в член 4 от Директива 2009/147/ЕИО и изброени в приложение II към Директива 92/43/ЕИО, и оценка на местообитанието им

Вид		Присъствие на вида в община Тетевен	Популация в защитената зона					Оценка на популацията				
Код	Наименование		Тип	Размер		Единица	Категория C R V P	Качество на данните	Популация A B C D	A B C		
				Мин.	Макс.					Опазване	Изолираност	Глобалност
1193	<i>Bombina variegata</i> Жълтокоремна бумка	He	P			localities	P	DD	C	A	C	A
1171	<i>Triturus karelinii</i> Южен гребенест тритон	He	P			localities	P	DD	C	A	C	B
1220	<i>Emys orbicularis orbicularis</i> <i>Европейска блатна костенурка</i>	He	P			localities	P	DD	C	A	C	B
1219	<i>Testudo graeca iber</i> <i>Шипобедрена костенурка</i>	He	P			localities	P	DD	C	A	B	A
1217	<i>Eurotestudo hermanni boettgeri</i>	He	P			localities	P	DD	C	A	C	A

Риби:

- Балканска кротушка (*Romanogobio kesslerii*)
- Малка кротушка (*Romanogobio uranoscopus*)
- Европейска горчивка (*Rhodeus amarus*)
- Обикновен щипок (*Cobitis taenia*)
- Голям щипок (*Cobitis elongata*)
- Балкански щипок (*Sabanejewia aurata*)
- Черна (балканска) мряна (*Barbus meridionalis*);

Видове риби, посочени в член 4 от Директива 2009/147/ЕИО и изброени в приложение II към Директива 92/43/ЕИО, и оценка на местообитанието им

Вид		Присъствие на вида в община Тетевен	Популация в защитената зона					Оценка на популацията				
Код	Наименование		Размер		Единица	Категория C R V P	Качество на данните	Популация A B C D	A B C			
			Тип	Мин.					Макс.	Опазване	Изолираност	Глобалност
1138	<i>Barbus meridionalis petenyi</i> Черна мряна	Да	P	72188	72188	i	C	G	C	A	B	A
2533	<i>Cobitis elongata</i> Голям щипок	Не		19930	19930	i	R	G	C	A	C	A
1149	<i>Cobitis elongatoides</i> Обикновен щипок	Не	P	30086	30086	i	C	G	C	A	B	A
2511	<i>Romanogobio kesslerii</i> Балканска кротушка	Не	P	5736	5736	i	R	G	B	A	A	A
1122	<i>Romanogobio uranoscopus</i> Малка кротушка	Да	P	226700	226700	area	V	G	C	B	A	B
1134	<i>Rhodeus sericeusa amarus</i> Горчивка	Не	P	2073	2073	i	C	G	C	A	C	B
1146	<i>Sabanejewia balcanica</i> Балкански щипок	Не	P	48215	48215	i	C	G	C	A	B	A

Уточнение: В оценката на доклада е отбелязано, като забележка, че вида Малка кротушка (*Romanogobio uranoscopus*) не е предмет на опазване в защитената зона. Същото заключение е направено и за Голям щипок (*Cobitis elongata*). И двата вида фигурират в ревизирияния Стандартния формуляр от 2006-09 през 2018-12. на защитената зона. Тяхното присъствие във водоемите на територията на зоната е потвърдено и в резултат от проекта на МОСВ (2013) - "Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I", което ни дава основание те да бъдат разгледани в настоящия доклад.

В посочения списък на рибите неправилно е дадено едно и също българско име на два различни вида. Балканската кротушка и Малката кротушка са посочени с различни латински имена, но с едно и също българско наименование - Балканска кротушка. В случая Балканската кротушка е *Romanogobio kesslerii*, а Малката кротушка е *Romanogobio uranoscopus*.

Безгръбначни:

- Бръмбар рогач (*Lucanus cervus*)
- Обикновен сечко (*Cerambyx cerdo*)
- Буков сечко (*Morimus funereus*)
- *Алпийска розалия (*Rosalia alpina*)
- Бисерна мида (*Unio crassus*)
- Ивичест теодоксус (*Theodoxus transversalis*)

Видове безгръбначни, посочени в член 4 от Директива 2009/147/ЕИО и изброени в приложение II към Директива 92/43/ЕИО, и оценка на местообитанието им

Вид		Присъствие на вида в община Тетевен	Популация в защитената зона					Оценка на популацията				
Код	Наименование		Тип	Размер		Единица	Категория С R V P	Качество на данните	Популация А B C D	А B C		
				Мин.	Макс.					Опазване	Изолираност	Глобалност
1093	<i>Austropotamobius torrentium</i>	Не	P			i	P	M	D	A	C	B
	Поточен рак											
1088	<i>Cerambyx cerdo</i>	Не	P				R		C	B	C	B
	Голям сечко											
1083	<i>Lucanus cervus</i>	Не	P				R		C	B	C	B
	Бръмбар рогач											
1089	<i>Morimus asper funereus</i>	Не	P				R		C	B	C	B
	Буков сечко											
1087	<i>Rosalia alpina</i>	Не	P				R		C	B	C	B
	Алпийска розалия											
4064	<i>Theodoxus transversalis</i>	Не	P			i	V	M	C	A	B	A
	Ивичест теодоксус											
1032	<i>Unio crassus</i>	Не	P			i	R	M	C	B	C	B
	Овална речна мида											

В границите на защитената зона се забранява:

- 8.1. провеждане на състезания с моторни превозни средства извън съществуващите пътища и регламентираните за това места;
- 8.2. движение на мотоциклети, ATV, UTV и бъгита извън съществуващите пътища в неурбанизираните територии; забраната не се прилага за определени на основание на нормативен акт трасета за движение на изброените моторни превозни средства, както и при бедствия, извънредни ситуации и за провеждане на противопожарни, аварийни, контролни и спасителни дейности;
- 8.3. търсене и проучване на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали), разкриване на нови и разширяване на концесионните площи за добив на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали) в териториите, заети от природните местообитания по т. 2.1; забраната не се прилага в случаите, в които към датата на обнародване на заповедта в „Държавен вестник“ има започната процедура за предоставяне на разрешения за търсене и/или проучване, и/или за предоставяне на концесия за добив по Закона за подземните богатства и по Закона за концесиите, или е започнала процедура за съгласуването им по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или чл. 31 от ЗБР, или е подадено заявление за регистриране на търговско откритие;
- 8.4. промяна на начина на трайно ползване, разораване, залесяване и превръщане в трайни насаждения на ливади, пасища и мери при ползването на земеделските земи като такива;
- 8.5. разораване и залесяване на поляни, голини и други незалесени горски територии в границите на природно местообитание с код 6210 (*важни местообитания на орхидеи), освен в случаите на доказана необходимост от защита срещу ерозия и порои, както и в случаите на реализиране на допустими планове, програми, проекти или инвестиционни предложения, одобрени по реда на екологичното законодателство;
- 8.6. премахване на характеристики на ландшафта (синори, жизнени единични и групи дървета, традиционни ивици, заети с храстово-дървесна растителност сред обработваеми земи, защитни горски пояси, каменни огради и живи плетове), при ползването на земеделските земи като такива освен в случаите на премахване на инвазивни чужди видове дървета и храсти;
- 8.7. употреба на торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества, хранителни субстрати и продукти за растителна защита, които не отговарят на изискванията на Закона за защита на растенията;
- 8.8. употреба на минерални торове в ливади, пасища, мери, изоставени орни земи и горски територии, както и на продукти за растителна защита от професионална категория на употреба в тези територии, освен при каламитет, епифитотия или при прилагане на селективни методи за борба с инвазивни чужди видове;
- 8.9. използване на органични утайки от промишлени и други води и битови отпадъци за внасяне в земеделските земи без разрешение от специализираните органи на Министерството на земеделието, храните и горите и когато концентрацията на тежки метали, металоиди и устойчиви органични замърсители в утайките превишава фоновите концентрации съгласно приложение № 1 от Наредба № 3 от 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите (ДВ, бр. 71 от 2008 г.);
- 8.10. използване на води за напояване, които съдържат вредни вещества и отпадъци над допустимите норми;

- 8.11. палене на стърнища, слокове, крайпътни ивици и площи със суха и влаголюбива растителност;
- 8.12. палене на огън, благоустрояване, електрифициране, извършване на стопанска и спортна дейност в неблагоустроените пещери и на входовете им, както и чупене, повреждане, събиране или преместване на скални и пещерни образувания, преграждане на входовете или на отделни техни галерии по начин, възпрепятстващ преминаването на видовете прилепи, предмет на опазване по т. 2.2.1;
- 8.13. провеждане на спелеоложки проучвания през размножителния период на прилепите – от 1 март до 30 юни;
- 8.14. добив на дървесина и биомаса в горите във фаза на старост освен в случаи на увреждане на повече от 50% от площта на съответната гора във фаза на старост вследствие на природни бедствия и каламитети; в горите във фаза на старост, през които преминават съществуващи горски пътища и други инфраструктурни обекти, при доказана необходимост се допуска сеч на единични сухи, повредени, застрашаващи или пречещи на безопасното движение на хора и пътни превозни средства или на нормалното функциониране на инфраструктурните обекти дървета;
- 8.15. паша на домашни животни в горските територии, които са обособени за гори във фаза на старост;
- 8.16. извеждане на сечи в природно местообитание с код 91E0*, с изключение за нуждите на съоръжения (елементи) на техническата инфраструктура, за предотвратяване на опасности, застрашаващи живота и здравето на хората, при бедствия и аварии, за поддържане/подобряване на природните местообитания и местообитанията на видовете по т. 2, както и в случаите на реализиране на допустими инвестиционни предложения, одобрени по реда на екологичното законодателство;
- 8.17. отводняване на крайбрежни заливаеми ивици на реки, промени в хидроморфологичния режим чрез отводняване, изземване на наносни отложения, коригиране, преграждане с диги на реки, с изключение на такива: в урбанизирани територии; в случаи на опасност от наводнения, които могат да доведат до риск за живота и здравето на хората или настъпване на материални щети; при бедствия и аварии; за подобряване на състоянието на природните местообитания и местообитанията на видовете по т. 2.

За целите на настоящия ДОСВ, с помощта на специфичната информация, постъпила в сайта <http://natura2000.moew.government.bg>, след последното картиране на местообитанията и местообитанията на видовете в **ЗЗ ВГ0001036 „Български извор”** и приложената карта, показваща разпределението и местоположението ПИ, в който ще се реализира ИП, е направен кратък анализ на въздействието на реализацията на ИП върху типовете местообитания, предмет на опазване в защитената зона. При изготвянето на анализа са ползвани не само данните от картирането на местообитанията, но и от собствени полеви изследвания и наблюдения на екипа, разработил настоящият доклад. Територията на общината, попадаща в защитените зони е посещавана неколнократно в периода от м. Юни-Август 2025 г. Направени са фитоценологични проучвания на типове природни местообитания.

При оценката на въздействието върху видовете и местообитанията, предмет на опазване в защитените зони е възприета утвърдената 10-степенна скала на оценка, с която се отчитат различните параметри на значимост на въздействията спрямо стандартните показатели за оценка на степента на въздействие:

Оценка	Критерии
0	Дейността не оказва въздействие
1	Дейността има много слабо отрицателно въздействие
2	Дейността може да предизвика временни отрицателни въздействия
3	Дейността може да предизвика краткосрочни отрицателни въздействия
4	Дейността може да предизвика вторични отрицателни въздействия
5	Дейността може да предизвика кумулативни отрицателни въздействия
6	Дейността може да предизвика синергични въздействия
7	Дейността може да предизвика вторични, кумулативни, синергични отрицателни въздействия. Въздействието може да бъде премахнато чрез смекчаващи/компенсаторни мерки.
8	Дейността може да предизвика значителни вторични, кумулативни, синергични отрицателни въздействия. Въздействието може да бъде премахнато чрез смекчаващи/компенсаторни мерки.
9	Дейността предизвиква значителни, средносрочни или дългосрочни/постоянни отрицателни въздействия. Въздействието може да бъде премахнато чрез смекчаващи/компенсаторни мерки.
10	Дейността предизвиква значителни, средносрочни или дългосрочни/постоянни отрицателни въздействия. Въздействието може да бъде премахнато чрез смекчаващи/компенсаторни мерки.

При прилагането на изнесената по – горе матрицата могат да бъдат диференцирани 5 прага на въздействие, с които се определя необходимостта от прилагане на мерки за намаляване въздействието, смекчаващи и компенсаторни мерки:

Праг на в-ие	Критерии
0	Реализацията на ИП не оказва въздействие
1-3	Слабо въздействие, което може да бъде избегнато без прилагане на специални мерки освен спазване на най-добрите практики при строеж и експлоатация
4-6	Средно по степен въздействие, което е необходимо да се отчете в комбинация с други фактори и да се препоръчат мерки за намаляване или премахване
7-9	Значително въздействие, което е необходимо да бъде премахнато чрез избор на алтернативи или прилагане на смекчаващи и компенсаторни мерки
10	Реализацията на проекта предизвиква значително и постоянно/необратимо отрицателно въздействие, което не може да бъде премахнато или сведено до допустимо чрез смекчаващи/компенсаторни мерки. При тази степен на въздействие се прилага нулевата алтернатива.

При определяне на окончателната степен на въздействие в резултат на анализирането на няколко различни въздействия върху видовете предмет на опазване в защитените зони е взета под внимание тежестта на въздействието, или до колко е възможна промяна на числеността на популацията на вида и това ще доведе ли до изчезването му от защитената зона.

5. Описание и анализ на вероятността и степента на въздействие на ИП върху предмета и целите на опазване на защитените

5.1 Описание и анализ на въздействието на ИП върху типовете природни местообитания и видовете предмет на опазване 33 BG0001036 „Български извор“;

Върху типовете природни местообитания;

Съгласно заповедта за обявяване на защитената зона в нея се опазват 6 типа природни местообитания.

Разположението на ПИ 07357.115.11 за който се предвижда ИП в границите на с. Български извор, съставът на наличната растителност в тях и фактическото им състояние, изключва увреждането на типове природни местообитания, предмет на опазване в защитена зона BG0001036 „Български извор“.

Компетентният орган (РИОСВ Плевен) в Решение № ПН 196-ОС/2024 г. е посочил, изхождайки от налични в информационната система Natura 2000 данни от проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013), че с реализирането на ИП не се очаква увреждането на такива и по долу в анализа на въздействията в ДОСВ природни местообитания не се разглеждат.

Съгласно EUNIS класификацията (Davies et al, 2004) територията на ПИ № 07357.115.11 може да се причисли към хабитат:

II Arable land and market gardens

Обработваеми земи, засадени за ежегодно или редовно прибирани култури, различни от тези, върху които се отглеждат дървета или храсти. Те включват полета със зърнени култури, слънчогледи и други маслодайни растения, цвекло, бобови растения, фураж, картофи и други тревни растения. Обработваеми земи обхващат интензивно обработвани полета, както и традиционно и екстензивно култивирани култури с малко или никакво химическо торене или прилагане на пестициди. Качеството и разнообразието на фауната и флората зависят от интензивността на селскостопанското използване и от наличието на граници от естествена растителност между полетата.

Проучваният терен е с южно изложение и малък наклон. Неговото обстойно проучване показва, че растителната покривка е съставена изключително от тревисти видове. При това те са много характерни за места обитавани от хората или от животни – т.е. това са ясно изразени антропогенни и зоогенни видове. ПИ 07357.115.11 представлява нива, която се обработва. В нея не са налични дървесни и храстови видове.

На места поради повишено антропогенно или зоогенно натоварване тревният чим е силно повлиян и нарушен. Не се наблюдава етажност във вертикалната структура на тревостоя.

Основните участници във формирането на тревистата покривка са видове от семейство Житни (Poaceae): трескот (*Cynodon dactylon*), миши ечемик (*Hordeum murinum*), едногодишна ливадина (*Poa annua*). Те формират в най-голяма степен и фитомасата на това съобщество. Представителите на сем. Бобови (Fabaceae) са представени слабо – срещат се само два вида детелини - червена детелина (*Trifolium pratense*) и пълзяща детелина (*Trifolium repens*). От групата на Разнотривието (Multiherbosa) се срещат многобройни струпвания от червена мъртва коприва (*Lamium purpureum*), врабчови чревца (*Stellaria media*), лъжичина (*Alliaria petiolata*), обикновен щир (*Amaranthus blitum*), слез (*Malva sylvestris*), обикновена паламида (*Cirsium vulgare*), теснолистен живовлек (*Plantago lanceolata*), родилна трева (*Cardaria draba*), лайка (*Chamomilla recutita*), обикновено глухарче (*Taraxacum officinale*), обикновена коприва (*Urtica dioica*), на места лепка (*Galium aparine*), спанаков лапад (*Rumex patientia*) и къдрав лапад (*Rumex crispus*) и др. Видовото разнообразие на тази група е относително голямо, но количественото им присъствие е незначително и без фитоценотичен ефект. Те присъстват на това място само поради увеличавания антропогенен натиск и повишеното количество на

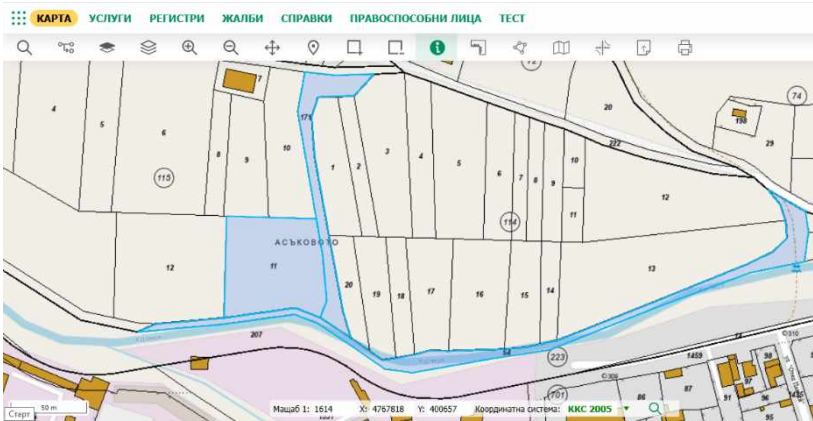
азотосъдържащи бази в почвата. В крайнините са налични формации на тревист бъз (*Sambucus*

ebulus).

В съседство на в източна посока, 07357.115.11, граничи с доре – ПИ **07357.115.171**, НТП Доре. В него е налична дървесна растителност, която е представена от санастанили се акация и орех.

На южната граница имота обект на ИП граничи с ПИ **07357.223.54** и НТП За селскостопански, горски, ведомствен път, в близост до река Калник.

В западна и северна посока, имота граничи със земеделски земи – ниви и животновъдни обекти.

**Въздействия върху видовете предмет на опазване в ЗЗ BG0001036 „Български извор“
Въздействия върху бозайниците:**

Видра (*Lutra lutra*)

Биологични особености:

Бозайник от семейство Порови, чийто начин на живот изключително е свързан с водни басейни. Обитава естествени речни течения и затворени водоеми с дължина поне 1520 км, със старици и изобилна крайбрежна растителност - лонгози, елшаци и тръстики (ниски брегове), разнообразна и обилна рибна фауна, изобилие от раци, жаби, гръбначни, мекотели. Участъкът на мъжкия може да припокрива този на 1 или повече женски.

Бърлогите са в корените на крайбрежни дървета. Малките (2-4) се раждат през март-август и следват майка си година. В Югоизточна България рибата заема до 93% от плячката, като спомагателна храна лови ракообразни, жаби, бозайници, птици, влечуги. Улавя плячката до 4 m дълбочина (Големански 2011).

Заплахите за видрата (*Lutra lutra*) които водят до намаляване на числеността и (Георгиев, Кошев 2005) са следните:

1. Пряко въздействащи негативни антропогенни фактори.
  - 1.1. Застрелване на екземпляри. Значимост критична.
  - 1.2. Убиване с различни видове капани. Значимост критична.
  - 1.3. Разкопаване на дупки и унищожаване на млади. Значимост средна до висока.
  - 1.4. Убиване от автомобили на шосета. Значимост ниска до средна.
  - 1.5. Удавяне в риболовни уреди. Значимост висока.
  - 1.6. Убиване от кучета. Значимост средна.
2. Косвено въздействащи негативни антропогенни фактори.
  - 2.1. Разрушаване на местообитанията: добив на инертни материали, обезлесяване: сечи, опожаряване, паша, корекции на реки, строеж на ВЕЦ-ве. Значимост критична.
  - 2.2. Замърсяване на водите. Значимост висока до критична.
  - 2.3. Безпокойство. Значимост ниска до средна.
  - 2.4. Унищожаване на хранителната база. Значимост висока.

2.5. Пазарен интерес към кожи. Значимост ниска, но критична в отделни райони (предстои проучване).

2.6. Интерес към органи от тялото със знахарска цел. Значимост ниска.

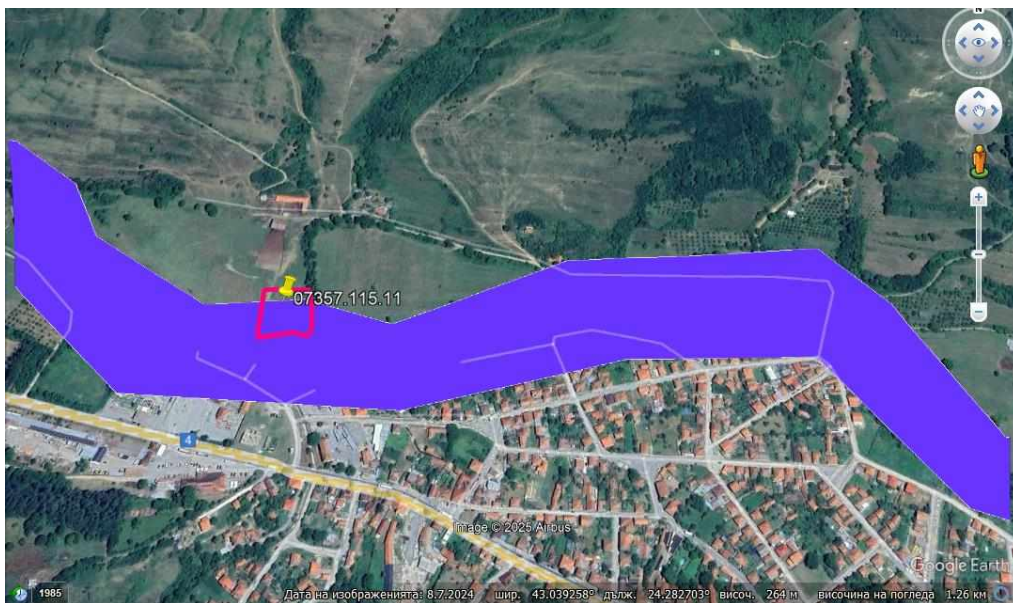
Оценка на популацията в защитената зона

Видът е установен в защитената зона извън териториалните граници на община Тетевен. Инвентаризацията на видрата в защитената зона “Български извор” е направена в река Калник. Числеността на видрата в тази зона е твърде малка за съществуване на обособена популация. Относителната численост на видрата в зоната е 0,16 инд./кт. Площта на водоемите и на бреговете им, подходящи за обитаване от видрата е 495,97 ha. Дължината на речните участъци и изкуствените канали в зоната, подходящи за обитаване от видрата е 36,11 km, а площта на бреговете им е 503,98 ha. Над 50% от бреговете са подходящи за обитания на видрата, поради наличието на достатъчно места за укрытия и бърлоги в крайбрежните зони. Няма установена фрагментация на обитанията. Обитанията на видрата в зоната са свързани със съседните биотопи чрез подходящи за видрата миграционни коридори. Покритието с дървесна и храстова растителност на крайбрежните зони с ширина 20 m е 50%. Има достатъчно места за бърлоги и укрытия.

Размерът и плътността на популацията на вида, съотнесени с популациите на цялата територия на страната се оценява на (C) 2% $\geq$ p > 0%. Степента на опазване на характеристиките на хабитата, които са от значение за вида и възможности за възстановяване се оценява на (A) отлично опазване (елементи в отлично състояние, независимо от оценката на възможностите за възстановяване). Степента на изолираност на популацията, съотнесена с естествената степен за вида се оценява на (C) не изолирана популация в широк обхват на разпространение. Цялостната оценка на стойността на обекта за опазването се оценява на (A) отлична стойност.

Оценка на популацията в територията на ИП.

Според предоставените ни от МОСВ пространствени данни южаната част на нивата е част от потенциалните местообитания на видрата с клас на пригодност 1. Нашите наблюдения на място, както и приложеният снимков материал показват, че територията предмет на ИП е нива и я дели полски път от брегът на река Калник, преминава на 20 метра от границите на имота, естествено навлизане и пребиваване на отделни индивиди в нея е малко вероятно поради

присъствие на хора и техника за обработка на земеделските земи същата е непригодна за обитаване от вида. Част от местообитанията на видрата с биокоридорни функции се явява течението на р. Калник.

Разположение на територията, предмет на ИП спрямо потенциалните местообитания на видрата (Lutra lutra) по данни на МОСВ

Оценка на въздействията от прилагането на ИП;

Пряко унищожаване поради урбанизация и застрояване;

С прилагането на ИП, който в момента се използва като нива не се засягат пряко пригодни местообитания на вида, а потенциални. С прилагането на ИП, чрез определяне на нормативна основа за застрояване, съгласно предоставените ни от МОСВ пространствени данни се засягат 3,102 дка потенциални местообитания на видрата съставляващи 0,62% от площта им. Площта, която се засяга с прилагането на ИП е незначителна поради което въздействието съгласно използваната от нас скала се оценява като незначително (степен 1).

Фрагментация на местообитания.

С реализирането на допустимите с ИП строителните дейности ще се осъществят в незначителна по площ оградена територия, без да се образуват изолирани един от друг фрагменти в местообитанията на видрата поради което фрагментацията им няма да бъде предизвикана (степен 0).

Прекъсване на биокоридори.

Територията, предмет на ИП не играе роля на коридор, защото в нея не са налични укрития, които вида да може да ползва по време на придвиждане и е съществена роля от биологията на вида, като в тази част на зоната биокоридорни функции се осъществяват от водното течение на р. Калника. Прекъсване на биокоридори няма да има тъй като възможностите за придвиждане по водното течение ще се запазят (степен 0).

Безпокойство.

Видът е активен през нощта, а през деня е укрит далеч от източници на безпокойство. Числи се към толерантните към човека видове и при наличие на подходящи местообитания навлиза и в населени места (р. Марица - Пловдив, р. Тунджа - Ямбол, канал в парк - гр. Стара Загора). Безпокойство няма да има (степен 0).

Смъртност.

Територията, предмет на ИП е оградена и отделена посредством стръмен бряг от р. Калник и навлизане на индивиди в нея през деня е изключено. Загиване на индивиди не се очаква. Отрицателно въздействие няма да има (степен 0).

Обща оценка: Незначително въздействие (степен 1).

○

Европейски лалугер (*Spermophilus citellus*)

Биологични особености;

Европейският лалугер е гризач от семейство Катерицови. Обитава открити необработваеми места, покрити с ниска тревна растителност (ливади, пасища, сухи степи, покрайнините на обработваемите полета, покрай пътища и др). Живее на колонии под земята, като прави много резервни входи. Местообитанията му лесно се определят по множеството дупки.

Разпространението на лалугера на територията на страната е крайно неравномерно и петнисто. (Пешев,1955; Страка,1961). Местообитанията най-общо са открити тревисти и не разоравани терени, вкл. не разоравани ивици край пътища, в селскостопански площи и малки оврази. Предпочита ниска растителност, макар че съществуват колонии и в ливади с висока трева, пасища с рядко разхвърляни храсти (вкл. хвойна) и дървета.

Наблюдавани са като изключение случаи на обитавани от лалугери овощни градини, обраствания с боровинки и терен обрасъл с високостеблена хвойна, но в тези случаи винаги има в съседство терен с тревиста растителност (Стефанов 2006) Също така се наблюдават заселвания на изоставени в течение на няколко години орни площи и люцернови ниви (т.е.

посеви с многогодишни култури). В равнинната част на страната, лалугерът се среща преимуществено по селските мери, като съседството на човека не му оказва негативно влияние. Не са редки наблюденията на колонии лалугери около населените места, непосредствено до крайните къщи на селата, овчарници и краварници. В планинските райони където се осъществява пасищно скотовъдство лалугери дори влизат във временните складови постройки на човека за хранене от складиран фураж. (Стефанов 2006)

Съгласно предоставения списък класове Корине Ландкавър използван за целите на Natura-2000 местообитанията на лалугера се покриват от класове № 231 (пасища), № 243 (селскостопански площи със значително участие на естествена растителност), № 321 (естествени ливади), № 333 (площи с разпръсната растителност) и № 322 (ниски храсталаци).

Разселващата способност на вида практически не е изследвана, но съществуват данни, съгласно, които лалугерите имат слаба разселителна способност. (Стефанов 2006). Разселване на лалугери и/или връзка между отдалечени колонии може да се осъществява чрез придвижване на животните по ивици неразорана земя покрай пътищата или по крайречни пасища и ливади, включително и такива, които периодично се заливат, но на които в засушливи години временно могат да се заселват лалугери.

Освен поради обработката на земите, напуска местообитанията си и поради прекратяването на изпасването на пасищата и промяната на вида и състоянието на тревната покривка.

Заплахи за вида, които водят до спад в числеността на популациите му или пълното му изчезване са следните въздействия (Стефанов 2006).

- **Разораване на необработваеми земи;**
- **Деграцията на пасища поради намаляване на пасищното скотовъдство;**
- **Пряко унищожаване на лалугера като вредител по селскостопанските култури;**
- **Строителство;**
- **Залесяване, на мери, пасища и ливади;**
- **Използване за храна в някои райони;**

Оценка на популацията в защитената зона

В резултат на проект: "Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I", са картирани 14 потенциални местообитания. В 1 от тях е установено находище (лалугерова колония). Относителното обилие на лалугеровите колонии е 2,5 лалугерови дупки/100 метров трансект ($SD = 2,3$). Общата площ на регистрираните находища на Европейския лалугер в оптимални местообитания е 94,8 ха и субоптимални местообитания е 403,4 ха. общата площ на потенциалните местообитания за целевия вид е оптимални местообитания 212,3 ха и субоптимални местообитания - 1582,4 ха. В местообитанието на сегашните находища не е установено изораване на местообитанието.

Оценка на популацията в територията на ИП.

При направените наблюдения на място в ПИ 07357.115.11 видът не бе регистриран и не бяха открити следи от жизнената му дейност. Установените находища са в северната част на защитената зона.

Съгласно предоставените ни от МОСВ пространствени данни и нашите проучвания територията предмет на ИП е разположен извън границите на потенциални местообитания на вида, а в землището на с. Български извор са налични само малки полигони със субоптимални местообитания. Съгласно проектът: "Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I предвидените в ОУП устройствени зони не засягат ефективно заети местообитания на вида. Единствената колония, която е

установена е в района на Дерманци до река Калник. На територията на защитената зона в границите на общината няма установено присъствие на вида. (клас на пригодност 0).

Оценка на въздействията от прилагането на ИП;

Унищожаване на местообитания;

Според предоставените ни от МОСВ пространствени данни и нашите проучвания територията, предмет на ИП е разположена извън границите на потенциални местообитания на вида. Унищожаване на местообитания на вида няма да има (степен 0).

Фрагментация на местообитания.

Територията, предмет на ИП е разположена извън границите на потенциални местообитания на вида, поради което фрагментацията им няма да бъде предизвикана (степен 0).

Прекъсване на биокоридори.

Територията, предмет на ИП строителните дейности ще се осъществят в незначителна по площ нива и на практика не може да изпълнява биокоридорни функции за вид със слаба разселителна способност (Стефанов 2006) който в защитената зона на север от с. Български извор. Прекъсване на биокоридори няма да има (степен 0).

Безпокойство.

Видът е активен само през топлите месеци на годината, като при опасност се укрива в подземни убежища далеч от източници на безпокойство. Видът не проявява чувствителност към човешко присъствие и при наличие на храна се установява непосредствено до крайните къщи на селата, овчарници и краварници. Отрицателно въздействие не се очаква (степен 0).

Смъртност.

Територията, предмет на ИП е разположена извън границите на потенциални местообитания на вида. Същата е отделена от установените находища посредством гори и урбанизирани територии, поради което е изключено навлизането на индивиди в него. Въздействие няма да има (степен 0).

Обща оценка - не се очакват отрицателни въздействия (степен 0)

Европейски вълк (*Canis lupus*)

Биологични особености:

Хищен бозайник от семейство кучета. До като през 1994 г. популацията му в България е била около 400 индивида през последните 15 години се наблюдава възход и сега е около 2000 индивида. Обитава предимно по-високите гористи места в планините, но в Северна България слиза и в равнинните гори, като предимно по-младите слизат в по-ниските места. Води скрит начин на живот, като предимно през нощта излиза да си търси храна. През брачния период вълците избират закътано и усамотено място по-високо в планината и близко до вода-поток, езеро, река.

Оценка на популацията в защитената зона

В защитената зона няма подходящи за сърцевинна зона местообитания. Не е установено наличие на глутници. Няма достатъчно благоприятни условия, за задържане на семейни групи. Зоната е пригодна за временно убежище на мигриращи индивиди. Няма достатъчно добри условия за установяване на териториални вълци. Няма условия за задържане на семейни групи и размножаване. Местоположението на зоната, която е в непосредствена близост до зона „Централен Балкан - буфер“, предполага използването и от преминаващи индивиди. Основния хранителен потенциал - копитни, 0,60 кт² или 2,29 % са с висок хранителен потенциал и 8,83 км² или 33,72 % със среден. Допълнителният хранителен потенциал - дивия заек, няма висок хранителен потенциал и 13,86 кт² или 52,94 % е със среден. В зоната 3,33 % от пригодните за местообитание площи е подходяща за биокоридор. Добра свързаност чрез субоптимални за

вида местообитания зоната има на юг със зона „Централен Балкан - буфер“. Пречка с прогонващ вида ефект е главният път София - Варна.

Обща оценка БПС на вида в зоната: *Неблагоприятно - незадоволително.*

Оценка на популацията в територията на ИП

Според предоставените ни от МОСВ пространствени данни ИП не са разположени в потенциални местообитания на европейския вълк. Най-голямо значение за избор на местообитание от вълка имат отдалечеността от населените места (места с ниска достъпност от страна на човека), земното покритие (горите имат най-голямо позитивно влияние) и отдалечеността от главните пътища, а населените места се избягват от вида, поради което преминаващата по протежението на с. Български извор със средна ширина около 1200 м в която попада територията за която се планира реализацията на ИП е разположена извън границите на потенциалните местообитания на европейския вълк.

Оценка на въздействията от прилагането на ИП:

Унищожаване на местообитания;

Според предоставените ни от МОСВ пространствени данни не се засягат потенциални местообитания на европейския вълк.

Въздействие няма да има (степен 0).

Фрагментация на местообитания.

Според предоставените ни от МОСВ пространствени данни не се засягат потенциални местообитания на европейския вълк.

С прилагането на ИП нова фрагментация няма да бъде предизвикана (степен 0).

Прекъсване на биокоридори.

Допустимите с ИП не засягат пряко местообитания на вида, които биха могли да изпълняват биокоридорна функция. Прекъсване на биокоридори няма да има (степен 0).

Безпокойство.

Територията за която се изготвя ИП се избягва от обитаващите защитената зона индивиди. Безпокойство няма да бъде предизвикано (степен 0).

Смъртност.

Не съществува вероятност за присъствие на индивиди в границите на ИП. Смъртността сред популацията на вълка се определя от утвърденото в ловоустройствения проект на ДГС Тетевен ползване, което няма връзка с реализирането на ИП. Въздействие няма да има (степен 0).

Обща оценка - не се очакват отрицателни въздействия (степен 0).

Черногръд хомяк (*Mesocricetus newtoni*)

Биологични особености:

Обитава сухи степни райони с необработваеми площи, целини и обработваеми площи - люцернови и житни посеви, лозя, овощни и зеленчукови градини. По-рядко заселва зърнените култури и полезащитните пояси, практически липсва в орните култури. Гранични (екотонни) зони между обработваеми и необработваеми площи. Повечето находища на вида у нас са от средната и източната част на Дунавската равнина - около Плевен, Никопол, Русе, Силистра, Оряхово и др. (Попов и кол. 2007). Най-западното находище на вида е на левия бряг на р. Огоста (с. Михайлово, Монтанско) - (Пешев Ц., Д. Пешев, В. Попов. 2004. Фауна на България. т. 27. Mammalia. Акад. Изд. "Марин Дринов", София. 632 с.). Известни са и няколко находища на юг от Стара планина (Попов 1955, Марков 1960). Наскоро беше установен в погадки от сови в района на Айтос (Георгиев и Градев 2003; Georgiev 2003) и западно от гр. Средец (Milchev, 2006).

Разпространение. Ендемитен вид, характерен за северна България (Добруджа), покрай р. Дунав, а в южна България са наблюдавани отделни екземпляри край София и Казанлък.

Оценка на популацията в защитената зона

Видът не е установен на територията на защитената зона. Видът е с петнисто разпространение и много ниска численост. Част от местообитанията се намират в гористи хълмисти и планински райони, които са трудни за заселване. Общата площ на потенциалните местообитания за целевия вид е 156,8 ha. Средното покритие на тревната растителност е с над 50 % участие на растения от семейство Житни (*Poaceae*). Съставът на тревното покритие предоставя добра ресурсна обезпеченост за вида, както от храна, така и от временни убежища.

Обща оценка на БПС на вида за зоната: *Неблагоприятно - незадоволително.*

Оценка на популацията в територията на ИП

Съгласно предоставените ни от МОСВ пространствени данни и нашите проучвания с. Български извор и най-близките и прилежащи територии са извън границите на потенциални местообитания на вида.

Оценка на въздействията от прилагането на ИП

Унищожаване на местообитания

Територията на ИП е разположена извън границите на ефективно заети и потенциални местообитания на вида. С прилагането на ИП унищожаване на местообитания не се очаква (степен 0).

Фрагментация на местообитания

В зоната няма бариери, които мечката не може да преодолее или бързо да заобиколи. Местообитанията са компактни цяло върху обширни територии. Няма прекъсване на коридорите между свързаните на широк фронт части на местообитанията. Не се очакват въздействия (степен 0).

Безпокойство в места на размножаване

Видът не е установен в защитената зона и на територията на община Тетевен. На този етап поради неговото отсъствие от зоната не може да се очаква безпокойство при реализиране на ИП. Не се очакват въздействия (степен 0).

Смъртност на индивиди;

На този етап видът не е установен на територията на защитената зона и община Тетевен и не може да се очаква неговото унищожаване. Не се очакват въздействия (степен 0).

Обща оценка - не се очакват отрицателни въздействия (степен 0)

Пъстър пор (*Vormela peregusna*)

Биологични особености:

Обитава степи, полупустини и пустини. Обикновено живее на укрепени и равни пясъчни райони, от гори до влажни и захрастени места, до полупустини, но показва предпочитание към отворени и сухи биотопи. Установяван е и в обработваеми площи, овощни градини (Macdonald and Barrett 1993), вкл. крайнини на населени места (Gorsuch and Lariviere 2005). Обитава ливади, пасища, каменисти терени, пустеещи земи, включително по речни долини, суходолия, каньони. Предпочитани са местата с едри колониални гризачи.

Оценка на популацията в защитената зона

Целевият вид не е регистриран в границите на защитената зона. Защитената зона не е приоритетна за опазването на вида. Приблизителната численост на пъстрия пор на територията на зона BG0001036, изчислена на базата на предполагаема плътност в пригодните

местообитания 1 индивид./10 кш², е 1.4 индивида (при изчислена площ на пригодните местообитания 1425,1 хектара или приблизително 14 кш²). Потенциалните местообитания на пъстрия пор на територията на зоната възлиза на 1425,1 ha, което е около 14кш². Подходящите местообитания представляват приблизително 53 % от общата площ на защитената зона (която е 2618,99 ha т.е 26 кш²) и са относително равномерно разпределени по територията на зоната. Хранителният потенциал на зоната е добър за пъстрия пор. Има добра свързаност между отделните ядра от пригодни местообитания и те са с непрекъснат характер. Засегнати от пътния трафик са почти 25 % (349,09 хектара) от потенциалните местообитания на пъстрия пор в зоната. Не се очаква територията на зоната да поддържа постоянна популация на целевия вид. В стандартният формуляр е отчетено, че липсват всякакви данни за популацията и тя е отбелязана като налична (P). Размерът и плътността на популацията на вида, съотнесени с популациите на цялата територия на страната се оценява на (C) 2% $\geq p > 0\%$. Степента на опазване на характеристиките на хабитата, които са от значение за вида и възможности за възстановяване се оценява на (B) добро опазване; Степента на изолираност на популацията, съотнесена с естествената степен за вида се оценява на (C) не изолирана популация в широк обхват на разпространение. Цялостната оценка на стойността на обекта за опазването се оценява на (B) добра стойност.

Обща оценка на БПС на вида за зоната: *Неблагоприятно - незадоволително.*

Оценка на популацията в територията на ИП

Съгласно предоставените ни от МОСВ пространствени данни и нашите проучвания с. Български извор и най-близките и прилежащи територии са извън границите на потенциални местообитания на вида.

Оценка на въздействията от прилагането на ИП

Унищожаване на местообитания

Територията на ИП е разположена извън границите на ефективно заети и потенциални местообитания на вида. С прилагането на ИП унищожаване на местообитания не се очаква (степен 0).

Фрагментация на местообитания

В зоната няма бариери, които мечката не може да преодолее или бързо да заобиколи. Местообитанията са компактни цяло върху обширни територии. Няма прекъсване на коридорите между свързаните на широк фронт части на местообитанията. Не се очакват въздействия (степен 0).

Безпокойство в места на размножаване

Видът не е установен в защитената зона и на територията на община Тетевен. На този етап поради неговото отсъствие от зоната не може да се очаква безпокойство при реализиране на ИП. Не се очакват въздействия (степен 0).

Смъртност на индивиди;

На този етап видът не е установен на територията на защитената зона и община Тетевен и не може да се очаква неговото унищожаване. Не се очакват въздействия (степен 0).

Обща оценка - не се очакват отрицателни въздействия (степен 0)

Прилепи:

В определения със заповедта за обявяване на 33 BG0001036 „Български извор“ предмет на опазване в са включени 12 вида прилепи:

Местообитанията с които е свързан жизненият цикъл на прилепите се разделят

функционално на следните типове от гледна точка на съвременната консервационна биология:

- убежища (roosts) - местообитания в които прилепите прекарват периодите на покой (почивка през деня и нощта, зимен сън) и в които се осъществяват размножението, отглеждането на малки и копулацията.

- хранителни (ловни местообитания) (foraging habitats) -местообитания в които ловуват

- летателни пътища (flyways)-местообитания по които прилепите преминават по пътя от убежището до ловната територия (commuting flyways/flypaths) и или по пътя от едно убежище към друго по време на сезонните миграции (migratory flyways)

По отношение на убежищата видовете прилепи в България са разделени на две големи групи (по Иванова 2005).

Пещеролюбиви: облигатно пещеролюбиви - целогодишно обитават само подземни убежища и **факултативно пещеролюбиви** -размножават се основно в подземни убежища, но могат да се размножават и в друг убежища (най-често различен тип постройки)

Непещеролюбиви: характерно е че един вид използва различен тип убежища през различните сезони: **скални**- през лятото обитават цепки в скалите, данни за зимуването им почти липсват Често и синантропни; **горски** през лятото обитават хралупи/или различни части на стари дървета; зимуват най-често в подземни убежища; **синантропни**- през лятото обитават различен тип постройки; зимуват най-често в подземни убежища.

В по-долу представената таблица са посочени местообитанията на видовете прилепи предмет на опазване в ЗЗ по отношение на убежищата.

Различните видове убежища са отбелязани както следва

З зимно

Л лятно

Р размножително.

Вид	Подземни убежища	Хралупи	Цепки в скалите	Постройки
Пещеролюбиви				
облигатно				
Южен подковонос <i>Rhinolophus euryale</i>	Р-З	-	-	-
Подковонос на Мехели <i>Rhinolophus mehelyi</i>	Р-З	-	-	-
Средиземноморски подковонос <i>Rhinolophus blasii</i>	Р-З	-	-	-
Голям нощник <i>Myotis</i>	Р-З	-	-	Л
Остроух нощник <i>Myotis blythii</i>	Р-З	-	-	Л
Дългопръст нощник <i>Myotis caraccinii</i>	Р-З	-	-	-
Дългокрил прилеп <i>Miniopterus schreibersi</i>	Р-З	-	-	-
Факултативно				
Голям подковонос <i>Rhinolophus ferrumequinum</i>	Р-З	-	-	Л, Р

Малък подковонос <i>Rhinolophus hipposideros</i>	P-3	-	-	Л, Р
Трицветен нощник <i>Myotis emarginatus</i>	P-3	-	-	Л, Р
Не- пещеролюбиви				
Горски				
Широкоух прилеп <i>Barbastella barbastellus</i>	З	Л	(Л)	-

(*по Иванова 2005)

От представените в таблицата данни могат да се направят следните заключение по отношение на убежищата на прилепите предмет на опазване в защитената зона.

Всички видове прилепи предмет на опазване в защитената зона ползват за зимуване подземни убежища.

Представените в стандартния формуляр видове, без широкоухия прилеп (*Barbastella barbastellus*) използват за размножение също подземни убежища.

Трита вида факултативно пещеролюбиви прилепи използват като размножителни и летни убежища постройки (подпокривни пространства и стари необитаеми постройки)

Широкоухият прилеп (*Barbastella barbastellus*) използва като летни убежища хралупи в стари дървета и цепки в скалите.

Спад в числеността на обитаващите защитената зона прилепи или пълното им изчезване е възможно поради следните въздействия;

Преки въздействия:

- Избиване, прогонване и безпокойство в убежищата поради невежество и суеверия.
- Палене на огън в привходни части на пещерите; влизане с факли в пещерите;
- Иманярска дейност в пещерите, свързана с чести посещения, шум и прогонване на прилепите.
- Прогонване и избиване на прилепи в постройки при ремонтни дейности.

Унищожаване на убежища:

- Изсичане на стари гори и единични хралупати дървета.
- Унищожаване на скални венци и пещери при разработване на кариери, строежи на пътища и др.
- Използването на пещерите като буница или за стопански цели - кошари, мандри, гъбарници и др.;
- Каптирането на водни пещери и затварянето на изходите им.
- Превръщането на пещерите в туристически обекти.
- Унищожаването на убежища в постройки при извършване на ремонтни дейности.

Препятствия и унищожаване на летателните пътища и коридори

- Бариери: вятърни паркове, изградени на миграционни пътища;
- Промяна на ориентирите - промяна на „линейните” елементи на ландшафта;

Резултатите по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I” дават следните данни за състоянието на прилепната фауна в защитената зона и позволяват да бъдат прогнозираны въздействията върху всеки един вид които ще бъдат както следва:

Голям подковонос (*Rhinolophus ferrumequinum*)

Биологични особености:

В България е обикновен и често срещан вид в цялата страна, без най-високите части на планините. Повечето находища са между 100 и 500 m н.м.в. Обитава предимно карстови райони, обрасли с дървесна и храстова растителност. Използва различни подземни убежища (пещери, изкуствени галерии, бункери, катакомби), мазета и тавани на жилищни пострройки. Често големите подковоноси обитават едно и също убежище заедно с други пещеролюбиви видове. Големият подковонос се храни в радиус от 2 до 10 km от убежището като използва открити пространства, крайнини на горички, храсталаци, ливади, често в близост до водни площи. В хранителния спектър преобладават едри твърдокрили (*Coleoptera*) и пеперуди (*Lepidoptera*, особено сем. *Noctuidae'*) и в по-малка степен ципокрили (*Hymenoptera*) и двукрили (*Diptera*). През лятото големите подковоноси използват алтернативни убежища и хранителни местообитания в радиус от около 15 km от лятното убежище. От средата на април до края на май женските формират размножителни колонии. Тяхната численост достига от няколко десетки до 700 екземпляра. Раждането на малките става в периода 1-25 юни, рядко по-късно. Зимува поединично или в колонии, които могат да достигнат от 50 до 600-800 екземпляра. Почти във всяка българска пещера през зимата могат да бъдат наблюдавани един до няколко зимуващи големи подковоноси. В България, големият подковонос не извършва далечни миграции. Сезонните придвижвания между летните и зимни убежища са на разстояние от 20 до 95 km.

Оценка на популацията в защитената зона

Установено е находище на този вид в пещера Скока 2 и пещера Скока 1 Бсфсп -1523. Не са установени находища за зимуване на вида, а в летни находища в зоната е установен 1 екземпляр. Площта на потенциално най-благоприятните местообитания е **158.3 ha** (6.0% от площта на защитената зона). Площта на потенциално подходящите ловни местообитания е **440 ha** (16,8% от площта на защитената зона). Площта на урбанизираните и неподходящите за вида местообитания **498ha** (19% от площта на защитената зона).

Обща оценка за състоянието на вида в зоната: Неблагоприятно -незадоволително.

Оценка на популацията в територията на ИП.

Съгласно предоставените ни от МОСВ пространствени данни отсъстват ефективно заети местообитания и потенциалните местообитания на големия подковонос (*Rhinolophus ferrumequinum*) в цялата територия на с. Български извор и ИП.

Оценка на въздействията от прилагането на ИП

Унищожаване на местообитания;

С прилагането на ИП местообитанията на вида не се засягат. Не се очакват отрицателни въздействия (степен 0).

Фрагментация на местообитания.

В случай на усвояване на нивата за ИП не се създават изолирани един от друг фрагменти от местообитания, поради което фрагментация няма да има (степен 0).

Прекъсване на биокоридори.

Характерът на ИП, не предполага бариерен ефект за прилепи, тъй като не се предвижда строителство и монтаж на съоръжения с голяма височина и високата мобилност на вида. Въздействие не се очаква (степен 0).

Безпокойство.

В обхвата на ИП не попадат потенциални подземни убежища на вида. Видът е нечувствителен към човешко присъствие и в размножителните си убежища, при условие, че няма директно безпокойство (напр. навлизане на хора в убежището). Прилагането на ИП не

предполага такова. Безпокойство няма да има (степен 0).

Смъртност.

В границите на територията за ИП липсват убежища на вида. Въздействие не се очаква поради специфичната му биология. Смъртността ще се запази в границите на естествената. Въздействие няма да има (степен 0).

Обща оценка - не се очакват отрицателни въздействия (степен 0)

Малък подковонос (*Rhinolophus hipposideros*)

Биологични особености:

Широко разпространен вид в цялата страна. Среща се в планините до 1500 м. н. в. Пещерен вид, свързан предимно с богати на растителност карстови райони, разредени гори, паркове и др. Среща се често и в населените места. Ловува в близост до убежищата си - до 5 км. Лети относително ниско и ловува над сушата, водната повърхност и в скални райони. Относително социален вид, но през лятото мъжките се отделят и живеят поединично. Летните убежища са най-разнообразни: постройки, мазета, изкуствени галерии, пещери и т.н. Зимува поотделно или на редки групи с разстояние между отделните индивиди. Храни се с летящи насекоми. Формира размножителни групи през май-юни (Големански 2011, Попов & Седефчев 2003).

Оценка на популацията в защитената зона

Съгласно проект „*Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза Г*” (МОСВ 2013) видът е определен като рядък (R). Размерът и плътността на популацията на вида, съотнесени с популациите на цялата територия на страната се оценява на (D) незначителна популация.

Не са установени находища на вида. Не са установени летни и зимни убежища на вида. Площта на потенциално най-благоприятните местообитания е **141.9 ha** (5.4% от площта на защитената зона), а на потенциално подходящите ловни местообитания **623,2 ha** (23,8% от площта на защитената зона). Площта на урбанизираните и неподходящите за вида местообитания е оценена на **500,4 ha** (19,1% от площта на защитената зона).

Обща оценка на БПС на вида за зоната: *Неблагоприятно - незадоволително.*

Оценка на популацията в територията на ИП

Съгласно предоставените ни от МОСВ пространствени данни част от територия ИП засяга потенциални ловни местообитания – 1,336 дка или 0,021% на малкия подковонос (*Rhinolophus hipposideros*), който е вид намиращ убежища и ловуващ и в населени места, но извън границите на територии със статут на най-благоприятни местообитания. Липсват потенциални подземни убежища (пещери).

Оценка на въздействията от прилагането на ИП:

Унищожаване на местообитания;

С прилагането на ИП местообитанията на вида ще се запазят като пригодни със средна степен на пригодност. Видът ловува също в паркове, градини, покрай улични лампи и крайселищни територии като обитава през лятото постройки и тавани и ще продължи да ловува във въздушния слой и в случай на бъдещо усвояване на максимално допустимите устройствени показатели на Пп. **Отрицателни въздействия, изразяващи се в отнемане на местообитания не се очакват (степен 1).**

Фрагментация на местообитания.

В случай на усвояване на допълващо застрояване в границите на нивата - ИП ще се реализират в населено място с местообитания с ниска степен на пригодност за вида, без да се създават изолирани един от друг фрагменти поради което фрагментация няма да има (степен 0).

Прекъсване на биокоридори.

Характерът на ИП, не предполагат бариерен ефект за прилепи, тъй като не се предвижда строителство и монтаж на съоръжения с голяма височина и високата мобилност на вида. Въздействие не се очаква (степен 0).

Безпокойство.

В обхвата на потенциалните въздействия не попадат подземни убежища на вида. Видът ползва като летни убежища части от сгради в населените места и ловува в тях Въздействия не се очакват (степен 0).

Смъртност.

В границите на територията за която се реализира ИП липсват убежища на вида. Въздействие не се очаква поради специфичната му биология. Смъртността ще се запази в границите на естествената. Въздействие няма да има (степен 0).

Обща оценка - не се очакват отрицателни въздействия (степен 0)

Средиземноморски подковонос (*Rhinolophus blasii*)

Биологични особености:

В южните части на страната видът е относително обикновен и с по-висока срещаемост и обилие. Западната и централна част на Предбалкана и линията Велико Търново-Котел-Приморско очертават част от северната граница на ареала. Обитава карстови райони в равнинните и хълмисти части на страната. Изцяло е свързан с подземни убежища - пещери и минни галерии. Образува колонии с численост от няколкостотин до няколко хиляди индивида, често заедно с южния подковонос (*Rh. euryale*) и подковоноса на Мехели (*Rh. mehelyi*). Максимумът на ражданията е през периода 20 юни - 10 юли. Зимуващи колонии са известни само от пещерите Айна Ини и Самара (с. Рибино, Източни Родопи), Парниците (с. Бежаново) и Моровица (с. Гложене). Не мигрира, но извършва редовни сезонни придвижвания между летните и зимните убежища (Големански 2011).

Оценка на популацията в защитената зона

В стандартния формуляр на защитената зона е включен като постоянно обитаващ я вид с численост на популацията му в защитената зона 101 - 250 индивида..

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013) видът не е установен като зимуващ в защитената зона. В летни находища са установени 80 индивида. Площта на потенциалните ловни местообитания е 30790 ha (22,3% от площта на защитената зона). 366.3 ha (0.3% от площта на защитената зона).

Оценка на популацията в територията на ИП

Съгласно предоставените ни от МОСВ пространствени данни и нашите проучвания ПИ 07357.115.11 е разположен извън границите на потенциални и ловни местообитания със статут на благоприятни за вида. Липсват потенциални подземни убежища (пещери, минни галерии).

Оценка на въздействията от прилагането на ИП:

Унищожаване на местообитания

ИП не засягат пряко местообитания на вида. **Отрицателни въздействия не се очакват (степен 0).**

Фрагментация на местообитания.

ИП ще се реализира извън границите на установени местообитания на вида, поради което фрагментацията им няма да бъде предизвикана (степен 0).

Прекъсване на биокоридори.

ИП, които се допуска не засяга пряко местообитания на вида, вкл. такива, които биха могли да изпълняват биокоридорна функция. Характерът на ИП, не предполага бариерен ефект за прилепи, тъй като не се предвижда строителство и монтаж на съоръжения с голяма височина и високата мобилност на вида. Отрицателно въздействие не се очаква (степен 0).

Безпокойство.

В обхвата на потенциалните въздействия не попадат потенциални убежища на вида. Видът е нечувствителен и в размножителните си убежища, при условие, че няма директно безпокойство (напр. навлизане на хора в убежището). Прилагането на ИП не предполага такава. Безпокойство няма да има (степен 0).

Смъртност.

В границите на територията за която реализира ИП липсват убежища на вида. Смъртността ще се запази в границите на естествената. Отрицателно въздействие няма да има (степен 0).

Обща оценка - не се очакват отрицателни въздействия (степен 0)

Южен подковонос (*Rhinolophus euryale*)

Биологични особености

Най-широко разпространеният и най-многоброен от трите вида „средни“ подковоноси на територията на страната. Известен е от над 100 находища, като повечето от тях са между 0 - 700 m н.в., но има зимни убежища и на по-голяма височина. Срещаемостта му намалява на юг. Обитава гористи равнинни карстови райони в близост до вода. Почти изцяло е свързан с пещерите, но в некарстови райони през лятото се заселва и в постройки. Храни се главно с нощни пеперуди. „От известните до момента размножителни колонии 18 са в естествени пещери и една в подземни тунели на постройка. Максимумът на ражданията е през периода 20 юни - 10 юли. Зимните колонии са многочислени - в пещери и по-рядко изкуствени галерии. Не мигрира на далечни разстояния, но извършва редовни сезонни придвижвания между летните и зимни убежища (10 - 60 km) (Големански 2011).

Оценка на популацията в защитената зона

Видът не е установен зоната. Размерът и плътността на популацията на вида, съотнесени с популациите на цялата територия на страната се оценява на (D) незначителна популация. В зоната не са установени летни и зимни находища на вида. Площта на потенциално най-благоприятните местообитания е 185 ha (7.1% от площта на защитената зона), а площта на потенциално подходящите ловни местообитания 275 ha (10,5% от площта на защитената зона). Площта на урбанизираните и неподходящите за вида местообитания е 420 ha (16,0% от площта на защитената зона).

Обща оценка на БПС на вида в зоната: Неблагоприятно -незадоволително.

Оценка на популацията в територията на ИП

Съгласно предоставените ни от МОСВ пространствени данни и нашите проучвания ПИ 07357.115.11 е разположен извън границите на потенциални и ловни местообитания със статут на благоприятни за вида. Липсват потенциални подземни убежища (пещери, минни галерии).

Оценка на въздействията от прилагането на ИП:

Унищожаване на местообитания

ИП не засягат пряко местообитания на вида. **Отрицателни въздействия не се очакват (степен 0).**

Фрагментация на местообитания.

ИП ще се реализира извън границите на установени местообитания на вида, поради

което фрагментацията им няма да бъде предизвикана (степен 0).

Прекъсване на биокоридори.

ИП, които се допуска не засяга пряко местообитания на вида, вкл. такива, които биха могли да изпълняват биокоридорна функция. Характерът на ИП, не предполага бариерен ефект за прилепи, тъй като не се предвижда строителство и монтаж на съоръжения с голяма височина и високата мобилност на вида. Отрицателно въздействие не се очаква (степен 0).

Безпокойство.

В обхвата на потенциалните въздействия не попадат потенциални убежища на вида. Видът е нечувствителен и в размножителните си убежища, при условие, че няма директно безпокойство (напр. навлизане на хора в убежището). Прилагането на ИП не предполага такова. Безпокойство няма да има (степен 0).

Смъртност.

В границите на територията за която реализира ИП липсват убежища на вида. Смъртността ще се запази в границите на естествената. Отрицателно въздействие няма да има (степен 0).

Обща оценка - не се очакват отрицателни въздействия (степен 0)

Обща оценка - не се очакват отрицателни въздействия (степен 0)

Подковонос на Мехели (*Rhinolophus mehelyi*)

Биологични особености

Известен от 29 находища в ниските части на страната, като тези в Северозападна България очертават част от северната граница на ареала. Обитава равнинни карстови райони. Изцяло е свързан с пещерите като убежища. Храни се главно с нощни пеперуди, които лови над открити местообитания. Образува „смесени” размножителни и зимни колонии с южния и средиземноморския подковонос с численост от няколко десетки до няколко хиляди индивида. Известните до момента 6 размножителни колонии са в естествени пещери. Максимумът на ражданията е през периода 20 юни - 10 юли. Зимува главно в пещери. Не извършва далечни миграции, но са установени редовни сезонни движения между летните и зимните убежища (Големански 2011).

Оценка на популацията в защитената зона

В стандартния формуляр на защитената зона видът е включен като много рядък вид (V) с численост на популацията му 6-10 индивида. В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013), в зоната не са установени находища на вида. Площта на потенциалните ловни местообитания на вида в зоната е 1252ha (12,5 % от площта на зоната). Площта на потенциално най-благоприятните местообитания е 196.6 ha (0.1 % от площта на зоната).

Оценка на популацията в територията на ИП.

Съгласно предоставените ни от МОСВ пространствени данни ПИ 07357.115.11 за който се изготвя ИП са разположени извън границите на потенциални местообитания и не се засягат.

Липсват потенциални подземни убежища (пещери).

Оценка на въздействията от прилагането на ИП:

Унищожаване на местообитания;

С прилагането на ИП местообитания на вида няма да се засегнат. Не се очакват отрицателни въздействия (степен 0).

Фрагментация на местообитания.

Територията за която се изготвя ИП е разположена извън границите на установени местообитания на вида, поради което фрагментацията им няма да бъде предизвикана (степен 0).

Прекъсване на биокоридори.

Характерът на допустимите с ИП, не предполагат бариерен ефект за прилепи, тъй като не се предвижда строителство и монтаж на съоръжения с голяма височина и високата мобилност на вида. Отрицателно въздействие не се очаква (степен 0).

Безпокойство.

В обхвата на потенциалните въздействия не попадат потенциални подземни убежища на вида. Видът е нечувствителен към човешко присъствие и в размножителните си убежища, при условие, че няма директно безпокойство (напр. навлизане на хора в убежището). Прилагането на ИП не предполага такова. Безпокойство няма да има (степен 0).

Смъртност.

В границите на територията за която се изготвя ИП липсват убежища на вида. Въздействие не се очаква поради специфичната му биология. Смъртността ще се запази в границите на естествената. Отрицателно въздействие не се очаква (степен 0).

Обща оценка - не се очакват отрицателни въздействия (степен 0)

Голям нощник (*Myotis myotis*)

Биологични особености

В България се счита като обикновен и често срещан вид. Известен е от над 200 находища на територията на цялата страна, без най-високите части на планините. Повечето находища са между 100 и 800 m н.в. Среща се във всички карстови райони у нас. В повечето обитава едни и същи убежища с вида-двойник *Myotis blythii*. Целогодишно обитава подземни убежища - карстови, вулкански и морски пещери и минни галерии. Формира големи размножителни колонии с численост от няколкостотин до около 7000 индивида. Често те са смесени с *M. blythii*. Максимумът на ражданията е през периода 20 май - 10 юни. В Швейцария е установено, че над 46% от храната му се състои от едри бръмбари-бегачи (сем. *Carabidae*). За разлика от много прилепи, той не улавя плячката си с помощта на ехолокация по време на полет. Вместо това, той я събира от земята, локализирайки плячката пасивно чрез слушане на шумовете, произвеждани от насекоми като карабиди, други бръмбари и големи молци, както и стоножки и паяци (Siemers, Bjorn M.; Guttinger, Rene, 2006) По данни от Западна Европа големият нощник най-често ловува в овощни градини и широколистни гори, а по-рядко в смесени гори, лозя, обработваеми полета с малка площ, смърчови гори. Хранителните местообитания най-често се намират в радиус 2-6 km, максимум до 15 km от убежището. Женските показват изключително висока филопатрия, като над 90% се връщат и се размножават в убежището, в което са се родили. Вероятно у нас извършват редовни сезонни миграции между зимните и летните убежища от 20 до ок. 100 km. Зимуването у нас започва в края на ноември и продължава до към средата на март (МОСВ 2013).

Оценка на популацията в защитената зона

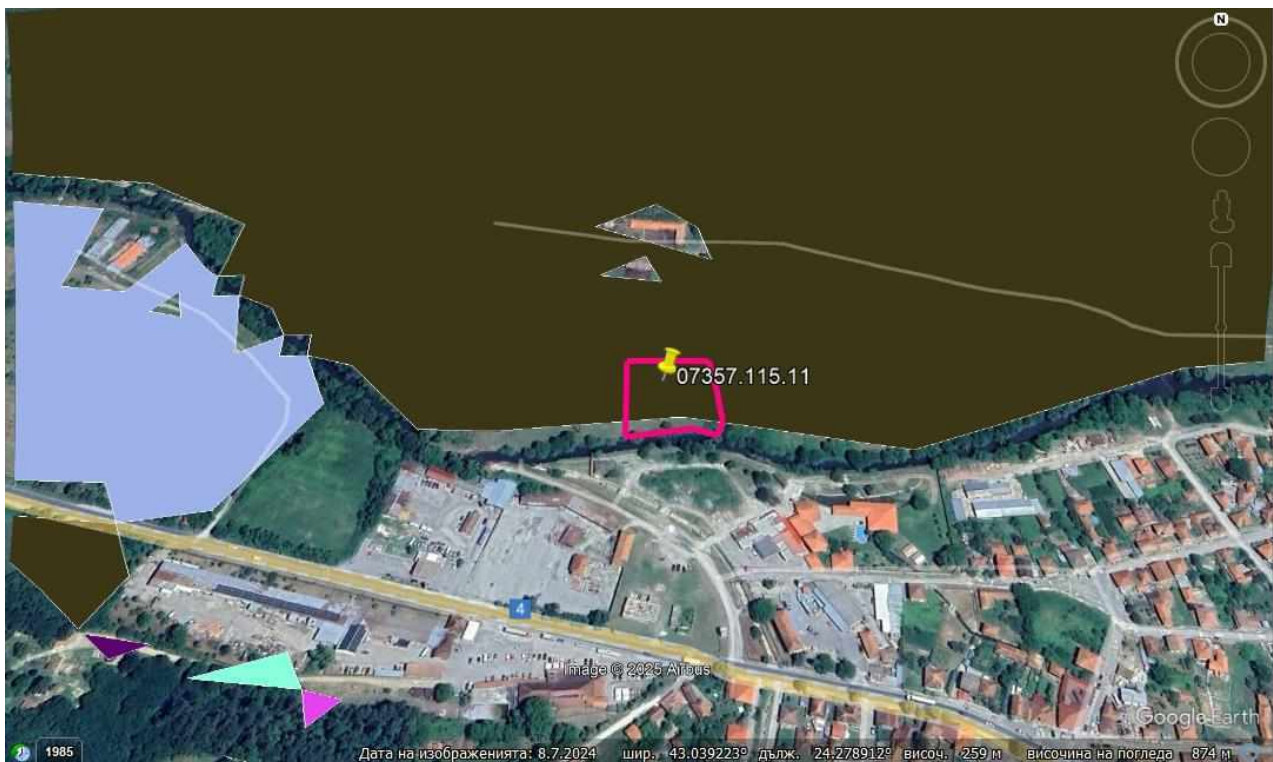
Видът е новоустановен за зоната. В зоната не са установени находища за зимуване на вида, а в известните летни находища са установени общо 2 екземпляра. Установено е общо 1 находище. Площта на потенциално най-благоприятните местообитания е **132.8 ha** (5.1% от площта на защитената зона). Площта на потенциалните подходящи ловни местообитания **2098 ha** (80,1% от площта на защитената зона). Площта на урбанизираните и неподходящите за вида местообитания е **148 ha** (5,6% от площта на защитената зона). Размерът и плътността на

популацията на вида, съотнесени с популациите на цялата територия на страната се оценява на (D) незначителна популация.

Обща оценка за състоянието на вида в зоната: *Неблагоприятно -незадоволително.*

Оценка на популацията в територията на ИП.

Съгласно предоставените ни от МОСВ пространствени данни голяма част от територията на с. Български извор е заета от потенциалните местообитания със средна степен на пригодност за големия нощник (*Myotis myotis*), вид с изразени предпочитания за зимуване в населени места, включително и сгради. Но в ПИ 07357.115.11 територията попада в границите на потенциални ловни местообитания. Потенциални местообитания/убежища за големия нощник (*Myotis myotis*), са преобладаващите със сгради със сезонно обитаване или необитавани сгради части от селото в които е възможно зимуване в таванските помещения или мазите. Територията, предмет на ИП е разположена извън границите на потенциални ловни местообитания на вида.

Оценка на въздействията от прилагането на план:

Унищожаване на местообитания

С прилагането на ИП подземните убежища на вида в защитената зона, в които се размножава и ползва като летни и дневни убежища ще се запазят поради разположението им извън територията за която се планира ИП. Като вид с изразена склонност за зимуване в урбанизираните територии и в случай на бъдещо ИП с допустимите устройствени показатели възможностите за обитаване в урбанизирана среда ще се запазят непроменени. Отрицателни въздействия от прилагането на ИП, изразяващи се в отнемане на ловни местообитания се очаква да е незначително в размер на 3,275 дка или 0,015%. Площта, която се засяга с прилагането на ИП е незначителна поради което въздействието съгласно използваната от нас скала се оценява като незначително (степен 1).

Обща оценка: Незначително въздействие (степен 1).

Фрагментация на местообитания

В случай на усвояване на допълващо застрояване в имота допустимите с ИП ще се реализират в границите на урбанизирана територия, част от потенциални местообитания със средна степен на пригодност, без да се създават изолирани един от друг фрагменти поради

което фрагментация няма да бъде предизвикана (степен 0).

Прекъсване на биокоридори

Характерът на ИП, не предполагат бариерен ефект за прилепи, тъй като не се предвижда строителство и монтаж на съоръжения с голяма височина и високата мобилност на вида. Въздействие не се очаква (степен 0).

Безпокойство

В границите на потенциалните въздействия не попадат убежища на вида в които е чувствителен. Въздействия не се очакват (степен 0).

Смъртност

Видът е уязвим от употребата на инсектициди в местообитанията му и преки въздействия в убежищата в които се размножава и зимува, както с ИП не се предвиждат. Смъртността ще се запази в границите на естествената. Отрицателни въздействия не се очакват (степен 0).

Обща оценка - Незначително въздействие (степен 1).

Остроух нощник (*Myotis blythii*)

Биологични особености

В България се счита като обикновен и често срещан вид. Известен е от около 130 находища на територията на цялата страна, без най-високите части на планините. Повечето находища са между 100 и 800 m н.в. Среща се в почти всички карстови и скалисти райони в страната. Видът е с азиатски произход и еволюционно е свързан със засушливи, топли и открити местообитания, като влажни ливади, пасища и други екстензивно обработваеми площи. По протежение на северната зона на разпространение, таванските помещения се използват като летни/родилни убежища, които могат да се споделят с *Rhinolophids* и *Miniopterus* (EUROBATS). През зимата видът може да образува групи в подземни места. Максимумът на ражданията е през периода 20 май - 10 юни. Данни за хранителната биология на вида у нас засега не са публикувани. В Швейцария е установено, че над 60% от храната му се състои от едри дългопипалести скакалци (сем. *Tettigoniidae*), които лови в открити райони, пасища и често в прясно окосени ливади. У нас извършва редовни сезонни миграции между зимните и летни убежища в рамките на 50 до 80 km. Зимуването у нас започва в края на ноември и продължава до към средата на март. През този период е установен в много пещери. Миграцията към местата за размножаване вероятно става след 10-20 април (МОСВ 2013).

Оценка на популацията в защитената зона

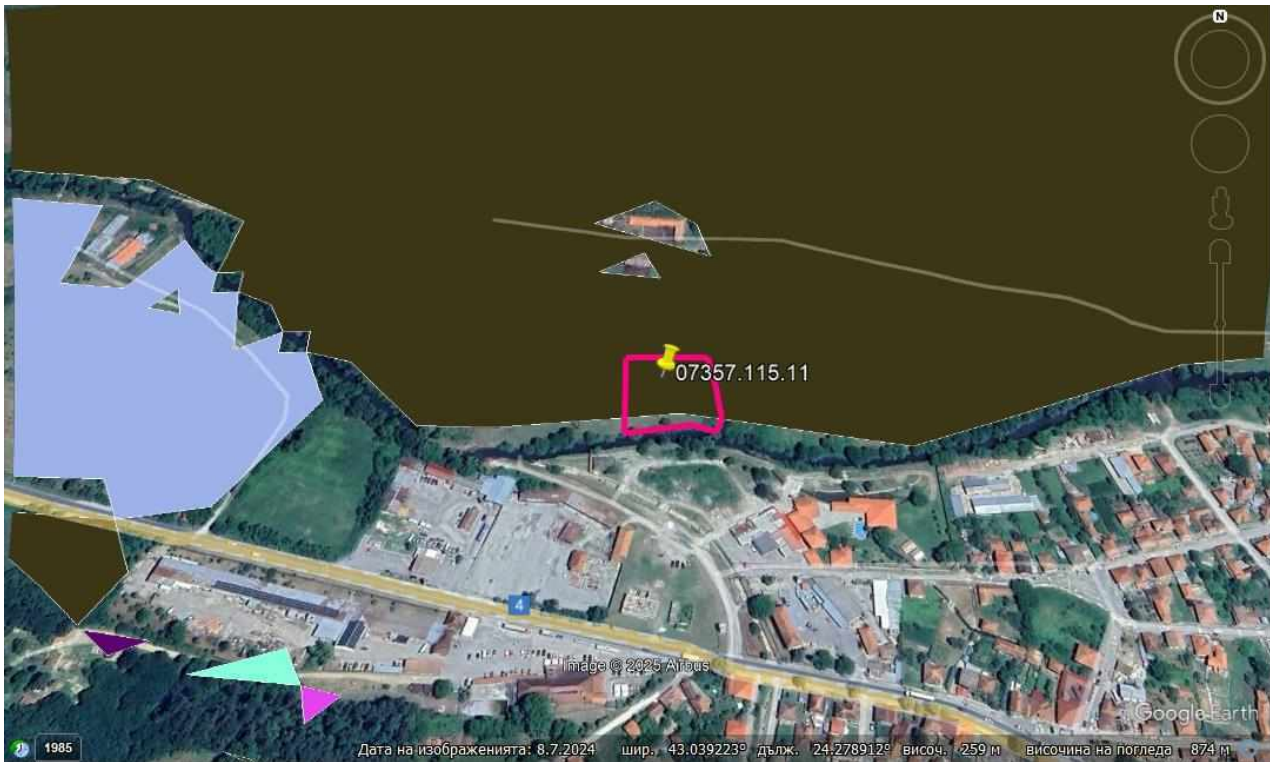
В защитената зона е установено само едно находище на вида. Не са установени находища за зимуване, а в регистрираните летни находища е установено наличието на 2 екземпляра. Площта на потенциално най-благоприятните местообитания е **137.3 ha** (5.2% от площта на защитената зона) и площ на потенциални подходящи ловни местообитания **2098 ha** (80,1% от площта на защитената зона). Площта на урбанизираните и неподходящите за вида местообитания е **148 ha** (5,6% от площта на защитената зона).

В границите на защитената зона видът е определен като рядък - R. Размерът и плътността на популацията на вида, съотнесени с популациите на цялата територия на страната се оценява на (C) 2% $\geq$ p > 0%. Степента на опазване на характеристиките на хабитата, които са от значение за вида и възможности за възстановяване се оценява на (B) добро опазване (отлично запазени елементи, независимо от оценката на възможностите за възстановяване). Степента на изолираност на популацията, съотнесена с естествената степен за вида се оценява на (C) не изолирана популация, с широк обхват на разпространение. Цялостната оценка на стойността на обекта за опазването се оценява на (C) значима стойност.

Обща оценка на БПС на вида в зоната: Неблагоприятно - незадоволително.

Оценка на популацията в територията на ИП.

Съгласно предоставените ни от МОСВ пространствени данни голяма част от територията на с. Български извор е заета от потенциалните местообитания със средна степен на пригодност за големия нощник (*Myotis blythii*), вид с изразени предпочитания за зимуване в населени места, включително и сгради. Но в ПИ 07357.115.11 територията попада в границите на потенциални ловни местообитания. Потенциални местообитания/убежища за големия нощник (*Myotis blythii*), са преобладаващите със сгради със сезонно обитаване или необитавани сгради части от селото в които е възможно зимуване в таванските помещения или мазите. Територията, предмет на ИП е разположена извън границите на потенциални ловни местообитания на вида.

Оценка на въздействията от прилагането на план:

Унищожаване на местообитания

С прилагането на ИП подземните убежища на вида в защитената зона, в които се размножава и ползва като летни и дневни убежища ще се запазят поради разположението им извън територията за която се планира ИП. Като вид с изразена склонност за зимуване в урбанизирани територии и в случай на бъдещо ИП с допустимите устройствени показатели възможностите за обитаване в урбанизирана среда ще се запазят непроменени. Отрицателни въздействия от прилагането на ИП, изразяващи се в отнемане на ловни местообитания се очаква да е незначително в размер на 3,275 дка или 0,015%. Площта, която се засяга с прилагането на ИП е незначителна поради което въздействието съгласно използваната от нас скала се оценява като незначително (степен 1).

Обща оценка: Незначително въздействие (степен 1).

Фрагментация на местообитания

В случай на усвояване на допълващо застрояване в имота допустимите с ИП ще се реализират в границите на урбанизирана територия, част от потенциални местообитания със средна степен на пригодност, без да се създават изолирани един от друг фрагменти поради което фрагментация няма да бъде предизвикана (степен 0).

Прекъсване на биокоридори

Характерът на ИП, не предполагат бариерен ефект за прилепи, тъй като не се предвижда строителство и монтаж на съоръжения с голяма височина и високата мобилност на вида.

Въздействие не се очаква (степен 0).

Безпокойство

В границите на потенциалните въздействия не попадат убежища на вида в които е чувствителен. Въздействия не се очакват (степен 0).

Смъртност

Видът е уязвим от употребата на инсектициди в местообитанията му и преки въздействия в убежищата в които се размножава и зимува, каквито с ИП не се предвиждат. Смъртността ще се запази в границите на естествената. Отрицателни въздействия не се очакват (степен 0).

Обща оценка - Незначително въздействие (степен 1).

Трицветен нощник (*Myotis emarginatus*)

Биологични особености

Характерен обитател на нископланинските карстови райони. Заселва се в пещери, изоставени постройки, стари военни бункери и др. Термофилен вид. Температурата в размножителните убежища може да стигне до 35°C. Известни са 73 находища, разположени в цялата страна. Най-много убежища и колонии са установени в ниско- планинския пояс (до 400 - 500 m н.в.). Единични индивиди са регистрирани до около 1600 m н.в. в Централна Стара планина, 1550 m н.в. в Рила, 1560 m н.в. в Западните Родопи. Размножителните колонии се състоят предимно от женски индивиди, най-често смесени с подковоноси. Преди средата на август, скоро след като всички малки могат да летят, колонията напуска убежището и се заселва в друго близко или по-далечно укритие. В България е установена една от най-дългите миграции на вида (105 km) - от с. Муселиево, Никополско до пещерата Водните дупки в Централен Балкан. Храни се предимно с паяци, мухи, мрежокрили и по-рядко пеперуди. Ловува предимно в гори, като избягва откритите пространства. През зимата у нас са установени само единични индивиди в пещери (Големански 2011).

Оценка на популацията в защитената зона

Според информацията от проекта „*Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I*“ (МОСВ 2013) в защитената зона е установено само едно находище на вида. В известните летни находища в зоната е регистриран 1 екземпляр. Площта на потенциално най-благоприятните местообитания е **229.9 ha (8.8 %** от площта на защитената зона), а площта на потенциално най- подходящите ловни местообитания **783 ha (29,9 %** от площта на защитената зона). Площта на урбанизираните и неподходящите за вида местообитания е **83 ha (3,2 %** от площта на защитената зона). За зоната видът е отбелязан, като много рядък - V. Размерът и плътността на популацията на вида, съотнесени с популациите на цялата територия на страната се оценява на (D) - незначителна популация.

Обща оценка на БПС на вида в зоната: Благоприятно.

Съгласно предоставените ни от МОСВ пространствени данни ПИ 07357.115.11 за който се изготвя ИП са разположени извън границите на потенциални местообитания и не се засягат.

Липсват потенциални подземни убежища (пещери).

Оценка на въздействията от прилагането на ИП:

Унищожаване на местообитания;

С прилагането на ИП местообитания на вида няма да се засегнат. Не се очакват отрицателни въздействия (степен 0).

Фрагментация на местообитания.

Територията за която се изготвя ИП е разположена извън границите на установени местообитания на вида, поради което фрагментацията им няма да бъде предизвикана (степен

0).

Прекъсване на биокоридори.

Характерът на допустимите с ИП, не предполагат бариерен ефект за прилепи, тъй като не се предвижда строителство и монтаж на съоръжения с голяма височина и високата мобилност на вида. Отрицателно въздействие не се очаква (степен 0).

Безпокойство.

В обхвата на потенциалните въздействия не попадат потенциални подземни убежища на вида. Видът е нечувствителен към човешко присъствие и в размножителните си убежища, при условие, че няма директно безпокойство (напр. навлизане на хора в убежището). Прилагането на ИП не предполага такова. Безпокойство няма да има (степен 0).

Смъртност.

В границите на територията за която се изготвя ИП липсват убежища на вида. Въздействие не се очаква поради специфичната му биология. Смъртността ще се запази в границите на естествената. Отрицателно въздействие не се очаква (степен 0).

Обща оценка - не се очакват отрицателни въздействия (степен 0)

Дългоух нощник (*Myotis bechsteini*)

Биологични особености

Отделни индивиди се срещат почти из цялата страна. Видът е установен за пръв път в България при устието на р. Камчия. До 1985 г. са известни седем находища, а до края - 34 находища. Най-висока е плътността на територии с надморска височина между 1000 m и 1400 m (средно 8,2 индивида от 12 находища), в райони с обширни и компактни горски масиви (Централен Балкан, Родопи, Странджа). Рядък е в Дунавската равнина, липсва в откритите части на Тракия.

Видът е типичен обитател на старите широколистни гори. Най-висока е числеността му в мезофилни горски масиви с постоянен водоем, в низините с преобладаване на различни видове дъб и полски ясен, а в планините - на бук. Единични индивиди живеят в хралупи на дървета с диаметър на стъблото 13-20 cm на 0,7-5 m височина от земята. Колонии са установявани само в по-стари дървета с диаметър 40-55 cm на височина 5-12 m.

Храни се летейки на малка височина в покрайнини на гори, просеки и групи дървета, облитайки отделните дървета и храсти като често събира храна от различни субстрати. В храната преобладават нелетящи наземни или живеещи по листата на дърветата безгръбначни животни и по-малко дневно летящи насекоми, които прекарват нощта, кацнали по листата на храсти или дървета.

Като летни убежища ползва почти само хралупи на дървета и рядко жилищни постройки и пещери.

Зимните убежища са пещери и галерии с висока влажност и температура между 4 и 11 градуса, по рядко при по-ниска от 1 до 7 градуса. Виси поединично или на малки групи (3-5 индивида). По-рядко се завира в цепнатини.

Понякога сменя убежищата си през зимата. В зимните групи често преобладават мъжките (до 75%).

Копулацията се извършва в периода между есента и пролетта. Формирането на размножителни колонии започва през средата на май, като групи от 15-35 мъжки, бременни женски и млади се заселват в хралупи на дървета. Максималната продължителност на живота е 21 години.

Мъжките живеят най-често поединично, а женските - на малки групи (5-10 индивиди) или колонии (10-30 индивиди). Женските са изключително привързани към

района на хралупата където са родени. Индивидуалният ловен участък е малък - 0,6-1 ha, често припокриващ се между индивидите от една колония.

Видът е стационарен, като рядко извършва по-големи миграции (максимално до 60 km) (Kerth, Petit, 2005). В България е установена вертикална миграция от 770 m между убежището до мястото на хващането. През юни се ражда по 1 малко, което суче около 3 седмици. Размножителните колонии се разпадат през втората половина на август. От края на август до края на септември бехщайновите нощници (около 90% мъжки индивиди, 10% женски индивиди) се струпват по входовете на пещери или изоставени минни галерии с цел намиране на партньори .

Отрицателно действащи фактори са селективната сеч на стари и хралупати дървета, която намалява възможностите за намиране на подходящи убежища. Фрагментация на компактните горски местообитания и прекъсване на връзките между тях.

Оценка на популацията в защитената зона

Видът е новоустановен за зоната в едно находище.

Установено 1 място за струпване и не са открити размножителни колонии в зоната. Площта на потенциалните местообитания е **650 ha (24,8%** от площта на защитената зона), а тези с високо качество по индуктивен модел **143.8 ha (5.5%** от площта на защитената зона). Свързаността на местообитанията с високо качество е **средна** в защитената зона. В зоната е налице **много ниска** степен на фрагментиране (394,3 ha) на местообитанията с високо качество.

В стандартния формуляр е отчетено, че липсват цифрови данни за популацията и тя е отбелязана като много рядка - V. Размерът и плътността на популацията на вида, съотнесени с популациите на цялата територия на страната се оценява на (C) $2\% \geq p > 0\%$. Степента на опазване на характеристиките на хабитата, които са от значение за вида и възможности за възстановяване се оценява на (B) добро опазване (отлично запазени елементи, независимо от оценката на възможностите за възстановяване). Степента на изолираност на популацията, съотнесена с естествената степен за вида се оценява на (C) не изолирана популация, с широк обхват на разпространение. Цялостната оценка на стойността на обекта за опазването се оценява на (C) значима стойност.

Обща оценка по четирите критерия на ПС на вида за зоната: *Неблагоприятно-незадоволително.*

Оценка на популацията в територията на ИП

Видът е изключително хралупоживеещ и типичен обитател на старите гори. Съгласно предоставените ни от МОСВ пространствени данни ловните местообитания и тези с високо качество за вида са в горите на север от р. Калник. Територията, предмет на ИП е разположена извън границите на потенциални местообитания на вида.

Оценка на въздействията от прилагането на ИП

С прилагането на ИП не засягат пряко местообитания на вида. Територията, предмет на ИП е разположена извън границите на потенциални местообитания на вида, поради което отрицателни въздействия, изразяващи се в отнемане на площи от потенциалните местообитания на дългоухия нощник (*Myotis bechsteini*), който е обитател на широколистните гори не се очаква (степен 0).

Фрагментация на местообитания.

Допустимите с ИП ще се реализират извън границите на установени местообитания на вида, поради което фрагментацията им няма да бъде предизвикана (степен 0).

Прекъсване на биокоридори.

Допустимите с ИП не засягат пряко местообитания на вида, вкл. такива, които биха

могли да изпълняват биокоридорна функция. Характерът на ИП, които се допускат не предполага бариерен ефект за прилепи, тъй като не се предвижда строителство и монтаж на съоръжения с голяма височина и високата мобилност на вида.

Безпокойство.

В обхвата на потенциалните въздействия от дейностите на територията липсват потенциални местообитания на вида. Безпокойство няма да има (степен 0).

Смъртност.

Прилагането на ИП не предвижда дейности оценени като заплахи за вида (използване на пестициди в горите, сечи на стари дървета). Смъртността ще се запази в границите на естествената. Отрицателно въздействие не се очаква (степен 0).

Обща оценка - не се очакват отрицателни въздействия (степен 0)

Дългопръст нощник (*Myotis capaccinii*)

Биологични особености

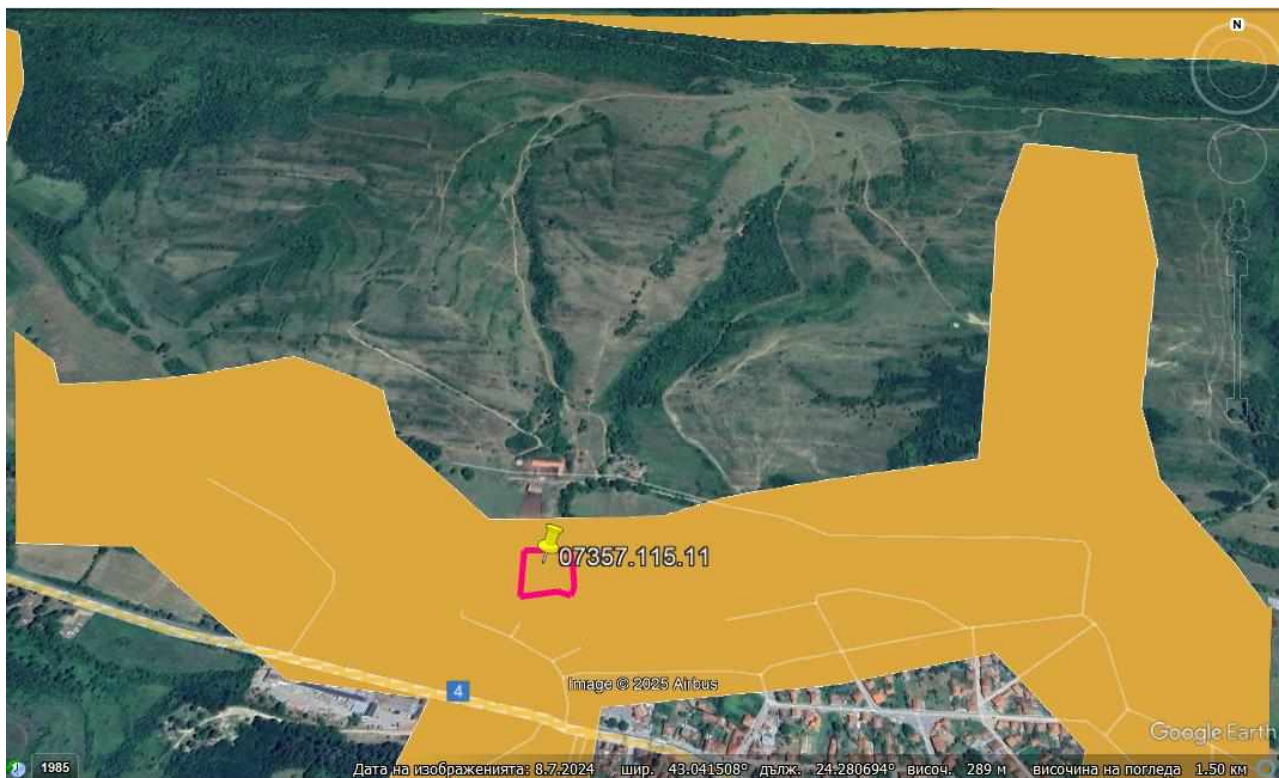
Дългопръстият нощник е типичен обитател на карстовите райони. Среща се на територията на цялата страна, в планините до около 1500 m. Повечето находища са между 100 и 600 m н.в. Обитава целогодишно само подземни убежища - карстови и вулкански пещери, минни галерии, по изключение влажни мазета на необитаеми сгради. Формира размножителни колонии с численост от няколко десетки до няколко хиляди (50 до 3000, най-често 200-500, винаги смесени с *Miniopterus schreibersii*. Максимумът на ражданията е през периода 20-25 май. Зимува само в подземни убежища. Извършва редовни сезонни миграции между убежищата си от порядъка на 50 до 150 км. У нас зимуването започва в края на ноември и продължава до към средата на март. През този период е установен в много пещери. Миграцията към местата за размножаване вероятно е след 10-20 април (МОСВ 2013). Ловува основно над водни повърхности, където улава летящите над тях насекоми, водомерки и малки рибки. Отрицателни въздействия за него се явяват, замърсяване на водите, водещо до изчезване на обектите с които се храни и преките въздействия в подземните му убежища (палене на огън, взривни дейности, безпокойство в убежищата).

Оценка на популацията в защитената зона

В стандартния формуляр е направена корекция на цялостната оценка на защитената зона за опазване на вида от (P) на V много рядък. Размерът и плътността на популацията на вида, съотнесени с популациите на цялата територия на страната се оценява от типична (C) на (D) незначителна популация. Установено е само едно находище на вида в зоната. В зоната не са установени находища за зимуване на вида, докато в известните летни находища в зоната са установени общо 2 екземпляра. Площта на потенциално най- благоприятните местообитания е **131.8 ha** (5% от площта на защитената зона), а потенциално подходящите ловни местообитания са **1231 ha** (47,0% от площта на защитената зона). Площта на урбанизираните и неподходящите за вида местообитания **7 ha** (0,3% от площта на защитената зона).

Оценка на популацията в територията на ИП

Съгласно предоставените ни от МОСВ пространствени данни ПИ № 07357.115.11 попадат общо 3,999 дка ловни местообитания на вида.

Съгласно екологичните изисквания, той ловува основно над водни повърхности, като обикновено ренджа около реки е до 50 метра.

В конкретния случай границата на ИП отстои на около 20 метра от водното течение на река Калник.

На територията, предмет на ИП няма потенциални подземни убежища (пещери).

Оценка на въздействията от прилагането на ИП:

Унищожаване на местообитания;

С прилагането на ИП местообитанията на вида в защитената зона в които зимува, размножава и ползва като летни и дневни убежища ще се запазят поради разположението им извън землището на с. Български извор. Видът ловува над водни обекти, най-близкият от които се явява р. Калник и до 50 метра от нея и ще продължи да ловува. Отрицателни въздействия от прилагането на ИП, изразяващи се в отнемане на ловни местообитания се очаква да е незначително в размер на 3,999 дка или 0,032%. Площта, която се засяга с прилагането на ИП е незначителна поради което въздействието съгласно използваната от нас скала се оценява като незначително (степен 1).

Отрицателни въздействията може да се определи като незначително (степен 1).

Фрагментация на местообитания.

ИП ще се реализират в границите на територия, в лизост до населено място, без да се създават изолирани един от друг фрагменти поради което фрагментация на местообитанията му няма да бъде предизвикана (степен 0).

Прекъсване на биокоридори.

Характерът на ИП, не предполагат бариерен ефект за прилепи, тъй като не се предвижда строителство и монтаж на съоръжения с голяма височина и високата мобилност на вида. Въздействие не се очаква (степен 0).

Безпокойство.

В обхвата на потенциалните въздействия не попадат подземни убежища на вида в които е чувствителен. Отрицателни въздействия не се очакват (степен 0).

Смъртност.

В границите на територията за която се изготвя ПУП-ПРЗ липсват убежища на вида. Въздействие не се очаква поради специфичната му биология. Смъртността ще се запази в границите на естествената. Отрицателни въздействията не се очакват (степен 0).

Обща оценка - Незначително въздействие (степен 1).

Дългокрил прилеп (*Miniopterus schreibersi*)

Биологични особености:

Видът се среща из цялата страна, без най-високите части на планините. Известни са около 170 находища, повечето от които са между 100 и 600 m н.в. Среща се в карстови ландшафти в цялата страна. Обитава целогодишно само подземни убежища - пещери и минни галерии. Образува многобройни размножителни колонии. Известни са 19 размножителни колонии и 5 летни неразмножителни колонии. Максимумът на ражданията е през периода 20 юни - 10 юли. Зимува само в подземни убежища, карстови пещери, мини и мазета с други обитаващи пещери видове. Известни са 14 зимни убежища, но над 95% от зимуващата популация е в три пещери - Парниците, Деветашката, Дяволското гърло. Извършват редовни сезонни миграции между убежищата (50 - 150 km) (Големански 2011). В състава на храната му влизат молци, бръмбари, ларви на *Lepidoptera* и паяци. Заплаха за европейската популация е употребата на пестициди и унищожаването на убежища, а за кавказката безпокойството от туристически дейности в пещерите (EUROBATS).

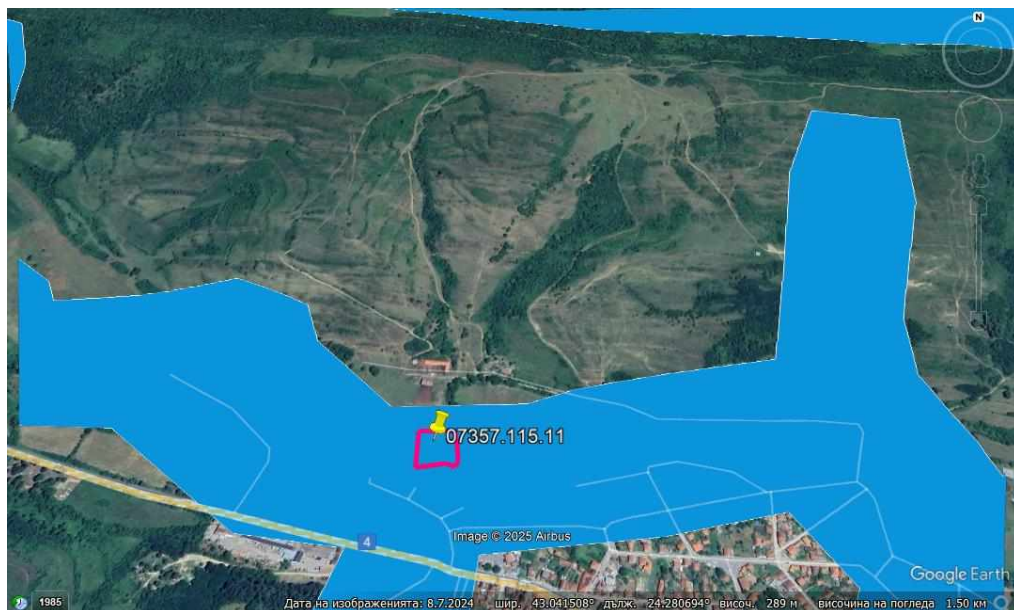
Оценка на популацията в защитената зона

В Стандартния формуляр местната популация е определена, като много рядка - V. Размерът и плътността на популацията на вида, съотнесени с популациите на цялата територия на страната се оценява на (D) незначителна популация. Установено е едно находище в защитената зона. Няма находища за зимуване на вида, а в регистрираните летни находища в зоната е установен 1 екземпляр. Площта на потенциално най-благоприятните местообитания е **103ha** (3.9% от площта на защитената зона), а потенциалните подходящи ловни местообитания са **1231ha** (47% от площта на защитената зона). Площта на урбанизираните и неподходящите за вида местообитания е **7ha** (0,3% от площта на защитената зона).

Обща оценка на БПС на вида в зоната: Неблагоприятно - незадоволително.

Оценка на популацията в територията на ИП

Съгласно предоставените ни от МОСВ пространствени данни ПИ № 07357.115.11 попадат общо 3,999 дка ловни местообитания на вида.

На територията, предмет на ИП няма потенциални подземни убежища (пещери).

Оценка на въздействията от прилагането на ИП:

Унищожаване на местообитания;

С прилагането на ИП местообитанията на вида в защитената зона в които зимува, размножава и ползва като летни и дневни убежища ще се запазят поради разположението им извън землището на с. Български извор. Видът ловува над открити пространства и ниви и ще продължи да ловува, тъй като голям % от територията няма да бъде застроена. Отрицателни въздействия от прилагането на ИП, изразяващи се в отнемане на ловни местообитания се очаква да е незначително в размер на 3,999 дка или 0,032%. Площта, която се засяга с прилагането на ИП е незначителна поради което въздействието съгласно използваната от нас скала се оценява като незначително (степен 1).

Отрицателни въздействията може да се определи като незначително (степен 1).

Фрагментация на местообитания.

ИП ще се реализират в границите на територия, в близост до населено място, без да се създават изолирани един от друг фрагменти поради което фрагментация на местообитанията му няма да бъде предизвикана (степен 0).

Прекъсване на биокоридори.

Характерът на ИП, не предполагат бариерен ефект за прилепи, тъй като не се предвижда строителство и монтаж на съоръжения с голяма височина и високата мобилност на вида. Въздействие не се очаква (степен 0).

Безпокойство.

В обхвата на потенциалните въздействия не попадат подземни убежища на вида в които е чувствителен. Отрицателни въздействия не се очакват (степен 0).

Смъртност.

В границите на територията за която се изготвя ПУП-ПРЗ липсват убежища на вида. Въздействие не се очаква поради специфичната му биология. Смъртността ще се запази в границите на естествената. Отрицателни въздействията не се очакват (степен 0).

Обща оценка - Незначително въздействие (степен 1).

Широкоух прилеп (*Barbastella barbastellus*)

Биологични особености

Най-често е установяван в Централна и Западна Стара планина и в Западните Родопи. Най-много убежища са установени над 500 m н.в. В по-ниските части са регистрирани единични индивиди (Кресненски пролом; с. Жернов, Плевенско; Черноморец, Бургаско). Най-предпочитани са влажните горски местообитания в среднопланинския пояс (700 - 1400 m н.в.). През зимата е намиран поединично или на групи до 30 индивида в най-студените, привходни части на пещерите при температури около 0 - 2 °С. През летните месеци живее почти само в хралупи на дървета и по-рядко в други убежища (например цепнатини в скали). Вероятно се размножава в повечето от установените находища в планините, но засега липсват конкретни данни. Единственото сигурно сведение за размножаване у нас е в лонгоза на р. Камчия. Извършва локални миграции, които рядко надвишават 50 km. Липсват данни за хранителния спектър в България. В Централна Европа се храни с дребни нощни пеперуди и мухи (Големански 2011).

Оценка на популацията в защитената зона

Видът не е установен в защитената зона. Не са

установени находища на вида и места за струпване на индивиди. В стандартния формуляр е означен, като много рядък - V . Размерът и плътността на популацията на вида,

сътнесени с популациите на цялата територия на страната се оценява на (С) 2% $\geq p > 0\%$. Степента на опазване на характеристиките на хабитата, които са от значение за вида и възможности за възстановяване се оценява на (В) добро опазване (отлично запазени елементи, независимо от оценката на възможностите за възстановяване). Степента на изолираност на популацията, съотнесена с естествената степен за вида се оценява на (С) не изолирана популация, с широк обхват на разпространение. Цялостната оценка на стойността на обекта за опазването се оценява на (С) значима стойност.

Не са открити размножителни колонии в зоната. Площта на потенциалните местообитания е **856 ha** (32.69% от площта на защитената зона), а площта на местообитания с високо качество по индуктивен модел **199 ha** (7.6% от площта на защитената зона). В зоната е налице **много ниска** степен на фрагментиране (346,3) на местообитанията с високо качество.

Оценка на популацията в територията на ИП

Видът е изключително хралупоживеещ и типичен обитател на старите гори. Съгласно предоставените ни от МОСВ пространствени данни ловните местообитания и тези с високо качество за вида са в горите на север от р. Калник. Територията, предмет на ИП е разположена извън границите на потенциални местообитания на вида.

Оценка на въздействията от прилагането на ИП

С прилагането на ИП не засягат пряко местообитания на вида. Територията, предмет на ИП е разположена извън границите на потенциални местообитания на вида, поради което отрицателни въздействия, изразяващи се в отнемане на площи от потенциалните местообитания на **Широкоух прилеп (*Barbastella barbastellus*)**, който е обитател на широколистните гори не се очаква (степен 0).

Фрагментация на местообитания.

Допустимите с ИП ще се реализират извън границите на установени местообитания на вида, поради което фрагментацията им няма да бъде предизвикана (степен 0).

Прекъсване на биокоридори.

Допустимите с ИП не засягат пряко местообитания на вида, вкл. такива, които биха могли да изпълняват биокоридорна функция. Характерът на ИП, които се допускат не предполага бариерен ефект за прилепи, тъй като не се предвижда строителство и монтаж на съоръжения с голяма височина и високата мобилност на вида.

Безпокойство.

В обхвата на потенциалните въздействия от дейностите на територията липсват потенциални местообитания на вида. Безпокойство няма да има (степен 0).

Смъртност.

Прилагането на ИП не предвижда дейности оценени като заплахи за вида (използване на пестициди в горите, сечи на стари дървета). Смъртността ще се запази в границите на естествената. Отрицателно въздействие не се очаква (степен 0).

Обща оценка - не се очакват отрицателни въздействия (степен 0)

Влечуги:

Шипоопашата костенурка (*Testudo hermanni*)

Биологични особености

Видът е разпространен в голяма част от територията на страната, като изключение правят високите полета в Западна България. Много по-рядък е от другия вид сухоземна костенурка в най-североизточните части на България. В днешно време почти не се среща в Тракийската низина, а в планините е установен до 1450 м н.в. Предпочита хълмисти райони с разредена храстова и тревиста растителност и разредени широколистни гори. Най-висока е плътността

на вида в нископланинския пояс с разредени храсти и широколистни гори в Южна България. Среща се и по крайбрежните дюни в съседство с и в широколистни горски масиви. Дневен вид, като активността е най-голяма през пролетта и есента. По време на летните горещини мигрира към по-сенчести и влажни места - дерета, водоеми и т.н., и има сутрешен и следобеден пик на активност (Бисерков 2007). Храната съдържа предимно растителни компоненти, като в тях често попадат и дребни безгръбначни. Женските снасят от 2 до 3 пъти най-често между 4 и 5 (не рядко и по 8 и повече) яйца. Инкубацията продължава от 55 до 80 дни. При зазимяване се заравя в почвата.

Оценка на популацията в защитената зона

В рамките на полевите проучвания в зоната не е установен нито един екземпляр. Според стандартните формуляри за защитената зона се среща в 180 защитени зони. 72,60% от пригодните местообитания в зоната представляват разредени гори и храсталаци, пасища, ливади и запустели земеделски земи с дървета и храсти. Общата пригодна площ за вида според предварителен дедуктивен модел е 2 312,74 ha, по категории е както следва:

- 1) Непригодни територии (клас 0): 305,87 ha (11,68% от цялата територия на зоната);
- 2) Местообитания с ниска значимост (клас 1): 1 298,82 ha (49,60%);
- 3) Местообитания със средна значимост (клас 2): 329,03 ha (12,57%);
- 4) Местообитания с висока значимост (клас 3): 684,89 ha (26,15%).

Общата пригодна площ според потенциалното местообитание на вида е 1 343,46 ha, по категории е както следва:

- 1) Отсъствие (клас 0): 1 275,03 ha (48,69% от цялата територия на зоната);
- 2) Слабо пригодни (клас 1): 1 333,10 ha (50,91%);
- 3) Пригодни (клас 2): 10,36 ha (0,40%);
- 4) Оптимални (клас 3): 0 ha (0%).

Като цяло местообитанията на вида в защитената зона не са свързани.

Съгласно "Развитие на Националната екологична мрежа Натура 2000. Етап 2009 г." на национално ниво референтната стойност е 1 558 845.73 ha. На локално ниво в защитената зона тя е 482,02 ha. Размерът и плътността на популацията на вида, съотнесени с популациите на цялата територия на страната се оценява на (С) 2% $\geq$ $p > 0\%$. Степента на опазване на характеристиките на хабитата, които са от значение за вида и възможности за възстановяване се оценява на (А) отлично опазване (елементи в отлично състояние, независимо от оценката на възможностите за възстановяване). Степента на изолираност на популацията, съотнесена с естествената степен за вида се оценява на (С) не изолирана популация в широк обхват на разпространение. Цялостната оценка на стойността на обекта за опазването се оценява на (А) отлична стойност.

Обща оценка БПС на вида в зоната: Неблагоприятно - незадоволително състояние.

Оценка на популацията в територията на ИП

Съгласно предоставените ни от МОСВ пространствени данни и нашите изследвания в териториалният обхват на ИП не попадат потенциални местообитания на вида.

Оценка на въздействията от прилагането на ИП;

Унищожаване на местообитания

Допустимите с ИП не засягат пряко местообитания на вида. Отрицателно въздействие няма да има (степен 0).

Фрагментация на местообитания.

Допустимите с ИП не засягат пряко местообитания на вида. Фрагментация няма да бъде предизвикана (степен 0).

Прекъсване на биокоридори.

Допустимите с ИП не засягат пряко местообитания на вида, вкл. такива, които биха могли да изпълняват биокоридорна функция. Прекъсване на биокоридори няма да има (степен 0).

Безпокойство.

Сухоземните костенурки са слабо чувствителен към възможните, постоянни източници на безпокойство, като шум, вибрации и светлина. Отрицателни въздействия не се очакват (степен 0).

Смъртност.

Допустимите с ИП не засягат пряко местообитания на вида. Смъртност на индивиди няма да бъде предизвикана (степен 0).

Обща оценка- не се очакват отрицателни въздействия (степен 0)

Шипобедрена костенурка (*Testudo graeca*)

Биологични особености

Видът е разпространен в голяма част от територията на страната с изключение на високите полета в Западна България. Отсъства в най-северозападните части. В днешно време почти не се среща в Тракийската низина, а в планините е установена до 1300 м н.в. Предпочита откритите места с разредена храстова и тревиста растителност и разредени широколистни гори. Среща се и по крайбрежните дюни в съседство с широколистни горски масиви. Дневен вид, като активността е най-голяма през пролетта. По време на летните горещини мигрира към по-сенчести и влажни места - дерета, водоеми и т.н. (Бисерков 2007). Храната съдържа предимно растителни компоненти, като в тях често попадат и дребни безгръбначни. Женските снасят от 1 до 4 пъти най-често между 3 и 7 яйца. Инкубацията продължава от 70-100 дни. При зазимяване се заравя в почвата (Бисерков 2007).

Отрицателно действащи фактори. Цялостната човешка дейност в областта на земеделието през миналите години, когато се започна уедряване на земеделските земи, изграждане на напоителни системи, машинна обработка на земята. Отрицателно въздействие върху този вид има изсичането на равнинните гори, строителството на линейни съоръжения - магистрали и газопроводи, промяна на видовия състав на дървесната горска растителност - от широколистни в иглолистни гори. Горските пожари и събирането на костенурки също имат своето отрицателно въздействие. (Бешков, 2011г.).

Оценка на популацията в защитената зона

В защитената зона не е установен нито един екземпляр. Съгласно проекта *Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза Г*, общата пригодна площ според потенциалното местообитание на вида е 31,95 ха. Разпределена по категории на пригодност е както следва:

- 1) Отсъствие (клас 0): 2586,54 ха (98,78% от цялата територия на зоната);
  - 2) Слабо пригодни (клас 1): 31,95 ха (1,22%);
  - 3) Пригодни (клас 2): 0,00 ха (0,00%);
- Оптимални(клас 3): 0,00 ха (0,00%).

На национално ниво референтната стойност е 848730.5 ха. На континентално биогеографско ниво референтната стойност е 760927.72 ха. на локално ниво в защитената зона е 296,16ха.

Видът се среща в черноморския, континенталния и алпийския биогеографски райони. Според стандартните формуляри за защитената зона се среща в 155 защитени зони. Местата за яйцеснасяне съвпадат напълно с оптималните местообитания на вида в зоната. През защитената зона минава главен път, но той не засяга пригодните местообитания.

Размерът и плътността на популацията на вида, съотнесени с популациите на цялата

територия на страната се оценява на (С) $2\% \geq p > 0\%$. Степента на опазване на характеристиките на хабитата, които са от значение за вида и възможности за възстановяване се оценява на (А) отлично опазване (елементи в отлично състояние, независимо от оценката на възможностите за възстановяване). Степента на изолираност на популацията, съотнесена с естествената степен за вида се оценява на (В) и Цялостната оценка на стойността на обекта за опазването се оценява на (А) отлична стойност.

Обща оценка БПС на вида в зоната: *Неблагоприятно - незадоволително състояние.*

Оценка на популацията в територията на ИП

Съгласно предоставените ни от МОСВ пространствени данни и нашите изследвания в землището на с. Български извор и в териториалният обхват на ИП не попадат потенциални местообитания на вида.

Оценка на въздействията от прилагането на ИП:

Унищожаване на местообитания

Допустимите с ИП не засягат пряко местообитания на вида. Отрицателно въздействие няма да има (степен 0).

Фрагментация на местообитания.

Допустимите с ИП не засягат пряко местообитания на вида. Фрагментация няма да бъде предизвикана (степен 0).

Прекъсване на биокоридори.

Допустимите с ИП не засягат пряко местообитания на вида, вкл. такива, които биха могли да изпълняват биокоридорна функция. Прекъсване на биокоридори няма да има (степен 0).

Безпокойство.

Сухоземните костенурки са слабо чувствителен към възможните, постоянни източници на безпокойство, като шум, вибрации и светлина. Отрицателни въздействия не се очакват (степен 0).

Смъртност.

Допустимите с ИП не засягат пряко местообитания на вида. Смъртност на индивиди няма да бъде предизвикана (степен 0).

Обща оценка - не се очакват отрицателни въздействия (степен 0)

Обикновена блатна костенурка (*Emys orbicularis*)

Биологични особености:

Среща се в реките и стоящите водоеми в цялата страна. В планините е установена до 1100 m н.в. (Лозенска планина). Обитава блата, мочури, язовири, напоителни канали, езера в пясъчни кариери, разливи, средните и долните течения на реките. Среща се и в полусолени, бракични водоеми покрай морския бряг. Особено висока е числеността в рибарници и микроязовири, обрасли с папур, тръстика и дзука. Дневен вид, но активността му често продължава и след здрачаване, особено при пълнолуние. Почти цялото време прекарва във водата или като се пече на слънце на брега, или върху паднали във водата дървета, купчини от мъртва водна растителност и отделни камъни (Бисерков 2007). Не е така тясно привързана към водата като каспийската блатна костенурка и може да се отдалечава от нея на големи разстояния. В годината може да даде до 2 люпила с най- често 4 - 10 яйца. Презимуването става в повечето случаи на дъното на водоемите и по- рядко на сушата. Храната се състои от водни насекоми, ракообразни и молюски, както и риба. В по-редки случаи не се отказва и от мърша. Рядко храната съдържа и растителни компоненти (Stojanov et al. 2011).

Оценка на популацията в защитената зона

В зоната няма намерени екземпляри. Видът се среща в черноморския и континенталния биогеографски райони. Установен е в 140 защитени зони.

Според специфична информация получена в резултат на проект: "Картирание и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза Г, общата площ на потенциалното местообитание (пригодни площи) в зоната са:

- 1) Отсъствие (клас 0): 2208,70 ha (84,35% от цялата територия на зоната);
- 2) Слабо пригодни (клас 1): 276,70 ha (10,57%);
- 3) Пригодни (клас 2): 131,44 ha (5,02%);
- 4) Оптимални (клас 3): 1,66 ha (0,06%).

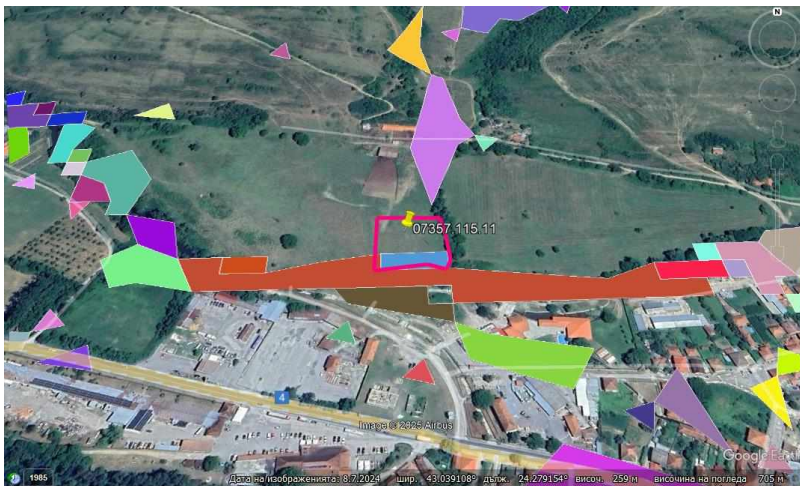
Според резултатите от проект: "Развитие на Националната екологична мрежа *Натура 2000*. Етап 2009), площта на потенциалните местообитания на вида в България е 252093.9 ha. На локално ниво в защитената зона референтните стойности са 541,04 ha.

Размерът и плътността на популацията на вида, съотнесени с популациите на цялата територия на страната се оценява на (С) $2\% \geq p > 0\%$. Степента на опазване на характеристиките на хабитата, които са от значение за вида и възможности за възстановяване се оценява на (А) отлично опазване (елементи в отлично състояние, независимо от оценката на възможностите за възстановяване). Степента на изолираност на популацията, съотнесена с естествената степен за вида се оценява на (С) не изолирана популация в широк обхват на разпространение. Цялостната оценка на стойността на обекта за опазването се оценява на (В) добра стойност.

Обща оценка БПС на вида в зоната: *Неблагоприятно - незадоволително състояние.*

Оценка на популацията в територията на ИП

Най-близо до територията за която се изготвя ИП е р. Калник, която в тази си част е плитководна, с бързо течение, без спокойни участъци и не представлява пригоден местообитание за вида. Съгласно предоставените ни от МОСВ пространствени данни територията на ИП, предмет на ИП е заета от слабопригодни за обикновената блатна костенурка местообитания в размер на 1,098 дка или 0,04% от общата им площ в зоната.

По наше експертно мнение, бреговете на река Калник в тази част на зоната са със стръмен бряг над 2 метра и предвид близостта на регулацията на с. Български извор, където е правена корекция на реката е невъзможно да бъде преодоляно от вида, т.е. потенциално ефективно заето местообитание може да бъде самата река. Няма пряка връзка между реката и ИП обект на ИП. За това считаме, че **въздействие не се очаква.**

Оценка на въздействията от прилагането на ИП:

Унищожаване на местообитания

Допустимите с ИП дейности не засягат пригодни и оптимални местообитания на вида. Отрицателно въздействие не се очаква (степен 0).

Фрагментация на местообитания.

Допустимите с ИП дейности не засягат пригодни и оптимални местообитания на вида. Фрагментация няма да бъде предизвикана (степен 0).

Прекъсване на биокоридори.

Допустимите с ИП дейности не засягат пряко местообитания на вида, вкл. такива, които биха могли да изпълняват биокоридорна функция. Прекъсване на биокоридори няма да бъде предизвикано (степен 0).

Безпокойство.

Водните костенурки са слабо чувствителени към възможните, постоянни източници на безпокойство, като шум, вибрации и светлина. През студените месеци по време на хабернацията е на дъното на басейните които обитава, а през топлите при долавяне на опасност, следвайки инстинктите се потапя под водата. Отрицателни въздействия не се очакват (степен 0).

Смъртност.

Допустимите с ИП дейности не засягат пригодни и оптимални местообитания на вида и попадане на отделни индивиди на територията за която се изготвя ИП, поради отсъствието от тази част на р. Калник и загиването им е изключено. Отрицателно въздействие, изразяващо се в смъртност на индивиди няма да има (степен 0).

Обща оценка - не се очакват отрицателни въздействия (степен 0)

Земноводни

Предмет на опазване в защитената зона са 2 вида земноводни. Реализирането на допустимите от ИП дейности не е свързано със заустване на непречистени производствени и битовофекални води, замърсяване на водоприемници, пресушаване или унищожаване на съществуващи водни обекти служещи за размножаване и местообитания на възрастните или във ларвен стадий. Въздействията върху всеки един вид от земноводните ще бъдат следните:

Жълтокоремна бумка (*Bombina variegata*)

Биологични особености

Среща се в нискохълмистите и планински райони на България. Отсъства от обширни райони в източните части на страната. Обитава потоци, реки, канали, езера, язовири, блата, временни изкопи, наводнени коловози по черни пътища, локви и др. Среща се от около 50 м до около 2100 м надм. в. (на Стара планина).

Оценка на популацията в защитената зона

По време на полевите изследвания видът не е установен в зоната. Общата пригодна площ според потенциалното местообитание на вида е 589,51 ha. Разпределението на площта на съответните категории на пригодност е както следва:

- 1) Отсъствие (клас 0): 2028,98 ha (77,49% от цялата територия на зоната);
- 2) Слабо пригодни (клас 1): 392,12 ha (14,98%);
- 3) Пригодни (клас 2): 192,42 ha (7,35%);
- 4) Оптимални (клас 3): 4,97 ha (0,19%).

При извършеното картиране (МОСВ, 2013) общото потенциалното местообитание на вида е 589,51 ha (клас 1 - 392,12 ha; клас 2 - 192,42 ha; клас 3 - 4,97 ha). Площта на откритите сухоземни територии в потенциалните местообитания за преживяване на сухоземната фаза на вида е 58,70% от площта на потенциалните местообитания и се приема за референтна.

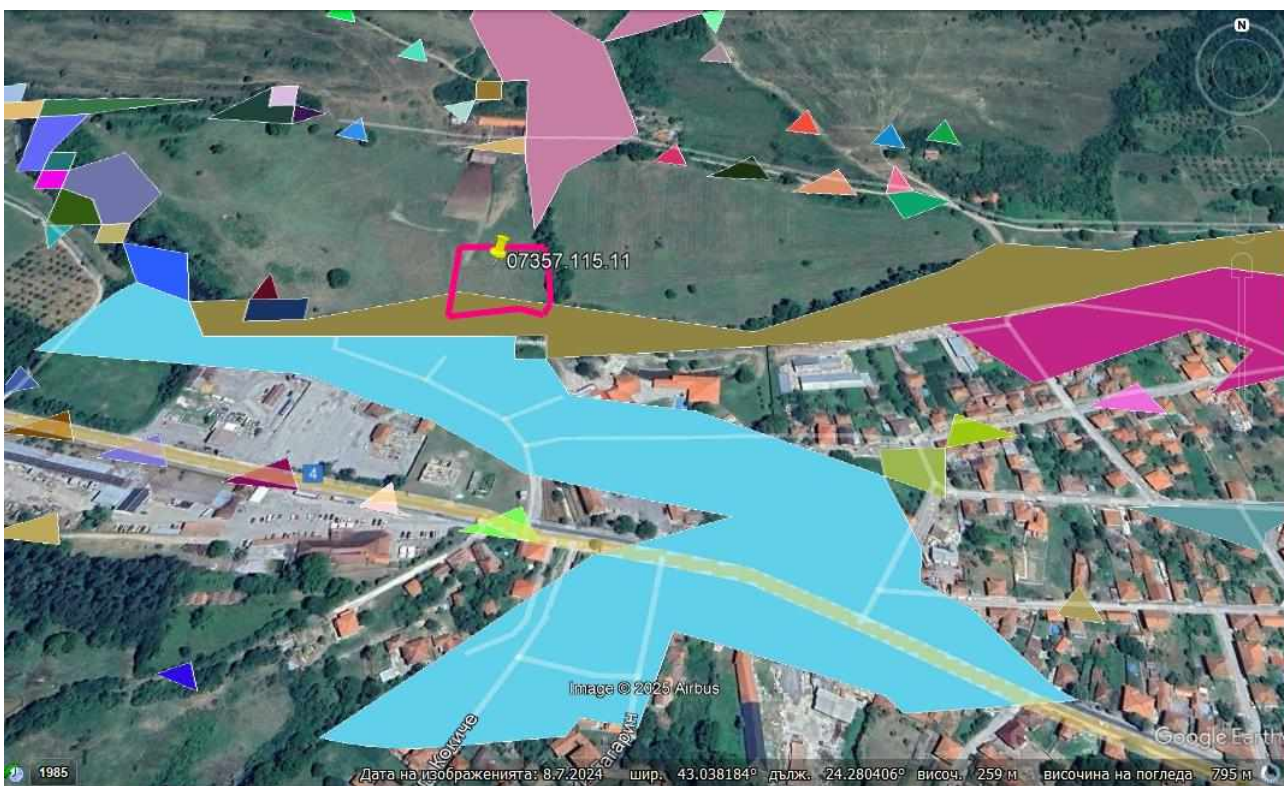
Размерът и плътността на популацията на вида, съотнесени с популациите на цялата

територия на страната се оценява на (С) $2\% \geq p > 0\%$. Степента на опазване на характеристиките на хабитата, които са от значение за вида и възможности за възстановяване се оценява на (А) отлично опазване (елементи в отлично състояние, независимо от оценката на възможностите за възстановяване). Степента на изолираност на популацията, съотнесена с естествената степен за вида се оценява на (С) не изолирана популация в широк обхват на разпространение. Цялостната оценка на стойността на обекта за опазването се оценява на (А) с отлична стойност.

Обща оценка БПС на вида в зоната: *Неблагоприятно - незадоволително състояние.*

Оценка на популацията в територията на ИП

Видът не е установен в р. Калник, която съгласно предоставените ни от МОСВ пространствени данни е слабо пригодна за оптимално за жълтокоремната бумка (*Bombina variegata*) местообитание (клас 2) 0,936 дка или 0,0003%. Тъй като в р. Калник жълтокоремната бумка не е установена в териториалния обхват на ИП не попадат ефективно заети от нея местообитания.

Разположение на слабо пригодни местообитания на *Bombina variegata* спрямо ИП, съгласно пространствените данни на МОСВ

Оценка на въздействията от прилагането на ИП

Унищожаване на местообитания

С прилагането на ИП не се засягат ефективно заети от вида местообитания. Отрицателно въздействие няма да има (степен 0).

Фрагментация на местообитания.

ПИ 07357.115.11 е нива, която се използва интензивно и не са налични временни или постоянни водни обекти, като видът не е установен. Фрагментация на ефективно заети и оптимални за вида местообитания няма да бъде предизвикана (степен 0).

Прекъсване на биокоридори.

Допустимите с ИП не засягат ефективно заети от вида местообитания, вкл. такива, които биха могли да изпълняват биокоридорна функция. Прекъсване на биокоридори няма да има

(степен 0).

Безпокойство.

Територията, предмет на ИП е разположена извън границите на ефективно заети местообитания, в част от защитената зона в която жълтокоремната бумка не е установена. Отрицателни въздействия не се очакват (степен 0).

Смъртност.

Допустимите с ИП дейности не засягат пригодни и оптимални местообитания на вида и попадане на отделни индивиди на територията за която се изготвя ИП и загиването им в нея е изключено. Отрицателно въздействие, изразяващо се в смъртност на индивиди няма да има (степен 0).

Обща оценка - не се очакват отрицателни въздействия (степен 0)

Голям гребенест тритон (*Triturus karelinii*)

Биологични особености

Среща се почти в цялата страна до около 1500 m н.в. Отсъства около р. Дунав и долните течения на дунавските притоци, не е доказан за Северозападна България. Обитава разнообразни водоеми със застояла вода - от големи блата и езера до малки локви, кладенци и др., като правило избягва проточни водоеми (реки, потоци и др.). Сухоземната фаза обитава крайнини на гори и храсталаци в близост до водоемите за размножаване (до около 300 m от тях в зависимост от влажността на субстрата). Храни се с различни водни и сухоземни безгръбначни животни. Извършва сезонни миграции, свързани с размножаването и зимуването. Размножителният период започва веднага след стопяването на снега и продължава до средата или края на пролетта. Оплождането става във водата и се предшества от специфични брачни игри. Женската снася яйца, които залепва поединично по подводните растения. От яйцата се излюпват ларви, които до края на лятото метаморфозират и напускат водоемите. Голяма част от възрастните екземпляри напускат водоемите още през втората половина пролетта, но някои остават във водата до средата или до края на лятото. Зимува във водата, по-рядко на сушата (предимно младите).

Заплахите за вида са предимно от антропогенен произход, тъй като в случай на естествено пресъхване по време на сушавия период и с пресъхването на водоемите възрастните индивиди се заравят дълбоко в грунта или се оттеглят по течението на водните тела, които обитават.

Оценка на популацията в защитената зона

В стандартния формуляр на защитената зона видът е включен като наличен без достатъчно достоверни данни (категория DD).

В рамките на полевите проучвания в зоната **не е намерен нито един екземпляр**. Обща площ на потенциалното местообитание (пригодни площи) по класове на пригодност на местообитанията в зоната са:

- 1) Отсъствие (клас 0): 862,67 ha (32,95% от цялата територия на зоната);
- 2) Слабо пригодни (клас 1): 1343,84 ha (51,32%);
- 3) Пригодни (клас 2): 393,44 ha (15,03%);
- 4) Оптимални(клас 3): 18,55 ha (0,71%).

Според резултатите от проект: "Развитие на Националната екологична мрежа Натура 2000. Етап 2009 г., площта на потенциалните местообитания на вида в България е **233548.7 ha**. На локално ниво референтните стойности са 541,04 ha.

Размерът и плътността на популацията на вида, съотнесени с популациите на цялата територия на страната се оценява на (C) 2% $\geq$ p > 0%. Степента на опазване на характеристиките на хабитата, които са от значение за вида и възможности за възстановяване

се оценява на (А) отлично опазване (елементи в отлично състояние, независимо от оценката на възможностите за възстановяване). Степента на изолираност на популацията, съотнесена с естествената степен за вида се оценява на (С) не изолирана популация в широк обхват на разпространение. Цялостната оценка на стойността на обекта за опазването се оценява на (В) с добра стойност.

Обща оценка БПС на вида в зоната: *Неблагоприятно - незадоволително състояние.*

Оценка на популацията в територията на ИП

Видът не е установен е р. Калник. Съгласно предоставените ни от МОСВ пространствени данни в тази част на защитената зона няма потенциални местообитания за вида

Според нашите изследвания територията на ИП – нива, не е пригодна за потенциално местообитание на вида и и при теренните обследвания вида не е установен.

Оценка на въздействията от прилагането на ИП

Унищожаване на местообитания

С прилагането на ИП не се засягат ефективно заети от вида местообитания. Отрицателно въздействие няма да има (степен 0).

Фрагментация на местообитания.

Фрагментация на ефективно заети и оптимални за вида местообитания няма да бъде предизвикана (степен 0).

Прекъсване на биокоридори.

Допустимите с ИП дейности не засягат ефективно заети от вида местообитания, вкл. такива, които биха могли да изпълняват биокоридорна функция. Прекъсване на биокоридори няма да има (степен 0).

Безпокойство.

Не се очаква безпокойство, тъй като не са налични местообитания на вида и не са установени негови находища.

Отрицателни въздействия не се очакват (степен 0).

Смъртност.

Допустимите с ИП дейности не засягат пригодни и оптимални местообитания на вида и попадане на отделни индивиди на територията за която се изготвя ИП и загиването им в нея поради разположението извън ефективно заети местообитания е изключено. Отрицателно въздействие, изразяващо се в смъртност на индивиди няма да има (степен 0).

Обща оценка - не се очакват отрицателни въздействия (степен 0)

Въздействия върху рибите (*Pisces*);

Предмет на опазване в защитената зона са 7 вида риби.

2511	Балканска кротушка	<i>Romanogobio kessleri</i>
1122	Малка кротушка	<i>Romanogobio uranoscopus</i>
1146	Балкански щипок	<i>Sabanejewia balcanica</i>
2533	Голям щипок	<i>Cobitis elongata</i>
1134	Европейска горчивка	<i>Rhodeus sericeus amarus</i>
1149	Обикновен щипок	<i>Cobitis elongatoides</i>
1138	Черна (балканска) мряна	<i>Barbus meridionalis petenyi</i>

Допустимите с ИП дейности изключват пресушаване или замърсяване на водни обекти в защитената зона, така че целият клас риби не е застрашен от допустимите с ИП дейности. Тъй като с прилагането на ИП не се предвиждат дейности в местообитанията на рибите, които се опазват в защитената зона, смъртността водеща до спад в числеността на популациите им е изключена. Прилагането на ИП ще бъде без въздействия върху видовете риби, които се опазват в защитената зона (степен 0).

Балканска кротушка (*Romanogobio kesslerii*) и Малка кротушка (*Romanogobio uranoscopus*);

Видове включени в стандартния формуляр на защитената зона но не са установени в рамките на проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“. Като неустановени в защитената зона видове не са включени в определения със заповедта за обявяване на защитената зона предмет и цели на опазване.

Поради отсъствието им от защитената зона не се очакват въздействия от прилагането на ИП върху тези видове.

Безгръбначни (*Invertebrata*)

На територията на защитената зона предмет на опазване са 7 вида безгръбначни.

1087	Алпийски сечко	<i>Rosalia alpina</i>
1083	Голям еленов рогащ	<i>Lucanus cervus</i>
1089	Голям буков сечко	<i>Morimus asper funereus</i>
1088	Обикновен сечко	<i>Cerambyx cerdo</i>
4064	Ивичест теодоксус	<i>Theodoxus transversalis</i>
1032	Овална речна мида	<i>Unio crassus</i>
1093	Поточен рак	<i>Austropotamobius torrentium</i>

Ракообразни

Ручеен рак (*Austropotamobius torrentium*)

Биологични особености:

Сравнително широко разпространен вид предимно в Югозападна България, Западни Родопи, Западна Стара планина, Централен Балкан и Средна гора. Среща се в по-малките планински реки и потоци, както и в горните и средните течения на по-големи реки. Предпочита участъци с каменисто дъно и удобни места за укрития по бреговете (коренища на крайбрежна дървесна растителност). Силно оксифобен и олигосапробен вид, който не понася ниско кислородно съдържание, замърсяване и високи температури. Установяван е от 180 до 1600-1700 м.н.в., като преобладава в зоната между 400 и 900 м.

Оценка на популацията в защитената зона:

За периода 2011-2012 г. няма установени геореферирани находища. В изследваните 4 трансекта от по 100 м² не са установени никакви екземпляри от целевия вид. Средната стойност на обилието на вида в зоната е 0,0 екз./м² ($Ab = 0,0$). Площта на ефективно заетите местообитания е 0 ha. Общата площ на разпространение на потенциалните местообитания е 15,91 ha, която се счита за референтна. Предпочитаните от вида хабитати с каменист и пясъкливо-каменист характер на дъното заемат около 40 % от общата дължина на реките в защитената зона.

Числеността на вида в зоната - категоризацията се променя от С (типичен) на Р (налична популация), тъй като наличните данни са недостатъчни за оценка на популацията. Размерът на популацията в зоната спрямо общата численост на вида за страната (националната оценка) се променя от С на D, тъй като популацията на вида в тази зона е твърде незначителна. Тези промени водят след себе си и до промяна на цялостната оценка от А на В.

Обща оценка на вида в защитената зона: *Неблагоприятно-незадоволително състояние.*

Оценка на популацията в територията на ИП:

Територията, предмет на ИП не е част и не засяга повърхностни водни басейни, които могат да бъдат местообитание на вида.

Оценка на въздействията от прилагането на ИП:

Унищожаване на местообитания

Територията, предмет на ИП е разположена извън границите на пригодни местообитания за вида. Прилагането на ИП не е свързано с пресушаване или замърсяване на течащи тела и не представлява заплаха за местообитанията на вида. Отрицателно въздействие не се очаква (степен 0)

Фрагментация на местообитания

Прилагането на ИП не засяга пригодни местообитания на вида. Отрицателни въздействия не се очакват (степен 0).

Прекъсване на биокоридори

Не се предвижда изграждане на хидротехнически съоръжения, пречатстващи разпространението на вида. Не се очакват отрицателни въздействия (степен 0)

Смъртност

Територията, предмет на ИП е разположена извън границите на пригодни местообитания за вида. Въздействия предизвикващи промяна на числеността поради повишена смъртност не се очакват (степен 0).

Обща оценка - не се очакват отрицателни въздействия (степен 0)

Твърдокрили (*Coleoptera*)

Представителите на твърдокрилите обикновен сечко обикновен сечко (*Cerambyx cerdo*), буков сечко (*Morimus funereus*), бръмбар рогач (*Lucanus cervus*), алпийска розалия (*Rosalia alpine*) са видове чиито ларви се хранят изключително с изгнила дървесина от мъртви дървета.

Тези видове са слабочувствителни към шумови въздействия и човешко присъствие, но повечето от тях са силно чувствителни към промените в характеристиките на местообитанията им. Особено уязвими са видовете, чийто жизнен цикъл преминава през ларвен стадий, за който е необходима жизнена среда различна от тази на имагото и най-често, когато ларвния стадий преминава във водна среда.

Негативните въздействия които са особено опасни по-отношение на насекомите *Insecta* са: 100 Култивация (Превръщането на необработваемите земи в обработваеми), 102 косене, сечи, 180 изгаряне, 700 замърсяване, 701 замърсяване на води, 702 замърсяване на въздуха, 920 пресъхване и 948 пожар.

Обикновен сечко (*Cerambyx cerdo*)

Биологични особености

Представител на сапроксилните бръмбари, обитаващ широколистните гори в защитената зона. Предпочита изложени на слънце, болни или умиращи стари дъбове (най- вече летен дъб, по-рядко зимен дъб, бук или бряст), по-често овлажнени стволоче на слънчеви места в гори на фаза на старост и разпадане. Остатъчни находища се срещат в стари паркове. Женската снася до 100 яйца по кората на дърветата. След 10-15 дни от тях се излюпват ларви, които през първата година правят ходове по кората, а през следващите 2 до 3 години навлизат в дървесината. Какавидират в издълбаните ходове, а имагото излиза през август, но не напуска галериите си до май-юни следващата година.

Оценка на популацията в защитената зона

До края на 2012 г. са установени 3 геореферирани находища. Общата площ на подходящите местообитания е 381.11 ha, а общата площ на потенциалните местообитания е 643.86 ha. В зоната е установено присъствие на гниеца дървесина. Опожарените територии са 14.7 % от площта на потенциалните местообитания на вида в зоната. Увредените територии са

0.1 % от площта на известните находища на вида.

Размерът и плътността на популацията на вида, съотнесени с популациите на цялата територия на страната се оценява на (С), Степента на опазване на характеристиките на хабитата, които са от значение за вида и възможности за възстановяване се оценява на (С). Степента на изолираност на популацията, съотнесена с естествената степен за вида се оценява на (С), Цялостната оценка на стойността на обекта за опазването се оценява на (С).

Обща оценка БПС на вида в зоната: *Неблагоприятно - незадоволително състояние.*

Оценка на популацията в територията на ИП.

Според предоставените ни от МОСВ пространствени данни ПИ 07357.115.11 с. Български извор, община Тетевен са разположени извън границите на пригодни местообитания за вида. На територията липсват стари дървета и мъртва и гниеца дървесина.

Оценка на въздействията от прилагането на ИП:

Унищожаване на местообитания

Територията, предмет на ИП е разположена в границите на нива и според предоставените ни от МОСВ пространствени, извън границите на пригодни местообитания за вида. Отрицателни въздействия, поради унищожаване на местообитания не се очакват (степен 0).

Фрагментация на местообитания

В обхват на ИП не попадат пригодни местообитания на вида. Отрицателни въздействия, предизвикващи фрагментацията им не се очакват (степен 0).

Барьерен ефект

В защитената зона видът се разпространява пасивно посредством пренос на дървесина, тъй като имагото е с кратък живот и не се отдалечава от мястото на метаморфозата, а ларвите не напускат дървесината в която се развиват до метаморфозата им в имаго. Отрицателни въздействия не се очакват (степен 0)

Смъртност

Територията, предмет на ИП е разположена е разположена извън границите на пригодни местообитания за вида. Видът е част от хранителните вериги на влечуги, птици и бозайници, поради което генетично са възникнали компенсаторни механизми гарантиращи оцеляването му. Отрицателни въздействия не се очакват (степен 0).

Обща оценка - не се очакват отрицателни въздействия (степен 0)

Бръмбар рогач (*Lucanus cervus*)

Биологични особености

Разпространен в Европа Азия рядък вид. Имагото се среща по стволите на стари и дебели дъбови (по-рядко други) дървета, където се храни със сокове, изтичащи от наранени участъци. Лети денем с тромав и шумен полет. Женската снася яйцата си в стари пънове, а новоизлюпената ларва се храни с гниеца дървесина. Цикълът на развитие на ларвата е дълъг и продължава около 5 години. В края му ларвата какавидира, а имагото се появява в началото на юли. Обитава старите, дъбови или смесени, широколистни гори. Може да бъде видян и в градските паркове и градини.

Оценка на популацията в защитената зона

До края на 2012 г. са установени общо 2 геореферирани находища. Общата площ на подходящите местообитания е 544.71 ha, а общата площ на потенциалните местообитания е 956.56 ha. В стандартния формуляр оценката на вида е С-В-С- В. Промяната на тази оценка в актуализирания стандартен формуляр се базира на нови данни получени в резултат на теренни изследвания, актуализирана оценката за ПС. Размерът и плътността на популацията на вида, съотнесени с популациите на цялата територия на страната се оценява на (С), Степента на

опазване на характеристиките на хабитата, които са от значение за вида и възможности за възстановяване се оценява на (С)). Степента на изолираност на популацията, съотнесена с естествената степен за вида се оценява на (С), Цялостната оценка на стойността на обекта за опазването се оценява на (С).

Обща оценка БПС на вида в зоната: *Неблагоприятно - незадоволително състояние.*
Оценка на популацията в територията на ИП.

Според предоставените ни от МОСВ пространствени данни ПИ 07357.115.11 с. Български извор, община Тетевен са разположени извън границите на пригодни местообитания за вида. На територията липсват стари дървета и мъртва и гниеца дървесина.

Оценка на въздействията от прилагането на ИП:

Унищожаване на местообитания

Територията, предмет на ИП е разположена в границите на нива и според предоставените ни от МОСВ пространствени, извън границите на пригодни местообитания за вида. Отрицателни въздействия, поради унищожаване на местообитания не се очакват (степен 0).

Фрагментация на местообитания

В обхват на ИП не попадат пригодни местообитания на вида. Отрицателни въздействия, предизвикващи фрагментацията им не се очакват (степен 0).

Барьерен ефект

В защитената зона видът се разпространява пасивно посредством пренос на дървесина, тъй като имагото е с кратък живот и не се отдалечава от мястото на метаморфозата, а ларвите не напускат дървесината в която се развиват до метаморфозата им в имаго. Отрицателни въздействия не се очакват (степен 0)

Смъртност

Територията, предмет на ИП е разположена е разположена извън границите на пригодни местообитания за вида. Видът е част от хранителните вериги на влечуги, птици и бозайници, поради което генетично са възникнали компенсаторни механизми гарантиращи оцеляването му. Отрицателни въздействия не се очакват (степен 0).

Обща оценка - не се очакват отрицателни въздействия (степен 0)

Буков сечко (*Morimus funereus*)

Биологични особености

Представител на сапроксилните бръмбари чиито ларви се хранят изключително с изгнила дървесина от мъртви дървета. Местообитанията му са в широколистните гори в защитената зона. Разпространен е предимно в предпланините (Предбалкан, Краище) и планините (Стара планина, Витоша, Средна гора, Рила, Малешевска планина, Западни и Централни Родопи, Беласица и Славянка), както и в Лудогорието. Среща се от 50 до 1700 м надморска височина. Обитава предимно широколистни и смесени гори (*Fagus, Populus, Tilia, Acer, Salix, Carpinus, Quercus* и др.), но също така се среща и в иглолистни гори. Ларвите се развиват под кора на дървета, където се хранят със сърцевината им. (Зингстра и кол. 2009).

Оценка на популацията в защитената зона

До края на 2012 г. са установени 2 геореферирани находища. Общата площ на подходящите местообитания е 750.18 ha, а общата площ на потенциалните местообитания е 858.16 ha. Установено присъствие на гниеца дървесина. Опожарените територии са 16.9 % от площта на потенциалните местообитания на вида в зоната. В стандартния формуляр оценката на вида е С-В-С-В. Промяната на тази оценка в актуализирания стандартен формуляр се базира на нови данни получени в резултат на теренни изследвания, актуализирана оценката за ПС. Размерът и плътността на популацията на вида, съотнесени с популациите на цялата територия на страната се оценява на (С), Степента на опазване на характеристиките на хабитата, които

са от значение за вида и възможности за възстановяване се оценява на (С). Степента на изолираност на популацията, съотнесена с естествената степен за вида се оценява на (С), цялостната оценка на стойността на обекта за опазването се оценява на (С)

състояща оценка БПС на вида в зоната: Неблагоприятно - незадоволително

Оценка на популацията в територията на ИП.

Според предоставените ни от МОСВ пространствени данни ПИ 07357.115.11 с. Български извор, община Тетевен са разположени извън границите на пригодни местообитания за вида.

Оценка на въздействията от прилагането на ИП

Пряко унищожаване на местообитания

Територията, предмет на ИП е разположена в границите на нива и според предоставените ни от МОСВ пространствени данни извън границите на пригодни местообитания за вида. Отрицателни въздействия, поради унищожаване на местообитания не се очакват (степен 0).

Фрагментация на местообитания

В обхват на ИП не попадат пригодни местообитания на вида. Отрицателни въздействия, предизвикващи фрагментацията им не се очакват (степен 0).

Барьерен ефект

В защитената зона видът се разпространява пасивно посредством пренос на дървесина, тъй като имагото е с кратък живот и не се отдалечава на големи разстояния от мястото на метаморфозата, а ларвите не напушат дървесината в която се развиват до метаморфозата им в имаго. Отрицателни въздействия не се очакват (степен 0).

Смъртност

Територията, предмет на ИП е разположена извън границите на ефективно заети от вида местообитания. Видът е част от хранителните вериги на влечуги, птици и бозайници, поради което генетично са възникнали компенсаторни механизми гарантиращи оцеляването му. Отрицателни въздействия не се очакват (степен 0).

Обща оценка - не се очакват отрицателни въздействия (степен 0)

Алпийска розалия (*Rosalia alpina*)

Биологични особености

Реликтов вид за територията на Европа. Имагото е насекомо със средни размери. Среща се в стари гори в планинския пояс от 500 до 1500м с участие най-често на бук и бреза, но също бряст, габър липа и кестен. Други гостоприемници дървета са смърч, бор, топола, върба, глог, орех, круша. Възрастните са активни в слънчевите дни от юни до септември. Могат да бъдат открити около дърветата от които са излезли и по стари повалени дървета. Хранят се със сока от наранени дървета. След чифтосване, женската снася яйцата си в прясно отсечени, мъртви или умиращи букови дървета, в рани по кората или цепнатини. Ларвите пробиват ходове в отмиращата дървесина и след 2-3 години се превръщат в какавиди. Ларвите са част от храната на кълвачите, а имагото на много горски птици. Заплаха за вида са горските пожари и изсичането на старите букови гори.

Оценка на популацията в защитената зона

До края на 2012 г. не са установени геореферирани находища. Общата площ на подходящите местообитания е 6.48 ha, а общата площ на потенциалните местообитания е 43.36 ha. В зоната не е установено достатъчно присъствие на подходящи за развитието на вида дървета във фаза на старост. Над половината (52.1 %) от площта на потенциалните местообитания на вида в зоната представляват опожарени територии. Според данните, делът на националната популация на вида в зоната клони към „0“, поради което размера на популацията, която се среща в защитената зона, съотнесена към националната популация на

вида се отбелязва с D.

Обща оценка БПС на вида в зоната: *Неблагоприятно-лошо състояние.*

Оценка на популацията в територията на ИП.

Според предоставените ни от МОСВ пространствени данни ПИ 07357.115.11 с. Български извор, община Тетевен са разположени извън границите на пригодни местообитания за вида.

Оценка на въздействията от прилагането на ИП:

Територията, предмет на ИП е разположена в границите на нива и според предоставените ни от МОСВ пространствени данни извън границите на пригодни местообитания за вида. Отрицателни въздействия, поради унищожаване на местообитания не се очакват (степен 0).

Фрагментация на местообитания

В обхвата на ИП не попадат пригодни местообитания на вида. Отрицателни въздействия, предизвикващи фрагментацията им не се очакват (степен 0).

Барьерен ефект

В защитената зона видът се разпространява пасивно посредством пренос на дървесина, тъй като имагото е с кратък живот и не се отдалечава на големи разстояния от мястото на метаморфозата, а ларвите не напущат дървесината в която се развиват до метаморфозата им в имаго. Отрицателни въздействия не се очакват (степен 0).

Смъртност

Територията, предмет на ИП е разположена извън границите на ефективно заети от вида местообитания. Видът е част от хранителните вериги на влечуги, птици и бозайници, поради което генетично са възникнали компенсаторни механизми гарантиращи оцеляването му. Отрицателни въздействия не се очакват (степен 0).

Обща оценка - не се очакват отрицателни въздействия (степен 0)

Мекотели (*Mollusca*)

Бисерна мида (*Unio crassus*) и Ивичест теодокус (*Theodoxus transversalis*)

Тези 2 вида са пряко свързани с водни местообитания. Такива в ПИ 07357.115.11 в рамките на нашите теренни проучвания не са установени. Съгласно предоставените ни от МОСВ пространствени данни територията на ИП е извън границите на пригодни местообитания за вида.

Такива в рамките на ИП не се засягат, както и не се предвижда използване на водни ресурси в рамките на стопанския двор, което по някакъв начин да засегне близката река Калник (20 метра).

Оценка на въздействията от реализирането ИП:

Пряко унищожаване на местообитания

Прилагането на ИП не засяга пряко местообитания на вида. Отрицателно въздействие няма да има (степен 0).

Фрагментация на местообитания

Прилагането на ИП не засяга пряко местообитания на вида. Фрагментацията им няма да бъде предизвикана (степен 0).

Прилагането на ИП не засяга пряко местообитания на вида, вкл. такива, които биха могли да изпълняват биокоридорна функция. Прекъсване на биокоридори няма да има (степен 0).

Смъртност

Прилагането на ИП не засяга пряко местообитания на вида. Смъртност няма да бъде предизвикана (степен 0).

Обща оценка - не се очакват отрицателни въздействия (степен 0)

5.2. Описание и анализ на въздействието от прилагането на ИП върху целостта на ЗЗ BG0001036 „Български извор“ с оглед на тяхната структура, функции и природозащитни цели (загуба на местообитания, фрагментация, обезпокояване на видове, нарушаване на видовия състав, химически, хидроложки и геоложки промени и др.) както по време на реализацията, така и при експлоатацията;

Прилагането на ИП не е свързано с отделяне на наднормени нива на емисии, генерирани отпадъци и други физични фактори, които пряко или косвено биха увредили компонентите на околната среда или оказали негативно въздействие върху типовете природни местообитания и видовете предмет на опазване в ЗЗ BG0001036 „Български извор“.

Свързаните с прилагането на ИП дейности не засягат водоеми, мочурища, находища на специфични растителни и животински видове, както и защитени територии по ЗЗТ, представляващи ключови елементи в нея.

Възможно е с прилагането на ИП в случай на необходимост от постигане на максимално допустимите застроителни параметри краткосрочно обезпокояване на някои общо разпространени животински видове, но трайно прогонване от защитената зона не се очаква.

Загуба на местообитания (по време на строителството/по време на експлоатацията)

Териториалният обхват на ИП в ПИ 07357.115.11 в землището на с. Български извор с обща площ 3,999 дка с НТП-нива, фактически не позволява територията да бъде отнесен към нито един тип природни местообитания, предмет на опазване в ЗЗ BG0001036 „Български извор“. С прилагането на ИП няма да бъде отнета площ от нито едно от представените в защитената зона природни местообитания и те ще се запазят в сегашния си състав.

Съгласно предоставените ни от МОСВ пространствени данни територията, предмет на ИП попада в границите на потенциални, слабо пригодни и с ниска степен на пригодност местообитания на 6 животински вида, предмет на опазване в защитената зона:

Бозайници:

Видра (Lutra lutra)

Оценка на въздействията от прилагането на ИП;

Пряко унищожаване поради урбанизация и застрояване;

С прилагането на ИП, който в момента се използва като нива не се засягат пряко пригодни местообитания на вида, а потенциални. С прилагането на ИП, чрез определяне на нормативна основа за застрояване, съгласно предоставените ни от МОСВ пространствени данни се засягат 3,102 дка потенциални местообитания на видрата съставляващи 0,62% от площта им. Площта, която се засяга с прилагането на ИП е незначителна поради което въздействието съгласно използваната от нас скала се оценява като незначително (степен 1).

Обща оценка: Незначително въздействие (степен 1).

Малък подковонос (*Rhinolophus hipposideros*)

Оценка на въздействията от прилагането на ИП:

Унищожаване на местообитания;

С прилагането на ИП местообитанията на вида ще се запазят като пригодни със средна степен на пригодност. Видът ловува също в паркове, градини, покрай улични лампи и крайселищни територии като обитава през лятото постройки и тавани и ще продължи да ловува във въздушния слой и в случай на бъдещо усвояване на максимално допустимите устройствени показатели на Пп. **Отрицателни въздействия, изразяващи се в отнемане на местообитания са с незначително въздействие (степен 1).**

Обща оценка: Незначително въздействие (степен 1).

Голям нощник (*Myotis myotis*)

Унищожаване на местообитания

С прилагането на ИП подземните убежища на вида в защитената зона, в които се размножава и ползва като летни и дневни убежища ще се запазят поради разположението им извън територията за която се планира ИП. Като вид с изразена склонност за зимуване в урбанизирани територии и в случай на бъдещо ИП с допустимите устройствени показатели възможностите за обитаване в урбанизирана среда ще се запазят непроменени. Отрицателни въздействия от прилагането на ИП, изразяващи се в отнемане на ловни местообитания се очаква да е незначително в размер на 3,275 дка или 0,015%. Площта, която се засяга с прилагането на ИП е незначителна поради което въздействието съгласно използваната от нас скала се оценява като незначително (степен 1).

Обща оценка: Незначително въздействие (степен 1).

Остроух нощник (*Myotis blythii*)

Оценка на въздействията от прилагането на план:

Унищожаване на местообитания

С прилагането на ИП подземните убежища на вида в защитената зона, в които се размножава и ползва като летни и дневни убежища ще се запазят поради разположението им извън територията за която се планира ИП. Като вид с изразена склонност за зимуване в урбанизирани територии и в случай на бъдещо ИП с допустимите устройствени показатели възможностите за обитаване в урбанизирана среда ще се запазят непроменени. Отрицателни въздействия от прилагането на ИП, изразяващи се в отнемане на ловни местообитания се очаква да е незначително в размер на 3,275 дка или 0,015%. Площта, която се засяга с прилагането на ИП е незначителна поради което въздействието съгласно използваната от нас скала се оценява като незначително (степен 1).

Обща оценка: Незначително въздействие (степен 1).

Дългопръст нощник (*Myotis capaccinii*)

Унищожаване на местообитания;

С прилагането на ИП местообитанията на вида в защитената зона в които зимува, размножава и ползва като летни и дневни убежища ще се запазят поради разположението им извън землището на с. Български извор. Видът ловува над водни обекти, най-близкият от които се явява р. Калник и до 50 метра от нея и ще продължи да ловува. Отрицателни въздействия от прилагането на ИП, изразяващи се в отнемане на ловни местообитания се очаква да е незначително в размер на 3,999 дка или 0,032%. Площта, която се засяга с прилагането на ИП е незначителна поради което въздействието съгласно използваната от нас скала се оценява като незначително (степен 1).

Отрицателни въздействията може да се определи като незначително (степен 1).

Обща оценка - Незначително въздействие (степен 1).

Дългокрил прилеп (*Miniopterus schreibersi*)

С прилагането на ИП местообитанията на вида в защитената зона в които зимува, размножава и ползва като летни и дневни убежища ще се запазят поради разположението им извън землището на с. Български извор. Видът ловува над открити пространства и ниви и ще продължи да ловува, тъй като голям % от територията няма да бъде застроена. Отрицателни въздействия от прилагането на ИП, изразяващи се в отнемане на ловни местообитания се

очаква да е незначително в размер на 3,999 дка или 0,032%. Площта, която се засяга с прилагането на ИП е незначителна поради което въздействието съгласно използваната от нас скала се оценява като незначително (степен 1).

Отрицателни въздействията може да се определи като незначително (степен 1).

Обща оценка - Незначително въздействие (степен 1).

Въздействие върху качеството на: води, атмосферен въздух и генериране на шум, вибрации, отпадъци.

Прилагането на ИП не е свързано със създаването на източници, на вредни емисии. ИП в ПИ 07357.115.11 в землището на с. Български извор с обща площ 3,999 дка с НТП-нива, фактически не позволява територията да бъде отнесен към нито един тип природни местообитания, предмет на опазване в **ЗЗ BG0001036 „Български извор“**. С прилагането на ИП няма да бъде отнета площ от нито едно от представените в защитената зона природни местообитания и те ще се запазят в сегашния си състав.

Прилагането му не е свързано с корекция на реки, дерета и дейности водещи до промяна на хидрологичния им режим.

Шумовото натоварване в териториалния обхват на ИП е с малък обхват и от застрояването до сега няма данни за трайно прогонване на видовете, които са предмет на опазване в защитената зона от заеманите от тях територии. Генерираните от дейностите в двора шумове са в границите на допустимите за населените места и с обхват на въздействия в границите на собствеността.

Прилагането на ИП не е свързано с генериране на опасни отпадъци.

Фрагментация

Поради незначителната по размер площ ПИ спрямо площта на потенциалните местообитания на местообитанията на животински видове предмет на опазване в защитената зона, в които съгласно наличните в информационната система Натура 2000 пространствени данни и възможността за заобикалянето и, без да се образуват изолирани един от друг фрагменти фрагментация на местообитанията, които попадат в границите им няма да бъде предизвикана.

Прилагането на ИП не засяга ивиците от дървесна растителност, поради което екотонът широколистни гори - ливади, пасища, водни течения изцяло ще се запази. Съществени промени изразяващи се в с прекъсване на екотони между природните местообитания и местообитанията на животинските видове, предмет на опазване не се очакват.

Кумулативен ефект от въздействията;

Общо в контролираната от РИОСВ Плевен част от ЗЗ BG0001036 „Български извор“ са заявени 22 инвестиционни предложения.

Общата площ, която ще бъде увредена поради застрояване след реализиране на по-голямата част от заявените ИП, които са за стопански обекти и земеделие и друг вид строителство в защитената зона е 265,126 дка (1,01% от територията на защитената зона). По експертно мнение, за ИП с Решение ОВОС ПН 31 ПР /2015 г. не засягат пряко защитената зона, тъй като се касае за модернизация на съществуваща кравеферма на площ от 5,736 дка и ИП „Създаване на тополово насаждение по проект мярка 223 от Програмата за развитие на селските райони 2007/2013 г. в ПИ 180011, ПИ 152009, земл. с. Торос, общ. Луковит“ съгласувано с Решение ПН 018- ОС/ 03.06.2009 с площ от 158,468 дка – в ортофото заснемането на АГКК в слой от 2022 г. се вижда, че не е реализирано. Така общата засегната площ е около 100,922 дка или 0,39% от общата площ на ЗЗ (26184,974 дка).

Планове и програми

Реално засегната площ от ИП е в размер на Планове, програми и проекти (ПП) в

обхвата на ЗЗ ВГ0001036 „Български извор” е в рамките на „Подробен устройствен план (ПУП) - План за застрояване (ПЗ)“ в ПИ № 112005, землище на с. Български извор, общ. Тетевен, съгласуван с Решение ПН 169-ОС/2018 г. на Директора на РИОСВ – Плевен, с което след преотреждането на начина на трайно ползване на земите се дава възможност за застрояване на територии в границите на защитената зона с обща площ 4,414 дка, съставляващи 0,017% от територията на защитената зона.

Или общо засегнатата площ е около 105,336 дка или 0,40% от общата площ на ЗЗ (26184,974 дка).

Като се има предвид незначителната по размери площ на територията предмет на ИП – ПИ07357.115.11 – 3,999 дка в землището на с. Български извор са включени в предвижданията на ОУПО Тетевен кумулативните въздействия от прилагането на който вече са оценявани очакваният отрицателен кумулативен ефект от реализирането на ИП ще бъде незначителен. По отношение на антропогенното присъствие в защитената зона с реализирането на ИП, които се допускат с ИП поради разположението на територията в границите до населено място и в нива не води до създаване на отрицателен кумулативен ефект, тъй като това не води до увеличаване на населението на с. Български извор и антропогенното натоварване, тъй като оформения стопански двор, ще се използва за съхранение на техника и инвентар.

6. Предложения за смекчаващи мерки, предвидени за предотвратяване, намаляване и възможно отстраняване на неблагоприятните въздействия от осъществяване на проекта/инвестиционното предложение върху защитените зони и определяне на степента им на въздействие върху предмета на опазване на защитената зона в резултат на прилагането на предложените смекчаващи мерки.

За недопускане на увреждане на природни местообитания и местообитания на животински видове, предмет на опазване в ЗЗ ВГ0001036 „Български извор” е необходимо да бъдат предприети следните мерки:

1. По време на строителните дейности на отделните обекти да не бъдат засягани пряко по какъвто и да било начин терените, оставащи извън определените им граници, като се съблюдава в тях да не навлиза безразборно и строителна техника извън определените им сервитути и ясно определени и маркирани граници на в засегнатите имоти.

Цели на предложената мярка:

Предотвратяване на ненужни преки въздействия върху подходящи местообитания на целеви видове от фауната в и извън ЗЗ.

2. **Планираните СМР за ИП да се извършват преди началото или след приключването на размножителния период на повечето животински видове: май - юли (ЗБР, чл. 38, ал. 1, т. 2).**

Фаза: Подобрение на техническите проекти.

Ефект: Намаляване на безпокойството на видовете.

3. **Контрол върху строителните работи и процеси с цел ограничаване на емисиите от прах и вредни вещества изпускани във въздуха.**

Фаза: Подобрение на техническите проекти.

Ефект: Опазване на местообитанията и качеството на атмосферния въздух.

4. **В случай, че се предвижда озеленителни мероприятия да се извършват с подходящи местни видове, с цел запазване от инвазия на чужди и несвойствени видове в граничните местообитания.**

Фаза: Проектиране и изпълнение на ИП.

Ефект: Опазване на местообитанията и недопускане на инвазивни, чужди видове.

5. **Да не се допуска внасянето на растителни видове, включени в списъка на**

инвазивните и потенциално инвазивните чужди видове висши растения за България, индикатор SEBI10 - Инвазивни чужди видове за Европа (източник ИАОС <http://eea.government.bg/bg/soer/2010/biodiversity-nem/biologichno-raznoobrazie-natsionalna-ekologichna-mrezha-1>)

Фаза: Проектиране и изпълнение на ИП.

Ефект: Опазване на местообитанията и елиминиране на риска от разпространение на инвазивни и нехарактерни за района видове в съседните терени и в защитените зони като цяло.

6. Да не се третира с химически вещества тревната покривка и пътищата разположени в и до защитената зона при реализиране на ИП.

Фаза: При експлоатацията на ИП.

Ефект: Недопускане пряко унищожаване на индивиди от целеви видове за **ЗЗ BG0001036 „Български извор“**.

7. Организирано третиране на отпадъците, съгласно Закона за управление на отпадъците /ЗУО/.

Фаза: Изпълнение на ИП.

Ефект: Опазване на местообитанията и видовете.

8. По време на строителството да не се допускат разливи на горива и смазочни материали от ползваните строителни и транспортни машини по време на практическото реализиране на обектите в ПИ попадащи в обхвата на ИП.

Фаза: Изпълнение на ИП.

Ефект: Недопускане на замърсяване на почвата и подземните води.

9. Да се спазват правилата за противопожарна безопасност, особено в и в близост до зоните.

Фаза: Изпълнение на ИП.

Ефект: Опазване на местообитанията и видовете.

Ако бъдат изпълнени предложените мерки ще се намали в значително риска от отрицателни последици върху защитените зони и биологичното разнообразие.

ИП не засяга пряко природни местообитания и видове, предмет на опазване в защитените зони. Анализирайки гореописаните смекчаващи мерки става ясно, че с прилагането им ще се постигне намаляване на част от неблагоприятните косвени въздействия от осъществяването на ИП.

Реализацията на ИП няма да предизвика значително отрицателно въздействие върху предмета на опазване в разглежданите защитени зони.

Напълно ще липсва въздействие върху останалите близко разположени други елементи на националната екологична мрежа.

Елементите на ИП и посочените градоустройствени показатели са определени с Наредба № 8 от 14 юни 2001г за обема и съдържанието на устройствените планове (Загл. изм. - ДВ, БР. 22 ОТ 2014 Г., в сила от 11.03.2014 г.) и Наредба № 7 от 22 декември 2003г за правила и нормативи за устройство на отделните видове територии и устройствени зони в сила от 13.01.2004 г., като с тези наредби са определени и компетенциите на органите, които са отговорни по прилагането и без да се вменяват по силата на тази наредба или друг закон компетенции на поделенията на МОСВ и експертите по чл.9 ал. 1 от Наредбата за ОС за промяна на съдържанието и елементите на устройствените планове.

При условия, че заключението на колектива изготвил ДОСВ е, че с прилагането на ИП се очаква запазване целостта на **ЗЗ BG0001036 „Български извор“** без разпокъсване, нарушаване и значителна загуба на местообитания включени в Директива 92/43 ЕЕС не са налични основателни мотиви за включване в предложенията за смекчаващи мерки на искане за промяна съдържанието на предложеното ИП.

7. Наличие на алтернативни решения и свързани с тях възможности за промени на ИП.

Алтернатива на местоположението:

ИП се изготвя за ПИ 07357.115.11, който по НТП е нива и се планира да се превърне в стопански двор и е в близост до регулацията на с. Български извор, за който действащото законодателство и предвижданията на ОУПО Тетевен са го определили за УЗ „Пп“.

Алтернативи относно елементите на ИП:

Елементите на ИП и ПУП-ПРЗ и посочените градоустройствени показатели са определени с Наредба № 8 от 14 юни 2001г за обема и съдържанието на устройствените планове (Загл. изм. - ДВ, БР. 22 ОТ 2014 Г., в сила от 11.03.2014 г.) и Наредба № 7 от 22 декември 2003г за правила и нормативи за устройство на отделните видове територии и устройствени зони в сила от 13.01.2004 г. които предоставят ограничени възможности за алтернативни решения;

С Наредби №7 и № 8 задължително условие като елемент на ИП е посочено предназначението на територията.

В случая Наредба №7 допуска следните алтернативи:

1. за жилищни нужди;
2. за производствени и складови дейности;
3. за рекреационни дейности;
4. за озеленени площи;
5. за спорт и атракции;
6. за културно-историческо наследство;
7. за обществено и делово обслужване;
8. за движение и транспорт;
9. за инженерно-техническа инфраструктура;
10. за комунално обслужване;
11. за земеделска дейност;
12. за горски насаждения;
13. за водни площи;
14. за природна защита;
15. за превантивна защита;
16. за възстановяване и рекултивация;
17. за специално предназначение;
18. за смесено предназначение;
19. за друго предназначение.

В случая територията, предмет на ИП е в предвижданията на ОУПО Тетевен съгласно които тази част на с. Български извор е определена за застрояване с градоустройствени показатели за устройствена зона Пп.

Алтернативи на строителните показатели:

Съгласно Чл. 7. От Наредба №7 при определяне на предназначението, необходимата площ и режима на устройство и застрояване на поземлени имоти се използват следните показатели, за които се определят нормативни стойности с устройствен план в съответствие с правилата и нормативите по тази наредба:

1. показател за площ на необходимата земя (или площ на поземления имот) за съответен обект;
2. показател за плътност (процент) на застрояване на урегулирания поземлен имот (П застр.);
3. показател за интензивност на застрояване на урегулирания поземлен имот (К

инт.);

4. показател за процент на озеленяване на урегулирания поземлен имот (П озел.).

Не съществуват други алтернативни решения за въвеждане на други устройствени показатели.

Съгласно предвижданията на ОУПО Тетевен тази част на с. Български извор е определена за застрояване с градоустройствени показатели за устройствена зона Пп1 и по тези причини ИП и ПУП -ПРЗ се изготвя при спазване на следните допустими за зона „Пп“ градоустройствени показатели:

- Плътност на застрояване (П застр.) - до 60 %;
- Интензивност на застрояване (К инт.) - до 1.5;
- Минимална площ на озеленяване (П озел.) - 25 %;

Тъй като ПУП-ПРЗ определя само нормативната рамка допускаща реализиране на инвестиционни предложения в границите на допустимите градоустройствени показатели, конкретно какви са постигнати в конкретния проект за ИП. ИП е конкретно съобразно желанията и финансовите възможности на възложителя е напълно възможно реализиране на работен проект с по-ниски застроителни показатели от максимално допустимите.

Нулева алтернатива:

„Нулева алтернатива” е описание на настоящото състояние и последиците от него в случай, ПИ 07357.115.11 документално останат нерегулирани. В случая имота ще продължи да се ползват по предназначение съобразно фактическото му състояние – нива.

С регулирането му ще бъде определена нормативната рамка за развитието на територията- определяне на застроителните линии, максимално допустимите параметри в случай на надстрояване и допълващо застрояване, определяне на начина на свързване към техническата инфраструктура.

Одобряването на кадастралната карта на с. Български извор не е в противоречие с наложените със заповедите за обявяването на защитените зони режими, поради което не съществува правна възможност за унищожаването и превръщането на територията в ливада, против волята на собствениците и. От друга страна гарантирането на продукцията от нива е свързано с употреба на торове и растително защитни препарати, което е в ущърб на безгръбначните и насекомите с които се хранят обитаващите защитените зони прилепи и насекомоядни птици. Въздействията, изразяващи се в отнемане на местообитания и безпокойство на видовете, предмет на опазване в ЗЗ, вече са оценявани при изготвянето на проекта за ОУПО Тетевен и РИОСВ Плевен вече се е произнесъл, че урбанизирането на тази част от с. Български извор, при предвидените по ОУП градоустройствени показатели ще бъде с незначителни въздействия върху природните местообитания и местообитанията на видовете, които се опазват **ЗЗ BG0001036 „Български извор”**, поради което прилагането на нулевата алтернатива не се налага.

8. Картен материал с местоположението на ИП спрямо ЗЗ ВГ0001036 „Български извор” и нейните елементи.

При изготвянето на доклада е използван картен материал (скица на ПИ, карти на ЗЗ ВГ0001036 „Български извор” и картен материал от проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I”:

9. ЗАКЛЮЧЕНИЕ ЗА ВИДА И СТЕПЕНТА НА ОТРИЦАТЕЛНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ.

9. Заключение за вида и степента на отрицателно въздействие, съобразно критериите по чл. 22 от Наредба за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони.

9.1. Пълна характеристика на ИП: териториален обхват, обем, мащаб и други спецификации на ИП, връзки на ИП със защитените зони (ключови разстояния) и т.н.

Пълна характеристика на ИП беше представена в т. 1, а характеристиката на инвестиционни предложения с оглед изясняване на кумулативен ефект в т. 2. С реализацията на предвиденото ИП, не се очаква да бъдат значително засегнати и увредени видове бозайници, влечуги, земноводни, риби, безгръбначни и растения, и техните местообитания, местообитанията на видове и типовете природни местообитания, предмет на опазване в защитените зони. Експлоатацията на обектите и съоръженията и урбанизиране на една малка част от терените в зоните, предполага увеличаване на антропогенното натоварване, което се очаква да бъде в рамките на емкостта на формираните екосистеми.

9.2. Характеристика на други планове, програми и инвестиционни предложения, съществуващи и/или в процес на разработване или одобряване, които в съчетание с оценявания план могат да окажат неблагоприятно въздействие върху защитените зони.

Подробно са изяснени в т. 3 описания на елементите на ИП, които самостоятелно или в комбинация с други планове, програми и проекти/инвестиционни предложения биха могли да окажат значително въздействие върху защитените зони или тяхните елементи.

9.3. Характеристики на защитените зони – предмет и цели на опазване, наличие на приоритетни типове природни местообитания и видове, фактори, допринасящи за природозащитната стойност на зоната, специфична значимост и/или уязвимост, елементи на защитената зона, чувствителни към промени, природозащитно състояние (благоприятно или не).

Пълното описание и характеристика на защитените зони за опазване на местообитанията и местообитанията на видовете и на дивите птици, представени в т. 4.

9.4. Област на въздействие.

а) Типове природни местообитания – предмет на опазване на защитените зони, в областта на въздействие на ИП – площ, местоположение, приоритетност, уязвимост, състояние.

Направена е подробна характеристика в т. 5. от доклада.

б) Местообитания и популации, на видовете – предмет на опазване в защитените зони, в областта на въздействие на ИП

Направена е подробна характеристика в т. 5. от доклада.

9.5. Степен на въздействие върху типове природни местообитания – предмет на опазване в защитените зони, в областта на въздействие на ИП.

Направена е подробна характеристика в точка 5. от доклада

Степента на въздействие върху двете защитени зони, ще е незначителна, свързана с минимален антропогенен натиск, в рамките на емкостта на формираните екосистеми. Няма да има върху местообитания и видове, предмет на опазване, ще има единствено минимално косвено въздействие върху определени местообитания и видове, както е показано в т. 5.

9.6. Степен на въздействие върху местообитания и популации на видовете – предмет на опазване на защитените зони, в областта на въздействие на ИП.

Направена е подробна характеристика в т. 5. от доклада.

Степента на въздействие върху двете защитени зони, ще е незначителна, свързана с минимален антропогенен натиск, в рамките на емкостта на формираните екосистеми. Няма да има върху местообитания и видове, предмет на опазване, ще има единствено минимално косвено въздействие върху определени местообитания и видове, както е показано в т. 5.

9.7. Въздействия върху природозащитните цели и целостта на защитените зони.

Направена е подробна характеристика в т. 5. от доклада.

Реализацията на ИП в посочените терени и граници **не влиза** в противоречие и **не нарушава** целите за обявяването и определянето на защитените зони.

9.8. Възможни смекчавачи и/или възстановителни мерки.

Направена е подробна характеристика в т. 6. от доклада.

9.9. Наличие на алтернативни решения и свързаните с тях възможности за промени на ИП.

Направена е подробна характеристика в т. 7. от доклада.

В обобщение на вида и степента на въздействие върху предмета и целите на защитената зона, в резултат на реализацията на ИП, могат да се направят следните изводи:

- ✓ Няма да се засегнат екологичните ниши на типичните и постоянни за зоните видове;
- ✓ Благоприятното природозащитно състояние на растителните и животински видове, които са от значение за Общността, няма да бъде изменено. Няма да се засегне пряко и да се въздейства върху включените в предмета на опазване в зоните видове и техните местообитания. Структурата, функциите и целите на зоните **няма да бъдат нарушени**, както и връзката по между им и с останалите зони от екологичната мрежа, като не се създават бариери, които да нарушат съществуващи биокоридори;
- ✓ Няма да бъдат фрагментирани популациите на редки, защитени и ендемични видове, няма да бъде влошена структурата и динамиката на популациите им;
- ✓ Реализацията на ИП няма да предизвика такива сукцесионни процеси, водещи до мащабна промяна на видовия състав или в условията на средата – химически, хидроложки, геоложки, климатични или други промени;

Описанието и анализът на вероятността и степента на въздействие на ИП върху предмета и целите на опазване на защитените зони са направени на база характеристиката на флората и фауната след извършени терени проучвания.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ НА ЕКИПА ИЗГОТВИЛ ДОСВ:

Заключенията за степента на отрицателно въздействие върху защитените зони са съобразени с изискванията и критериите на чл. 22 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони.

С изпълнението, прилагането и предвижданията на изменението на ИП **НЯМА ДА БЪДЕ ЗНАЧИТЕЛНО УВРЕДЕН ПРЕДМЕТА И ЦЕЛИТЕ НА ОПАЗВАНЕ НА ЗАЩИТЕНИ ЗОНИ ЗЗ VG0001036 „Български извор“.**

Няма да бъдат засегнати и увредени видове предмет на опазване в зоните. Няма да бъдат фрагментирани местообитания и популациите на редки, защитени и ендемични видове, няма да бъде влошена структурата и динамиката на техните популации.

10. НАЛИЧИЕ НА ОБСТОЯТЕЛСТВА ПО ЧЛ. 33 ОТ ЗБР И ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА КОНКРЕТНИ КОМПЕНСИРАЩИ МЕРКИ ПО ЧЛ. 34. ОТ ЗБР (КОГАТО ЗАКЛЮЧЕНИЕТО ПО Т. 9, Е ЧЕ ПРЕДМЕТЪТ НА ОПАЗВАНЕ НА СЪОТВЕТНИТЕ ЗЗ ЩЕ БЪДЕ ЗНАЧИТЕЛНО УВРЕДЕН ОТ РЕАЛИЗИРАНЕТО НА ИП, И ЧЕ НЕ Е НА ЛИЦЕ ДРУГО АЛТЕРНАТИВНО РЕШЕНИЕ).

Предвид направеното заключение, не са налице обстоятелства за прилагане на чл. 33 от Закона за биологичното разнообразие.

Не са необходими специални компенсирани мерки.

11. ИЗПОЛЗВАНИ МЕТОДИ НА ИЗСЛЕДВАНЕ, МЕТОДИ ЗА ПРОГНОЗА И ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО, ИЗТОЧНИЦИ НА ИНФОРМАЦИЯ.

При разработването на доклада са използвани литературни данни основно от последното картиране на защитените зони по Natura 2000 в България - **специфична информация получена в резултат на проект: "Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I"** (<http://natura2000.moew.government.bg/>), друга използвана литература, посочена в т. 12, както и от собствени полеви наблюдения и проучвания. Не са срещнати трудности при набирането на необходимата информация.

Камерална фаза

Определянето на висшите растения (без мъховете) е по следва Делипавлов & Чешмеджиев (2003). Местообитанията от Директива 92/43 на ЕЕС (1992) са определени в съответствие с Interpretation Manual of European Habitats (2007), Кавръкова и др. (2009) и Законът за биологичното разнообразие (2007).

Изготвянето на настоящия доклад и обобщаването на теренните данни са крайния етап на тази фаза.

Теренни проучвания

Теренните проучвания се проведоха през месеците май и юни, когато е оптимума на развитие на храстовите, тревните и горските съобщества в района на изследване.

Местата, в които се предвижда антропогенно въздействие са локализиранни. След обхождане на засегнатата територия е направен кратък списък на разпространените висши растения, като основен акцент е отделен на консервационно значимите видове. В случаите когато се засяга природно местообитание от Директива 92/43 на ЕЕС (1992) е направено и фитоценотично описание по метода на Браун-Бланке (Braun-Blanquet 1965, Westhoff & van der Maarel 1973).

Пробните площадки са поставяни в хомогенни и представителни за растителните съобщества участъци. В европейската фитоценология липсва общоприето стандартизиране на размера на пробните площадки в зависимост от растителността, която се изследва (Dengler et al. 2009). Приема се, че размерът на пробната площадка, трябва да е “минималната територия за проявление на растителното съобщество” (minimal area), т.е. най-малката територия, в която се срещат всички видове разпространени в него или поне 90 % от тях.

Размерът на пробните площадки е стандартизиран според Chytrý & Otýrková (2003), като за тревните съобщества е 16 m².

В случаите когато има ясен доминиращ вид в съобществото той също е посочен. Специално внимание е отделено на оценката на антропогенното въздействие, което е оценявано в зависимост от навлизането на рудерални видове, замърсеността с битови отпадъци, отдалечеността от селища, сметища и др.

Таксономията на висшите растения (без мъховете) следва Делипавлов & Чешмеджиев (2003), но също така отделни справки са правени по Кожухаров (ред.) (1992).

Всяко описание съдържа идентификаторен номер, локалитет, GPS координати (WGS84), събрани с Garmin 62st. Също така е събрана информация и за стандартните екологични характеристики.

11.2. По компонент фауна.

За изготвяне на настоящия доклад са извършени основни едномесечни теренни наблюдения в периода май-октомври 2023 г., обхващащи района на ИП, през светлата и тъмната част на денонощието. Използвани са някои утвърдени от Националната система за мониторинг на биологичното разнообразие методики, публикувани на интернет-страницата на Изпълнителната агенция по околна среда:

Безгръбначни

Визуални методи за определяне на плътността при сухоземни епигеобионти. На площадки с определена площ се отчитат индивидите от съответния вид. Пригодни при мониториране на Arachnida (паяци, солифуги) (Попов, Делчев и Хубенов, 2000 – БШПОБР, МОСВ; Попов и др., 2000а). [Институт по зоология - БАН]

2.Почвени капани тип BARBER за определяне на плътността на епигеобионти. В почвата се закопават пластмасови кофички до нивото на субстрата с размери $d = 9 \text{ cm}$, $h = 12 \text{ cm}$, пълни до половината с консервант (формалин 10-20 %). Разполагат се през 10-15 m в редици по 4 броя с цел да обхванат основните съобщества в районите на изследване (поляни, хвойна, крайнина на гора). Съдържанието им се събира един път месечно. Предимство на земните

капани (pitfall traps) е, че освен добрите резултати при събиране на фаунистичните материали, те са удобни за стационарни екологични изследвания. Всеки капан има постоянна пространствена локализация. Така той представлява дълговременна мониторингова станция, отчитаща особеностите на екологичните параметри на ниво микроместообитание. Постоянното положение на капаните дава възможност да се направи подробно описание на средата около тях, както и да се следят измененията във времето. Тази методика позволява постоянни наблюдения в течение на дълъг период от време. Обслужването на системата от ловилки е просто и не изисква специална подготовка. (Попов, 1999; Попов, Делчев и Хубенов, 2000 – БШПОБР, МОСВ) [Институт по зоология - БАН]

3.Метод на предварително маркиране и повторно улавяне (Jolly, 1965; Mainly & Parr, 1984). Използва се ентомологичен сак и се прилага при мониторинг на Odonata. За маркиране на индивидите се използват символи, които се нанасят върху крилата с лак.[Природозащитна школа “Ешна”, София, Милен Маринов].

4.Методи за определяне на плътността на хербобионтни насекоми. Прилага се при събиране на видове, обитаващи открити тревни площи. Използва се стандартен сак с $d = 30$ cm. Плътността на хербиколните форми се проследява по метода на откосите, приведени към m^2 . Мненията на авторите за необходимия брой на откосите, които отговарят на $1 m^2$, се колебаят от 3 до 5. Поради разнородния характер на тревната покривка, различните морфотипове растения, пресечеността на терена и дължината на откосите е желателно да се приеме съотношението 5 откоса = $1 m^2$. Материалът от всяка площадка - 125 откоса = $25 m^2$ се събира на 5 части от по 25 откоса ($5 m^2$), разпределени равномерно по територията на площадката. След отчитането на 25 откоса следващите откоси се правят на около 100 m от мястото на първите откоси. Схемата на взимане на пробите представлява кръст с рамене от по 100 m. При подобен начин на отчитане на по 25 откоса е по-малка вероятността за грешки при изброяването на уловените екземпляри и изследваната площ се обхваща по-пълно. (Попов, Делчев и Хубенов, 2000 – БШПОБР, МОСВ) [Институт по зоология - БАН]

5.Метод за отчитане на плътността при насекоми посредством ръчен сбор. Събиране за единица време по почвената повърхност, под камъни, паднали дървета, дюнна растителност и др. (Попов, Делчев и Хубенов, 2000 – БШПОБР, МОСВ) [Институт по зоология - БАН]

6.Метод за отчитане на плътността при членестоноги посредством стръскване на клони на дървета и храсти за единица време. Използват се специални сакове или “чадъри”. (Попов, Делчев и Хубенов, 2000 – БШПОБР, МОСВ) [Институт по зоология - БАН]

7.Метод за отчитане на плътността при членестоноги чрез пресяване на почвена настилка, детрит и сухи листа. Използва се система от сита с определени размери на очите. (Попов, Делчев и Хубенов, 2000 – БШПОБР, МОСВ) [Институт по зоология - БАН]

8.Метод за отчитане на плътността при стиго- и кренобионтните мекотели чрез изброяване на черупките им върху определена площ. [Институт по зоология - БАН]

9.Метод за отчитане на плътността на сухоземни черупчести мекотели. Използва се система от повърхностни квадратни проби с размери 25/25 (Oekland, 1929, 1930). За почвени форми се използва метелна рамка с размери 25/25/10 и система от сита с различен размер на очите (1-5 мм). За количествено представяне се използва принципната схема на Ant (1969) (Ириков, 2002-2004) [ЦЛЮЕ - БАН; ПУ “П. Хилендарски” - Катедра Екология]

10.Малезови ловилки. Широко се използват в чужбина за събиране на летящи насекоми. Експонацията им може да обхване продължителен период (от дни до месеци) от време. Тези ловилки дават представителна информация за летящите насекоми, независимо дали имат дневна или нощна активност. Постоянното положение на ловилките позволява да се направи описание на средата около тях и да се следят измененията във времето. Удобни са за екологични, фаунистични и мониторингови изследвания. Експлоатацията им е проста и се

свежда до замяна на банката с консервираща течност и охрана на ловилката. [Институт по зоология - БАН].

Безопасати земноводни

- Отчитане броя на индивидите. Претърсва се целия обект. Отчитат се всички адултни, субадултни и ювенилните екземпляри;

- Отчитане на броя на клумпени, шнурове и единично снесени яйца;

- В определените места, съобразно с конкретните особености на хабитати се определят трансекти, или набелязват работни площадки, в които се извършва търсенето и отчитането на животните.

Опашати земноводни

- Претърсване на целия обект. Организирано се нощно наблюдение, тъй като тогава активността на животните е по-голяма. Отчитат се само възрастни и субадултни индивиди, като регистрираните и преброени ларви могат да се водят в отделен отчет;

- Отчитане на броя на намерените яйца, както и броя на местата, в които са открити яйца.

Влечуги (костенурки)

- Трансектен метод.

Регистрират се всички открити индивиди: възрастни, субадулти и ювенилни.

- Площадков метод.

В конкретния случай се работи с определена работна площадка, в която се извършва търсенето на животните.

Прилепи

Теренни обходи на скални ниши, цепнатини, изоставени сгради.

Използване са Детектори за прилепи – AudioMoth 1.2.0, Echometer touch 2 PRO, Transect Tranquility и NE612-receiver, Преносим компютър (записващо устройство), GPS MIO A701, DELL X51, Термо-хигрометър.

Записите за настоящото изследване са направени с Детектор за ултразвук NE612-receiver - тип heterodyne and Transect Tranquility time expansion detector, а обработката на данните е извършена с програмен продукт „BatSound” и „Kaleidoscope“.

Записите с Детектора се правят във времеви период 1 час след залеза на слънцето за интервала от 20:00 до 02:30 в тъмната част на денонощието, когато прилепите са активни, като се приложи както точков, така и трансектен метод..

Записите са извършвани точково, на три работни честоти и в диапазона 17-120 Hz:

За идентифициране на географското местоположение на точките, в които се извършва замерване, са използвани GPS-устройства, комбинирани с преносими компютри.

Картата на района се набавя посредством интернет връзка с Google Earth, който предоставя достъп в реално време до триизмерен модел на Земята с детайлни сателитни снимки на всяка точка от земната повърхност.

Benda et al. (2003) обобщават наличната информация за прилепите в района.

Проучването се извърши по трансектен и точков метод за многовидово проучване “от точка и в движение” (“walk and spot counts”).

Бозайници без прилепи

Трансектен метод с визуални наблюдения през светлата част на денонощието, както изследване на следи и екскременти. Трансектен метод за хишници, съгласно НСМБР.

Птици

При проучването на орнитофауната са използвани маршрутния метод и стационарни наблюдения. При движението по маршрут се записва часа на наблюдение на отделните индивиди (с точност до няколко минути). Това дава възможност за определяне приблизителното им местоположение по данните от трака на GPS устройство. Птиците са

установявани чрез преки визуални наблюдения и акустично по техните видово специфични звуци. При визуалните наблюдения е използван бинокъл с приближение 10x50 Nikon и тръба 20-60x80.

Изчисленията и анализите на въздействията върху видовете, предмет на опазване в зоните (засегнати площи от местообитания, отстояния, свързани с риск от смъртност и вероятност за безпокойство) са извършени в ГИС среда (ArcGIS 11, Google Earth Pro, 7.3.2.5491) на база извършеното от нас картиране, и биологичните особености на видовете.

За уточняване местоположението на другите планове, програми и проекти/инвестиционни предложения използвахме КВС, достъпна на кадастрално-административната информационна система на Агенцията по геодезия, картография и кадастър (<https://kais.cadastrе.bg/bg/Map>), както и сателитно изображение на съответния район (Google Earth Pro, 7.3.2.5491). За оценката на състоянието на даден терен преди осъществяване на дадено ИП е използван инструментa Historical Imagery на Google Earth Pro.

12. ИЗПОЛЗВАНА ЛИТЕРАТУРА

- Наредба за условията и реда за извършване на оценка на съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони, ДВ, бр. 73/2007 г. ;
- Закон за защитените територии -ЗЗТ, обн. ДВ бр.133/1998 г. с изм. и доп.;
- Закон за биологичното разнообразие-ЗБР, обн. ДВ бр. 77/2002 г. с изм. и доп.;
- Международни конвенции – Сборник за опазване на биологичното разнообразие. Издание сдружение “Зелени Балкани”, 1996 г.;
- Физическа география на България, автор Милан Георгиев, Университетско издателство „Св. Климент Охридски”, 1991 г.;
- Асенов А., 2006: Биогеография на България, София, ЕТ”АН-ДИ-Андриян Тасев”;
- АНОНИМ. 2007. Предварителни резултати от изработването ръководство за определяне и установяване на Благоприятния природозащитен статус на видове и местообитания от Диркетива 92/43/ЕИО (Wageningen International, Daphne, Българска фондация биоразнообразие, Сдружение за дива природа БАЛКАНИ, финансиран от МАТРА ВВИ
- Асьов, Б. & Петрова, А. /ред./ 2012. Конспект на висшата флора на България. Хорология и флорни елементи. Българска фондация Биоразнообразие, София.
- Бигон М., Дж.Харпер, К.Таунсенд. 1989. Екология. Том I, Изд. Мир, Москва;
- Бигон М., Дж.Харпер, К.Таунсенд. 1989. Екология. Том II, Изд. Мир, Москва;
- Бисерков, В. и др. /гл.ред./ 2011. Червена книга на Република България. Том 3. Природни местообитания (<http://e-ecodb.bas.bg/rdb/bg/>).
- Бисерков В. и др. (ред.) 2015. Червена книга на Република България. Електронното издание на Червената книга на Република България е разработено в рамките на проект на Българската академия на науките, който е финансиран от ПУДООС при МОСВ.
- Бондев, Ив. 1991. Растителността на България. Карта в М 1:600 000 с обяснителен текст.
- Бондев, Ив. 2002. Геоботаническо райониране. – В: Копралев, И. (ред.), География на България. Физическа и социално-икономическа география, стр. 336-351. ФорКом.
- Бондев И. (Ред.). 1995. Хорологичен атлас на лечебните растения в България. Акад. Изд. “М.Дринов”, 272 с.;
- Бешков В., К. Нанев. 2002. Земноводни и влечуги в България. Изд. Pensoft;
- Георгиев, В. 2002. Зоогеографско райониране на България. В: Географски институт при БАН. 2002. География на България.
- Георгиев Г. 2004. Националните и природните паркове и резерватите в България. ИК “Гея-Либрис”, София, 294с.;
- Груев Б., Б. Кузманов. 1994. Обща биогеография. Университетско издателство “Св. Кл.Охридски”, София, 498с.;

- Делков Н., 1984. Дендрология. Земиздат, София;
- ЕС. 2002. Оценка на планове и проекти значително засягащи Натура 2000 места. Методично ръководство по разпоредбите на чл. 6 (3) и (4) на Директивата за местообитанията 92/43/ЕИО. Офис на официалните публикации на Европейската общност. ISBN 92-828-1818-7 (превод на български език)
- Иванов И., И. Ланджев, Г. Нешев. 1977. Билките в България и използването им. Земиздат, София;
- Кавръкова, В., Димова, Д., Димитров, М., Цонев, Р., Белев, Т., Раковска, К. /ред./ 2009. Ръководство за определяне на местообитания от европейска значимост в България. Второ, преработено и допълнено издание. София, Световен фонд за дивата природа, Дунавско – Карпатска програма и федерация “ЗЕЛЕНИ БАЛКАНИ”.
- Карапеткова М., Мл.Живков. 1993. Рибите в България. Изд. Геолибрис, София;
- Карапеткова М., К.Александрова-Колеманова, Мл.Живков. 1993. Сладководните риби на България. В: Национална стратегия за опазване на биологичното разнообразие, Том 1, 515-547;
- Костадинова И. 1997. Международни мерки за природозащита. В: Орнитологично важни места в България. БДЗП, Природозащитна поредица, кн. 1. Костадинова И. (съст.). БДЗП, София;
- Костадинова И. 2002. Опазването на места – един от ключовите подходи в опазването на биоразнообразието. В: Наръчник за НАТУРА 2000 в България. БДЗП, Природозащитна поредица, кн. 5. Костадинова И., М.Михайлов (съст.). БДЗП, София;
- Любенова М. 2004. Фитоекология. Академично издателство „Марин Дринов”, София;
- Матев И., Д.Ганева, Д.Ганев: 2004; Екология с основи на биогеографията и опазване на околната среда, изд. Пенсофт, София-Москва;
- Митрев А., Св. Попова. 1982. Атлас на лечебните растения в България. Изд. на БАН;
- МОСВ 2015. Регистър на защитените територии и защитените зони в България. <http://www.eea.government.bg/zpo/bg/result1.jsp>.
- Нанкинов Д. 2000. Застрашените животни в България. Изд. Pensoft, София, 146 с
- Натура 2000: <http://natura2000.moew.government.bg/>
- Наумов, Б., М. Станчев. 2004. Земноводни и влечуги в България и Балканския полуостров. Електронно издание на Българското херпетологично дружество. [www.herpetology.hit.bg](http://www.herpetology.hit.bg;);
- Национален план за приоритетни действия по опазване на най-значимите влажни зони на България. Министерство на околната среда, Изд. “Булвест 2000”;
- Петров П. 1990г. Ландшафтознание. Университетско издателство;
- Проект „Изграждане на мрежата от защитени зони Натура 2000 в България” . <http://natura2000.moew.government.bg/>;
- Симеон С., Т.Мичев, Д. Нанкинов. 1990. Фауна на България. Том 20, Изд. на БАН, София;
- Червената книга на НР България. 1984. Том I, Изд. на БАН, София;
- Червената книга на НР България. 1985. Том II, Изд. на БАН, София;
- Федерация “Зелени Балкани”; WWF; МОСВ. 2005. Ръководство за определяне на местообитания от европейска значимост в България, София;
- Beron P., A. Popov (ed). 2004. Biodiversity of Bulgaria. 2. Biodiversity of Eastern Rhodopes (Bulgaria and Greece). Pensoft & Nat. Mus. Natur. Hist., Sofia, 951pp.
- Petrova, A. 2010. Reports 114-130. – In: Vladimirov, V. & al. (comps). New Floristic Records in the Balkans: 14. Phytol. Balkan. 16(3): 415-445.
- Meshinev, T., Apostolova, I., Petrova, A. & Georgiev, V. 2009. Grasslands in North-Eastern Bulgaria – tradition and changes. – In: Veen, P., Jefferson, R., Smidt, J & Straaten, V. Grasslands in Europe of high nature value. KNNV Publishing, Zeist. Pp. 247-255.
- Braun-Blanquet, J. 1965. Plant Sociology. The Study of Plant Communities. Hafner Publishing Company. New York and London.
- Chytrý, M., Otýpková, Z. 2003. Plot sizes used for phytosociological sampling of European vegetation. – Journal of Vegetation Science, 14: 563-570.

- Dengler, J., Löbel, S. & Dolnik, Ch. 2009. Species depends on plot size – a problem for vegetation classification and how it can be solved. – Journal of Vegetation Science., 20: 754-766.
- Interpretation Manual of European habitats. 2007. EUR27. Europea Commission, DG Environment, Brussels.
- Westhoff, V. & van der Maarel, E. 1973. The Braun-Blanquet approach. In: Whittaker, R. H. (ed.) Ordination and classification of plant communities, pp. 617-737. W. Junk, The Hague, NL.

Птици

Използвана литература

Наредба за условията и реда за извършване на оценка на съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони, ДВ, бр. 73/2007 г. ;

Закон за защитените територии -ЗЗТ, обн. ДВ бр.133/1998 г. с изм. и доп.;

Закон за биологичното разнообразие-ЗБР, обн. ДВ бр. 77/2002 г. с изм. и доп.;

Международни конвенции – Сборник за опазване на биологичното разнообразие. Издание сдружение “Зелени Балкани”, 1996 г.;

ДИРЕКТИВА 2009/147/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 30.11.2009 относно опазването на дивите птици

Физическа география на България, автор Милан Георгиев, Университетско издателство „Св. Климент Охридски”, 1991 г.;

Асенов А., 2006: Биогеография на България, София, ЕТ”АН-ДИ-Андриян Тасев”;

Бигон М., Дж.Харпер, К.Таунсенд. 1989. Екология. Том I, Изд. Мир, Москва;

Бигон М., Дж.Харпер, К.Таунсенд. 1989. Екология. Том II, Изд. Мир, Москва;

Бисерков, В. и др. /гл.ред./ 2011. Червена книга на Република България. Том 3. Природни местообитания (<http://e-ecodb.bas.bg/rdb/bg/>).

Бисерков В. и др. (ред.) 2015. Червена книга на Република България. Електронното издание на Червената книга на Република България е разработено в рамките на проект на Българската академия на науките, който е финансиран от ПУДООС при МОСВ.

Бондев, Ив. 1991. Растителността на България. Карта в М 1:600 000 с обяснителен текст.

Бондев, Ив. 2002. Геоботаническо райониране. – В: Копралев, И. (ред.), География на България. Физическа и социално-икономическа география, стр. 336-351. ФорКом.

Бондев И. (Ред.). 1995. Хорологичен атлас на лечебните растения в България. Акад. Изд. “М.Дринов”, 272 с.;

Бешков В., К. Нанев. 2002. Земноводни и влечуги в България. Изд. Pensoft;

Георгиев, В. 2002. Зоогеографско райониране на България. В: Географски институт при БАН. 2002. География на България.

Големански, В. (гл. ред.). 2011. Червена книга на България, Електронно издание. Т. II - Животни. Интернет адрес: <http://e-ecodb.bas.bg/rdb/bg/>.

Иванов, Б. 2011. Фауна на България. 30. Aves. Част III. Акад. Изд. “Проф. Марин Дринов”. София, 2011 г.

Мичев, Т. и кол. 2012. Птиците на Балканския полуостров. Полеви определител. Второ преработено и допълнено издание. София, Екотан.

Нанкинов, Д. 2009. Изследвания върху Фауната на България, Птици, Разред Врабчоподобни. Издателство ЕТО, 406 с.

Нанкинов, Д. и кол. 1997. Фауна на България. 26. Aves. Част II. Акад. Изд. “Проф. Марин Дринов”, Изд. “Пенсофт”. София, 1997 г.

Симеонов, С. и кол. 1990. Фауна на България. 20. Aves. Част I. Акад. Изд. на БАН. София, 1990 г.

Симеонов, С. и Т. Мичев. 1991. Птиците на Балканския Полуостров. Полеви определител. ДФИ „П. Берон“. София, 1991 г.

Стоянов, Г. и К. Дончев. 2013. Провеждане на предварителни и теренни проучвания по проект “Разработване на план за управление на защитена зона за опазване на дивите птици BG0002090 „Берковица“. Окончателен доклад. Кадастър Монт ООД, Монтана. Възложител: РИОСВ Монтана.

Янков, П. (отг. ред.) 2007. Атлас на гнездящите птици в България. Българско дружество за защита на птиците, Природозащитна поредица, Книга 10. София, БДЗП.

Adamík, P. and J. Pietruszková. 2008. Advances in spring but variable autumnal trends in timing of inland wader migration. *Acta Ornithol.* 43: 119-128.

Barrett, R. 2002. The phenology of spring bird migration to north Norway: There was no evidence of a long-term trend in arrival dates of spring migrants over the last 20 years in north Norway. *Bird Study* 49(3): 270-277.

BirdLife International. 2012. IUCN Red List for birds. Интернет адрес: <http://www.birdlife.org>.

BirdLife International. 2016. *Leiopicus medius*. The IUCN Red List of Threatened Species 2016: e.T22681114A87306174. <http://dx.doi.org/10.2305/IUCN.UK.2016-3.RLTS.T22681114A87306174.en>. Downloaded on 27 April 2017.

Bowden, C. 1990. Selection of foraging habitats by Woodlarks (*Lullula arborea*) nesting in pine plantations. *Journal of Applied Ecology* 27: 410-419.

Brainerd, S. et al. (eds.). 2007. Habitat modelling – A tool for managing landscapes? Report from a workshop held in Sunnersta, Sweden, 14 – 17 February 2006. NINA Report 195.

Commission of the European Communities. 1994. CORINE land cover. Интернет адрес: <http://www.eea.europa.eu/publications/COR0-part1>.

Davies, C. et al. 2004. EUNIS Habitat Classification Revised 2004. European Environment Agency. European Topic Centre on Nature Protection and Biodiversity.

Demerdzhiev, D. et al. 2014. Effects of Habitat Change on Territory Occupancy, Breeding Density and Breeding Success of Long-legged Buzzard (*Buteo rufinus* Cretzschmar, 1927) in Besaparski Ridove Special Protection Area (Natura 2000), Southern Bulgaria. *Acta zoologica bulgarica* 5: 191-200.

Georgiev, K. and P. Iankov. 2009. International species action plan for the semi-collared flycatcher *Ficedula semitorquata* in the European Union. Prepared by: BirdLife International, on behalf of the European Commission.

Hubálek, Z. 2003. Spring migration of birds in relation to North Atlantic Oscillation. *Folia Zool.* 52(3): 287-298.

Jonsson, L. 2006. Birds of Europe with North Africa and the Middle East. A&C Black Publishers Ltd., London.

Kuźniak, S. et al. 2001. Spatial and temporal relations between the Barred Warbler *Sylvia nisoria* and the Red-backed Shrike *Lanius collurio* in the Wielkopolska region (W Poland). *Acta Ornithologica* 36(2): 129-133.

Ljunggren, S. et al. 1984. Expert group study on recommended practices for wind turbine testing and evaluation. Denmark: N. p. Интернет адрес: <http://resource.npl.co.uk/acoustics/techguides/wtnm/>.

Mallord, J. et al. 2007. Nest-site characteristics of Woodlarks *Lullula arborea* breeding on heathlands in southern England: are there consequences for nest survival and productivity? *Bird Study* 54(3): 307-314.

Marquiss, M. and I. Newton. 1982. A radio-tracking study of the ranging behaviour and dispersion of European Sparrowhawks *Accipiter nisus*. *Journal of Animal Ecology* 51: 111-133.

Newton, I. et al. 2010. The migration seasons of birds as recorded at Dungeness Bird Observatory in southeast England. *Ringing & Migration* 25: 71-87.

Payevsky, V. 1999. Breeding biology, morphometrics, and population dynamics of *Sylvia* warblers in the Eastern Baltic. *Avian Ecology and Behaviour* 2: 19-50.

Pearson, D. and C. Lack. 1992. Migration patterns and habitat use by passerine and near-passerine migrant birds in eastern Africa. *Ibis* 134(1): 89-98.

Penteriani, V. et al. 2005. Development of chicks and predispersal behaviour of young in the Eagle Owl *Bubo bubo*. *Ibis* 147: 155–168.

Polak, M. 2012. Habitat Preferences of the Sympatric Barred Warbler (*Sylvia nisoria*) and the Red-Backed Shrike (*Lanius collurio*) Breeding in Central Poland. *Annales Zoologici Fennici* 49(5-6): 355-363.

Romao, C. 2009. Key concepts of Article 7(4) of Directive 79/409/EEC. Period of Reproduction and Prenuptial Migration of Annex II Bird Species in the 27 EU Member States. Version 2008. Интернет адрес: http://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/wildbirds/hunting/key_concepts_en.htm.

Sándor, A., S. Bugariu. 2008. Food habits of the Eurasian Eagle Owl (*Bubo bubo*) in Cheile Dobrogei Gorge. *Scientific Annals of the Danube Delta Institute, Tulcea – Romania*, vol. 14: 69-74.

Sara, M. 1989. Density and biology of the rock-partridge (*Alectoris graeca whitakeri*) in Sicily (Italy). *Boll. Zool.* 56: 151-157.

Simeonov, S. et al. 1998. Study of the Eagle Owl (*Bubo bubo* (L.)) (Aves: Strigiformes) in the Strandzha Mountain (Southeast Bulgaria). II. Food spectrum and trophic specialization. *Acta Zoologica Bulgarica* 50 (2-3): 87-100.

WWF. Горите в България. Българска геоинформационна компания (БГК). <https://gis.wwf.bg/mobilz>.

Wyllie, I. 1985. Post-fledging period and dispersal of young Sparrowhawks *Accipiter nisus*. *Bird Study* 32(3): 196-198.

ПРИЛОЖЕНИЯ:

1. Документи по ПУП-ПРЗ за ПИ 07357.115.11 в едно с извадка от ОУП на Община Тетевен, че попада в устройствена зона, означена като „Пп“.
2. Решение № ПН-196-ОС/2024 г. на РИОСВ Плевен.
3. МОСВ – писмо с изх. № ЗДОИД-2451/10.09.2025 г. и Решение № ЗД-119/10.09.2025 г
4. Документи за ИП.
5. Декларации от експертите, изготвили доклада по ЧЛ. 9, АЛ. 1 ОТ Наредбата за условията и реда за извършване на оценка на съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони.
6. Дипломи на експерти изготвили ДОСВ;
7. Служебни бележки, референции, СВ и справка за изготвени ДОСВ, ДОВОС, ДЕО на експерти изготвили ДОСВ за ИП.